

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

ΕΤΟ
62

This was Gropen
in Agredily in Mino

ΒΑΦΕΤΕ ΤΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ ΣΑΣ ΜΟΝΑΙ ΣΑΣ ΜΕ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΣ ΒΑΦΑΣ

Αντιπρόσωπος μετά διαρκούς παρακαταθήκης Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ, Αθήναι Λέκκα 21α

Η οδοντόκρεμα ΚΟΛΥΝΟΣ καθαρίζει τους οδόντας, τα ούλα, το στοματάκι ολόκληρον.

Τα αντισηπτικά της συστατικά καταστρέφουν τας επιβλαβείς βακτηρίες, είναι προστατευτική για τα δόντια, της σήψης, της ουλίτιδος και της γενικής εξασθενήσεως.

Δοκιμάσατε την ΚΟΛΥΝΟΣ επί μιας ημέρας ψήφισας. Θα αισθανθήτε την καθαριότητα και δροσερότητα του στόματος.

ΚΟΛΥΝΟΣ

ΟΔΟΝΤΟΚΡΕΜΑ
ΜΟΝΟΣ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΜΩΡΙΣ ΦΑΡΑΤΖΗ
4 ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 4 ΑΘΗΝΑΙ

Μην ηρωτεύε
από τα παραστήματα
από το "ένα γίζι"
ηρωτεύε ένα
Agfa-γίζι

ΤΣΑΙ ΜΕΛΟΠΟΖ

ΤΟ ΕΚΑΚΤΟΤΕΡΟ ΤΣΑΙ

Μόνον το Τσάι Μελόποζ σφραγισμένα κυλινδρικά περιτυλίγματα, με τις δίδες τας υπέρβαρες του θα μείνουν ασφαλείς. Αποφεύγετε να μείνουν και ιδίως τα μα, τα οποία στερούν στικτικότητας κλπ. Ζητήστε επιμόρφωση ΜΕΛΟΠΟΖ.

Γεν. Αντ. Κ. ΚΑΤΙΝΙ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝΗΣ
ΙΑΤΡΟΣ - ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ
Οδός Σίνα 9 - Αθήναι
Αριθ. τηλεφ. 3 72 (Παλαιόν)

Τα προηγούμενα φύλλα του «Μπουκέτου» τιμώνται δραχμάς 3.

ΒΑΦΕΤΕ ΤΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ ΣΑΣ ΜΟΝΑΙ ΣΑΣ ΜΕ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΣ ΒΑΦΑΣ

Αντιπρόσωπος μετά διαρκούς παρακαταθήκης Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ, Αθήναι Λέκκα 21α

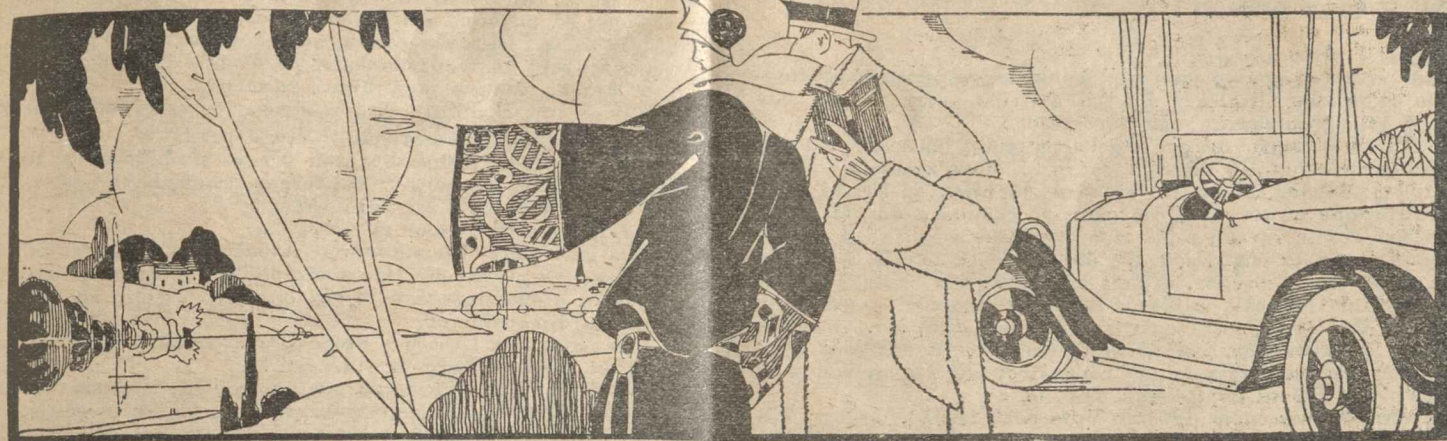
31 Ιανουαρίου 1929

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

121

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΧΑΝΣ ΧΑ'ΙΝΤΣ ΕΒΕΡΣ

ΣΑΛΤΣΑ ΝΤΟΜΑΤΑ!

[Παράξενο και ανατριχιαστικό διήγημα, που περιγράφει τ' άγρια και πρωτόγονα ήθη των Ισπανών της Γρενάδας].

Τόν είδα για πρώτη φορά, πριν από πέντε εβδομάδες, στην ταυρομαχία, την ώρα που ο μαυρός ταύρος του Μιούρα τρυπούσε με το ένα κέρατό του το μπράτσο του μικρού Κουίνιτο, του ταυρομάχου. Τον ξανάδα στις επόμενες ταυρομαχίες, και από τότε ήξερα πως κάθε Κυριακή θα τον έβρισκα δίπλα μου, στον πρώτο πάγκο, μπροστά-μπροστά. Ήταν ένας κοντός άνθρωπάκος, με μικρό, στρογγυλό καπέλλο. Φορούσε το μαύρο φόρεμα των παπαδών της αγγλικανικής εκκλησίας. Ήτανε γλυκός, άγνους και χωρίς φρόντα.

Απ' την πρώτη στιγμή που τον είδα, τράβηξε άμεσως την προσοχή μου. Όταν ο ταύρος βύθισε τα κέρατά του μέσα στην κοιλιά κανενός άλλου και το δυστυχισμένο το ζώο έπεφτε καταγής αιματομένο, με τ' άντερα κρεμασμένα έξω, άκουγα τον παπά που καθότανε δίπλα μου να γουλλίζει από την ευχαρίστησή του. Ή χαρά του ήταν απεριγράπτη ιδίως όταν έβλεπε στο στίβο κανένα ταυρομάχο με το σώμα τρυπημένο από τα κέρατα του ταύρου—με τις σάρκες να κρέμονται από πάνω του, σαν κουρέλια...

Μιά Κυριακή, ζήτησα ν' ανοίξω κουβέντα με τον αινιγματικόν αυτόν παπά, με δεν κατάφερα τίποτα, επειδή ο μυστηριώδης αυτός τύπος απέφυγε να μου απαντήσει. Είχε όμως προκαλέσει τόσο πολύ το ενδιαφέρον μου, ώστε αποφάσισα να ρωτήσω και να μάθω ποιός ήταν επί τέλους αυτός ο άμμοχαλός παπάς. Ή Γρενάδα δεν είχε πολύ μεγάλη πολιτεία και μόρεια να λάβω σύντομα τις πληροφορίες που ζητούσα. Έμαθα λοιπόν πως ο παπάς εκείνος ήταν ο ιερέας της αγγλικανικής ένορίας, και πως κανείς από τους συμπατριώτες του δεν του έκανε παρέα. Γιατί; Αυτό κανείς δεν το ήξερε.

Β'

Μιά Τετάρτη, πήγα να δω μιά κοκορομαχία. Μπήκα σ' ένα αμφιθέατρο, γεμάτο ανθρώπους του λαού, άντρες και γυναίκες με τα παιδιά τους, βρόμικους και κακοτυμένους. Σέ λίγο έφεραν δυο κοκόρους και τους έβαλαν μες στη μέση του αμφιθεάτρου, μέσα σ' ένα ψηλό τοίχο από σανίδες. Τότε, δυο εκείνο το συναγμένο πλήθος άρχισε να βάζει στοιχήματα, πούδς από τους δυο κοκόρους θα νικήσει στη μάχη.

Ο αγώνας άρχισε. Έπρεπε να βλέπατε με τι ένδιαφέρον παρακολουθούσανε όλοι οι θεαταί την κοκορομαχία. Φωνές, φασαρία, βρισιές, επιφωνήματα χαράς ή θυμού. «Α! νά! ο κίτρινος έβγαλε ένα μάτι του άσπρου! Νά, τώρα τον έριξε κάτω και τον τοιμάει!..» «Υστερ' από λίγο, ο άσπρος είχε χάσει και το δεύτερο μάτι του. Τότε άρχισε να στριφογυρίζει σαν μεθυμένος μέσα στο στίβο, ενώ ο άλλος, ο κίτρινος, εξακολουθούσε να τον τοιμάει, στο λαμό κατά προτίμηση, ώσπου τον αποτελείωσε!..»

Εκεί που παρακολουθούσα με άηδια το φρικιαστικό αυτό θέαμα, είδα δίπλα μου τον φίλο μου τόν παπά, να κυττάει τόν μισοξεκινημένο πετεινό με άγριο και λαμπρό βλέμμα, μέσα στο όποιο υπήρχε άπειρη ήδονη.

— Τί ευχάριστο θέαμα! μου είπε ξαφνικά και χάρθηκε μες στο πλήθος, αφήνοντάς με κατάληκτο, πριν προφτάσω να τόν ρωτήσω τίποτα...

Τό βράδυ της ίδιας ημέρας ήμουν καλεσμένος στου προξένου της Αγγλίας. Έφερα επίτηδες τη

συστήση γύρω από το μυστηριώδη παπά της αγγλικής ένορίας και μόρεια τέλος να λάβω αρκετές πληροφορίες για το μυστηριώδη αυτόν άνθρωπο...

Ο παπάς αυτός ήτανε πρότυπο καλού, φιλοδοξού και εδουνηδίου ιερέως. Είχε μιά αρκετά μεγάλη περιουσία, την όποια σπαταλούσε σιγά-σιγά σε διάφορες έλεημοσύνες. Ο λόγος όμως για τόν όποιο όλοι οι πατριώτες του τόν απέφευγαν ήτανε τόν ότι ο φιλήσυχος αυτός κατά τα άλλα λειτουργός του Ύψιστου είχε τη μαγία να δέλη-να βλέπει να χύνεται αίμα!.. Παρακολουθούσε με πάθος όλες τις ταυρομαχίες, τις κοκορομαχίες κι αυτές ακόμα τις... «σάλτσες ντομάτες»!

Όταν πρωτάκουσα αυτή τη λέξη από το στόμα της μητέρας του κυρίου προξένου—ή όποια μου είχε δώσει και όλες τις παραπάνω πληροφορίες—γέλασα απ' την καρδιά μου. Ή λέξη μου φάνηκε πολύ άστεία—σάλτσα ντομάτα—και δεν μπορούσα να καταλάβω τί έσήμαινε. Ή ευγενική κυρία μου εξήγησε τότε την άκατανόητη αυτή λέξη: Σάλτσα ντομάτα λεγότανε μιά παλιά συνήθεια των Άνδaluσιών, κατά την όποια δυο άνθρωποι χτυπιόντουσαν με μαχαίρια ώσπου οι αιματομένες και ξεσκισμένες σάρκες τους να φαίνονται πράγματι σαν... σάλτσα ντομάτας!.. Τό βράβαρο αυτό το έθιμο δεν μόρεια, δυστυχώς, να τό ξεριζώσουν οι εξορισμοί της εκκλησίας ούτε και οι απαγορευτικές διαταγές του Κράτους. Έννοείται, πως για να τ' αποφασίσει να παρεμποδίσει σε μιά τέτοια τρομερή μονομαχία, έπρεπε να έχεις όχι μονάχα άτσάλινα νείρα, αλλά και ψυχή κακούργου. Ο παπάς λοιπόν παρακολουθούσε αυτές τις... σάλτσες ντομάτες, όταν μόνονταν μυστικά, σε μέρη που κανείς δεν τα ήξερε... Και γι' αυτόν άκριβως τόν λόγο οι συμπατριώτες του τόν απέφευγαν μολονότι τόν εκτιμούσανε πολύ ως ιερέα...

Ή πληροφορίες που έμαθα εκείνη την ήμερα με διεφύλισαν για την παράξενη ψυχροσύνη του παπά... Ήξερα πια τί έπρεπε να κάνω...

Την επόμενη Κυριακή, συναγτήθηκα και πάλι στις ταυρομαχίες με τόν παπά... Για ν' ανοίξω συζήτηση μαζί του, του προσέφερα μερικές καλές φωτογραφίες ταυρομαχιών, που τις είχα πάρει επίτηδες μαζί μου. Εκείνος όποις άνηθήκε να τις δειχτή.

— Τι να σας πω, μου είπε, προτιμώ να βλέπω τις ταυρομαχίες εκ του φυσικού. Τό χρώμα του αίματος μ' ένθουσιάζει, μου φέρνει παραλήρημα από την ευχαρίστηση.

Εξέφραζε τότε πως ήθελε ή κατάλληλη στιγμή να τόν άνακοινώσω ένα σχέδιο που είχα συλλάβει. Έσχημαστ' αυτή του και τόν είπα σιγά-σιγά, εμπιστευτικά:

— Είλω να δω μιά σάλτσα ντομάτα!

Ο παπάς άναγνώθηκε μόλις με άκουσε και με κίτταξε με μιά οδοντωτή στα όποια διαβάζονταν κατάληξη και ένδοξιας μιά...

— Όστε και σεις, μου είπε με φωνή που έτρεμε, και σεις λοιπόν βόλακετε ήδονη, σας άρέσει να βλέπετε τέτοια θέαματα!..

Ναι, τόν άποκριθήκα με σταθερή φωνή, προσπαθώντας να δώσω στο πρόσωπό μου έκφραση αίματος ανθρώπου...

Ο παπάς με ξανακίτταξε, σιέφτηκε λίγο, πήρε τη διεύθυνση τού

σπιτιού μου και μου είπε απότομα :
— Καλά, θα περάσω μία μέρα από το σπίτι σας να σας πάρω...
Και μ' άφησε χωρίς να μ' αποχαιρετήσει...

Δ'

Πέρασαν πέντε μέρες.
Μιά νύχτα ξύπνησα τρομαγμένος ακούοντας να χτυπούν την πόρτα μου με δύναμη. Έτρεξα ν' ανοίξω και είδα μπροστά μου τον πατέρα, ο οποίος φαινόταν πολύ ταραγμένος.

— Έλατε, η περιεργεία σας θα ικανοποιηθεί σήμερα... Θά σάς πιάω κάπου, να δώτε μία σάλτσα ντομάτα... Μονο κάνετε σύντομα...
Νύχτα άμείως, με δυνατό χτυποκάρδι, πήρα το καπέλλο μου και κατέβηκα με τον πατέρα στο σκοτεινό δρόμο. Τό άσημένιο φως της σελήνης έλουσε την Γρενάδα. Προχωρούσαμε χωρίς να βγάσουμε λέξη από το στόμα μας. Περάσαμε από το όρος των Μαυρών, από την κοιλάδα των Μαρτύρων, φέραμε βόλτα όλη την Αλάμπρα, βγήκαμε έξω από την πόλη, περάσαμε από κάτω σκοτεινά, μικρά δάση, και ύστερ' από λίγο βρισκόμαστε μπρός σε κάτι σπήλαια. Δύο 'Ανδαλούσιοι φύλαγαν σκοποί σε κείνα τα μέρη. Ο παπας τους πλησίασε, τους ψιθύρισε κάτι στ' αυτί και κείνοι μās έκαναν νόημα να μπειμε σ' ένα από τα μεγαλύτερα σπήλαια.

Η σπηλιά στην οποία μπήκαμε ήταν πολύ μεγάλη, γεμάτη θάμνους και φωτιζόταν πένθιμα από μερικές δάδες που έβγαζαν πυκνά και δυσώδη καπνό. Κάτω ήταν καθισμένοι σταυροπόδι καμιά τριανταριά άγριοι και κακοντυμένοι 'Ανδαλούσιοι. Μόλις μπήκαμε μέσα, ο παπας πλησίασε έναν από αυτούς και του έδωσε μερικά χρυσά νομίσματα. Τά όποια εκείνος άρχισε να δαγκώνει ένα πός ένα, γιά να βεβαιωθεί αν ήταν αληθινά.

— Αυτός είναι ο άρχηγός της δημηγύρεως, μου είπε τότε ο παπας.

— Να του δώσω κ' εγώ κάτι; τόν ρώτησα.

— Γι' τ' όνομα του Θεού!.. Μην κάνης τέτοιο άστειο αν αγαπάς τη ζωή σου! Δεν τους ξέρεις τι εύκολα πού πειράζονται!...

Στό μεταξύ είχαν έλθη και άλλοι διάφοροι τύποι. Όλοι άμείλντοι και κακοντυμένοι, σάν να τους κατείχε συγκίνηση γιά τό σπουδαίο, τό ιερό θέαμα πού θά έβλεπαν σέ λίγο. Τότε ένας απ' αυτούς, βλέποντας πώς άρχισα να δείχνω σημαία άνυπομονίας, έπειδή περνούσε ή ώρα και δε γινότανε τίποτα, με πλησίασε και μου είπε :

— Πρόπει να χαθή πρώτα ή σελήνη, και κατόπιν θ' άρχίσουμε. Κάνε λίγο ύπομονη, καμπαλέρο!

Όπου νάρθη ή έπίσημη έκείνη στιγμή, όλοι έπιναν ένα δυνατό και άηδιαστικό ποτό. Έκανα να βάλω λίγο στό στόμα μου, μά τό έφτυσα άμέσως γιατί μου έκαψε τόν ούρανισκο.

Τέλος, ήρθε μέσα ένας από τούς σκοπούς και μās είπε πώς ή σελήνη είχε κρυφτεί πίσω από τά βουνά.

Τότε, δύο 'Ανδαλούσιοι σηκώθηκαν, μάζεψαν κάτι μικρές πέτρες και σχημάτισαν κάτω ένα κύκλο—τό στίβο. Έγτερα άρχισαν να γύνωνται σιγά-σιγά κ' έμειναν μονάχα με τό παντελόνι. Κατόπιν μπήκανε μες στόν κύκλο και κάθισαν κάτω σταυροπόδι, όπως οι Τούρκοι, ο ένας αντίκρυ στόν άλλον. Τή στιγμή εκείνη δύο απ' τούς 'Ανδαλουσιούς σηκώθηκαν και κάρφωσαν στη γή δύο παλούκια. Κάποιος από τούς παρισταμένους προχώρησε τότε κρατώντας κάτι χοιτρά σχοινιά, κ' έδωσε τά πόδια και τη μέση των δύο άνδρων πάνω στα παλούκια, εις τρόπον ώστε μονάχα τόν κορμό τούς μπορούσαν να μετακινήσουν ελεύθερα.

Και οι δύο γυμνοί άνδρες έμειναν άτάραχοι, ο ένας αντίκρυ στόν άλλον, δεμένοι γερά στα παλούκια και άδειάζοντας με δίψα τά γεμάτα ποτήρια πού τούς έφερναν οι άλλοι. Ήτανε κίοςας μεθυσμένοι, και είχαν καρφωμένα στη γή τά ήλιθία βλέμμάτα τους.

— Τι θα κάνουν τώρα; ρώτησα τόν παπα κατάπληκτος και νοιώθοντας ένα παγερό ρίγος να διατρέχει τη ράχη μου.

— Θα μονομαχήσουν!...

— Μά γιά ποιά λόγο; Είπε έχθροί; Πείραξε ο ένας τόν άλλον;
— Καθόλου, μου είπε ήσυχος ο παπας, δεν έχουν καμιά σοβαρή άφορη ή να είνε θυωμένοι... Έτσι να είνε οι καλύτεροι φίλοι τού κόσμου, ίσως πάλι να μη ξέρη καθόλου ο ένας τόν άλλον... Θέλουν άπλως να αποδείξουν στόν έαυτό τους... πώς έχουν θάρρος... Θέλουν ν' άπιδείξουν πώς δεν είνε κατώτεροι από τούς ταύρους και τούς πετεινούς.

Στό μεταξύ, ο παριστάμενος άρχισαν να στοιχηματίζουν ο καθένας γιά τό μονομάχο της προτιμήσεως του. Άλλοι στοιχηματίζουν πώς θα κερδίσει ο Βομβίτα και άλλοι πώς θα βγή νικήτης ο Λαγκαριγιόλο.

Όταν κανονίστηκαν όλα τά στοιχήματα και οι μονομάχοι άποτελείσαν τό τσίγιο τους, ο άρχηγός της δημηγύρεως έδωσε στους δύο άνδρες από ένα μαχαίρι και από ένα κοκκινό σαλι, με τό όποιο εκείνοι έδεσαν σφιχτά τό άριστερό τους χέρι.

— Έμπρός! φώναξε άξαφν' ο άρχηγός.

Τά μαχαίρια άστραψαν στόν άέρα, μες στό όχλο φώς πού σάει πίζαν ή δάδες. Οι μονομάχοι στάθηκαν γιά μία στιγμή, με τις άρμες ένωμένες, πάνω από τά κεφάλια τους. Έγτερα οι δύο άνδρες κατέβασαν τά μαχαίρια και ξαναστάθηκαν άκίνητοι, κυττάζοντας ήνας τόν άλλον. Οι 'Ανδαλούσιοι, πού είχαν σχηματίσει κύκλο γύρω τους, τούς παρακολουθούσαν με άγωνία και ταραχή.

— Έμπρός, λοιπόν, χτυπήστε! φώναξαν.

— Βάρα τον, Βομβίτα! Στοιχημάτισα τρία ντοβέρ' γιά σένα.

— Τι κάθσαι, Λαγκαριγιόλο! Χτύπα τον!...

— Κυττάτε τούς άνθρώπους πού θέλουν να δείξουν πώς είνε δυνατόι και από τούς ταύρους και τούς πετεινούς!...

— Αυτοί είνε και καίσιες και όρνιθες!

— Νά, τώρα θα κάνουν κ' άγιά!...

Αυτά εφώναξαν οι ματασμένοι 'Ανδαλούσιοι, προτρέποντας τούς μονομάχους να χτυπηθούν. Ο παπας δίπλα μου φαινόταν άπειρά αναστασμένος, σάν να αισθανόταν άπειρη ευχαρίστηση έπειδή παρείχετο ή άγωνία και άδημονία του.

— Άφήστε τους! φώναξε στους άλλους. Άφήστε πρώτα να χυθεί λίγο αίμα. Τότε θ' άνάψουν γιά καλά!...

Τότε ο Βομβίτα σήκωσε τό μαχαίρι του και χτύπησε τόν αντίπαλό του. Έκείνος όμως προφυλάχτηκε με τό άριστερό χέρι του και ή αλχημή τού μαχαίριού χώθηκε στό κόκκινο σάλι. Οι δύο άνδρες ήτανε τόσο μεθυσμένοι, ώστε δεν έξουσίαν πια τις κινήσεις τους.

Οι 'Ανδαλούσιοι, τριγύρω, δεν έπιναν να τους έρεθίζουν με προτροπές και με ειρωνίες. Τά παρηγορητικά αυτά έφεραν τ' άποτελέσματά τους. Οι δύο αντίπαλοι άρχισαν ν' άναψουν πραγματικά και να χτυπώνται με λύσσα, χωρίς όμως να παύει ο ένας να πληγώνει τόν άλλον. Άξαφνα, ο Λαγκαριγιόλο δέχτηκε ένα έλαφρό χτύπημα στό δεξιό ώμο.

— Ματράβο, Βομβίτα, δείξε του πως δεν είνε όρνια!... άκούστηκαν τότε οι θριαμβευτικές φωνές εκείνων πού είχαν στοιχηματίσει υπέρ αυτού.

Σιγά-σιγά, ο θυμός των αντίπαλων άνδρων είχανε μεθύσει. Τά βλέμματά τους, από χαλά πού ήτανε, άρχισαν να λάμπουν άγρια και παρμένα, και ο ένας κύτταζε τόν άλλον με άνεκρά μίσος.

— Έτοιμος; ρώτησε ο Βομβίτα τόν Λαγκαριγιόλο, με θριαμβευτικό χαμόγελο.

— Ο άλλος, αντί να τού άπαντήσει, τού κατάφερε με δύναμη μία μαχαίρα και τού έξουισε όλο τό δεξιό μάγουλο... Ο παπας, δίπλα μου, έμορμάριζε από την ευχαρίστηση, ενώ οι δύο αντίπαλοι είχαν άρχίσει να χτυπώνται με τά μαχαίρια, τρελοί από τη μανία τους, χωρίς πια να βλέπουν πού χτυπάνε. Η αλχημή τών μαχαίρων γυλίζαν σάν άστραπές στόν άέρα και τά έξουισμένα κορμά τους ήτανε πλημμυρισμένα σά αίμα!...

Σε μία στιγμή, ο Βομβίτα βύθισε τό μαχαίρι του στην κοιλιά τού αντίπαλου του, στρίβοντας τό με δύναμη. Ο Λαγκαριγιόλο μόνη κρισε σά βώδι και σηκώνοντας κ' αυτός τό μαχαίρι του τό βύθισε στό λαϊμό τού Βομβίτα. Η αλχημή τού πέραςε από την άλλη μεριά και ο Βομβίτα έπεσε νεκρός με τό κεφάλι μπροστά, ενώ ο άλλος εξακολουθούσε να τόν χτυπά με τό μαχαίρι στην πλάτη πού τή είχε κάνει κόκκινη... Άξαφνα όμως σταμάτησε. Έκανε να σηκωθεί, μά ήτανε δεμένος γερά στό παλούκι. Όσοσο με την κίνηση αυτή ή έξουισμένη κοιλιά του άνοιξε άκόμα περισσότερο και τά έντερα τού ήσαν έξω και άπλώθηκαν σάν κίτρινα φρέδια πάνω στην αίματος τισμένη γή...

Οι 'Ανδαλούσιοι όρύνοντο τριγύρω μου... Σκέπασα τό πρόσωπο με τά χέρια μου γιά να μη βλέπω... Και όταν ξανάρριξα τά βλέμματά μου στην δημηγύρη, είδα τόν άγγλικανό παπα, πεσμένο μπρούμυτα καταγής, να κυτάτά με δίψα, με πάθος, τό χυμένο ανθρώπινο αίμα!...

ΧΑΝΣ ΧΑ'ΙΝΤΣ ΕΒΕΡΣ

ΠΛΗΡΟΜΕΝΗ ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

Κάποιος φοιτητής σπάταλος είχε καταξοδεύσει τόσα χρήματα τού πατέρα του, ώστε δεν τολμούσε πια να τού ζητήσει άλλα.

Κάθετε λοιπόν και τού έγραψε: «Αγαπητέ μου πατέρα, αν τολμά να σου πω τί θέλω. Άλλά κλείσε τό χέρι σου, σφιξε τή γροθιά σου, έπειτα άνοιξε τή αντίχειρα και τόν δείκτη, τράψε τους και θά καταλάβης τί θέλω».

Έπειτα από τρεις μέρες πήρε τήν έξής απάντησή τού πατέρα του: «Αγαπητέ μου γιε, Έκλεισε τό χέρι μου, σφιξε τή γροθιά, άνοιξα τόν αντίχειρα και τόν δείκτη, τούς έγραψα και... παρή-θη τόσος ήλεκτρισμός πού αν ήσουν εδώ παρών, θά σε κεραινοβολούσε».

ΣΙΛΟΥΕΤΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

Μ. Ο.

Λίαν διακοσμησηκή εμφάνισης, και πολύ χαριτωμένη «κοζέζ». Σπάνια σημειώνει άπουσίαν σε δεξιώσεις και κοσμικές συναθροίσεις. Τήν χαρακτηρίζει μπριο άνεξαντλητο. Δέχεται συχνά στό σπίτι της —τό όποιο τό σενάριο είνε πολύ καλλιτεχνικό χωρίς στό γούστο της συμπαθητικής οικοδεσποίνης— υπό τύπον μπριζ ή κοζέρι, πάντοτε κατά μικρούς φιλικούς κύκλους. Σιχνά τό προγραμμα της δεξιώσεως συμπεριλαμβάνει και «άτραξιόν» με τήν εκτέλεσιν μιας κομντι ή μιας «chattade» κάποτε δε και άπαγγελίες πού έχουν μεγάλο σουζέ.

Η ΜΟΝΤΑΙΝ

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ο άγγλικός στόλος και οι παρεπιδημούντες Άγγλοι άξιωματικοί έδωσαν άφορμή να γίνη συναγεμμός εις ώρισμένους κοσμικούς κύκλους.

— Διαγωνίσθησαν γεύματα, σουπέ, χοροί, προγεύματα και όπως συνήθως, ο ήλιος των Άθηναιών είνε υπέρ τό δέον καταφανής.

— Τήν παρελθούσαν Κυριακήν δεξιώσεις υπό τύπον Μαστίχας εις τό Πρι - Παλαί ταρα τό άρχηγού της Άγγλικής άποστολής πλοιάρχου Τέρλ.

— Αί άθουσαι παρουσίασαν ώραίότατον θέαμα χάρις στις διακοσμησηκές εμφανίσεις, τις κομψές τουαλέττες και τις ώρατες φυσιογνωμίες πού εθαύμαζε κανείς στην άνωτέρω εκλεκτή συνάθροιση.

— Από τάς πλέον θανμασθείσας, κ. Ρόγερ, ώραία ξανθή με μάτια φωσφορίζοντα γαλανοπράσινα, φέρουσα χαριτωμένο άνοιξιότικο σύνολον μπλε και ρός - τε και καπέλλο είδος τού από καστόρι και γάβα μπλε - μαριν.

— Μία χαριτωμένη εμφάνις της κ. Στ. Πεσματζόγλου με μαύρο κορέ - σατέν και «μπινισόν» μαύρο γαρνιρισμένο με μαύρες και άσπρες φανταζι.

— Μεταξύ των κεκλημένων ήσαν κ. και κ. Έλ. Βενιζέλου, Πρεσβευτής Άγγλιας, Πρεσβευτής Γερμανίας και κ. Ρένερ, Πρεσβευτής Ταϊλίας και ή συμπαθεστάτη κ. Άρλόττα, Στρατηγός και Δις Φραντζή, άρχηγός τού Ναυτικού Έπιτελείου Ναύαρχος Παννές, κ. και κ. Ντε Πάες, νοστινότατη φυσιογνωμία, κ. και κ. Λεοντοπούλου, Ναύαρχος και κ. Ν. Μακκά, κ. και κ. Τούμπα, πολύ όμορφη, κ. και κ. Γ. Μελά, κ. και κ. Χωρέμη, κ. και κ. Άραβαντινού, Δις Ε. Εγκλείδη, κ. και κ. Π. Λελοΐδα, κ. και κ. Βλαχοπούλου, Δις Βλαχοπούλου, πολύ χαριτωμένη εμφάνις, κ. και κ. Κρήνη, κ. δ.

— Τήν παρελθούσαν Κυριακήν δεξιώσεις παρά τω κ. και τή κ. Παπαστράτου. Μεγαλοπρεπείς άθουσαι με διάκοσμον εκτάκτως πολυτελή.

— Παρίσαντο κ. Α. Μιχαλακοπούλου, κ. και Δις Βουρλούμη, κ. και κ. Γ. Καφαντάρη, κ. και κ. Π. Χέλημη, κ. και κ. Π. Μπέμπη, κ. και κ. Μιχαλοπούλου, κ. και κ. Ηλιάσκου, κ. και κ. Βαφειάδη, κ. και κ. Μαντζαβίνου, κ. και κ. Δ. Λοβέρδου, κ. και κ. Σπ. Λοβέρδου, κ. δ.

— Ο χορός των καλλωνών εκτάκτως επιτυχής υπό έποχην κόσμου, έξοφρενικόν άντραίν και ώρατον εμφάνισιν.

— Έν τω μεταξύ θαυμάζονται ώρατες τουαλέττες και χαριτωμένες κορμοστασίες όπως ή Δις Έφη Α. Κριεζή με παριζιάνικη τουαλέτα από ζωζέτ άσπρη, πού σχημάτιζε «παννός» άκανόνιστη, συμπληρωμένη με βέστα κεντημένη άρζαν. Άλλο καλλιτεχνικό φόρεμα ήτο της κ. Δημαρά, από σιφόν έμπριμέ μπλε - παστέλ συμπληρωμένη με θανμασία «σορτι» από βελούδο «πάνν» γαρνιρισμένο με ρεντά άρζαντέ.

— Πολύ «σανσασιονέλλ» εμφάνις της κ. Γεωργιάδη με μουσελίνα μαύρη και μαντί θανμασία από κόκκινο βελούδο με γούνες καφέ - μπλε.

— Ώραιότατη ή Δις Λούση Ντεμπαλά με μοντέλλο Λανβέν από τοίλε βέρ - ντε - γκρί. Πολύ όμορφη ή Δις Άλεξ. Σταίκου με κρέπ σατέν λευκό. Άριστοτεχνικά εμφάνις κ. Δ. Φωτιάδη με ρός, Δις Βουρλούμη άσπρα.

— Τό Σάββατο γινέ ντανσόν εις τό Ξενοδοχείον Μ. Βρεττανίας.

— Τήν παρελθούσαν Τρίτην χορευτική έοπερις εις τό Ξενοδοχείον Μ. Βρεττανίας διοργανωθεί-

ΑΓΟΡΑΣΑΤΕ ΟΛΟΙ ΤΗΝ

"ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΝ,"

ΠΟΥ ΚΥΚΛΟΦΕΙ ΑΥΡΙΟΝ ΜΕ ΕΚΛΕΚΤΗΝ ΥΑΝΗ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑΣΙΑΣ ΕΙΚΟΝΑΣ

Έκτός της άλλης εκλεκτής ύλης της, και τό νόν μας άναγνώστω: ΤΑ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ — ΟΙ ΒΡΥΚΟΛΑΚΕΣ — ΟΙ ΔΑΙΜΟΝΕΣ — ΟΙ ΜΑΓΟΙ δα μέσου των πίωνων, τού Δομινικανού Μοναχού ΜΑΤΘΑΙΑ ΝΤΕ ΖΙΡΑΛΑΝΤΟ έξοριστού της Γεργ' Έξεγείσεως, κλπ. κλπ.

"ΜΠΟΥΚΕΤΟ,"

ΕΒΔΟΜΑΙΑΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΗ ΦΙΛΑΡΟΓΙΚΗ ΕΠΙΔΕΥΣΙΣ ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΟΜΑΔΟΣ ΛΟΓΙΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ 7

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ,"

Έσοτεμικος δι' έν έτος... Δοχ. 180|| Έσοτεμικος Δις Άγγλιας Μία Αί έπιστολαι και τά χρηματικά έμβάσματα δών ν' άποσύνωνται πρὸς τόν Ίδιοκτήτην τού «Μπουκέτου» κ. ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΝ Τά προηγούμενα τάχη τιμώνται δραχ. 5.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΡΟΣ ΤΟΥ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ," ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

Mr D. Stroumbos 261 w. 85th Str New-York City U.S.A

σα από τάς κ. κ. Κρήνη, Ντεπάζ, Οκάφρε και Μίκλ, πρὸς τιμήν των 'Αξιωματικών τού Άγγλικού στόλου.

— Τήν Παρασκευήν δεξιώσεις μπριζ παρά τω στρατηγῷ και τή κ. Βλαχοπούλου.

— Τήν προσεχή Τρίτην χορευτική μαστίχα παρά τω κ. και τή κ. Αλ. Δημητριάδη.

— Τήν παρελθούσαν Πέμπτην δεξιώσεις παρά τω Πρεσβευτῇ της Άμερικῆς και κ. Σκίννερ.

— Οι οικοδεσποται εκτάκτως προσηγείς πρὸς δλους.

— Μία χαριτωμένη και δροσερή Δεσποινίς προσέφερε τό τσάι εις τούς κεκλημένους.

— Παρευρίσκοντο μεταξύ άλλων κ. και κ. Πολίτου, κ. Δραγούμη, κ. και κ. Μετοξά, κ. και Δις Λίβα Καλλέργη, κ. και κ. Άργυροπούλου, κ. και κ. Άλεξανδρή.

— Τό παρελθόν Σάββατον δεξιώσεις μπριζ και Κούν - Κάν παρά τω κ. και τή κ. Γ. Κωνσταντινίδη. Θανμασία εμφάνις της Δος Κωνσταντινίδη με κρέπ μπριγιάν κόκκινο λακος σε έξαισία γοαμήν.

— Ένα γκούρπ από χαριτωμένες κυρίες και Δεσποινίδες Άξελου με μπλε λαβάντ τζάμπερ, κ. Γεωργιάδη με ζωζέτ γκρι και μαντί πτι γκρι, κ. Άθανασούλα βιε ρός χαριτωμένο σύνολον, Δις Δ. Ταμπακοπούλου με κρέπ σατέν μπλε, κ. Μ. Σκαναβή με ζωζέτ μαύρη, Δις Γ. Λίτσου με ρός - πράλκες ζωζέτ.

Η ΜΟΝΤΑΙΝ

ΜΙΚΡΑ-ΜΙΚΡΑ

ΑΛΛΟΤΕ ΚΑΙ ΤΩΡΑ

Σε μία δημοπρασία στό Παρίσι πωλήθηκε τελευταίος ένα μικρό σκίτσο καμωμένο από τόν μεγάλο ζωγράφο Βαττό, αντί 222.000 γαλλικών φράγκων. Επί τη ευκαιρία αυτή μερικοί Παρισίνοι χορονογράφοι υπέδειξαν ότι θά ήταν σωστό, αφού οι μεγάλοι ζωγράφοι δεν ζουνε πια κ' αφού οι πίνακές τους έχουν υπερτιμηθεί τόσο, να πείγουν τούλάχιστον οι άπόγονοί τους ένα ποσοστό απ' την πώληση των έργων τους. Οι Παρισίνοι χορονογράφοι άναφέρουν σχετικώς άπειρες περιπτώσεις, κατά τάς όποιες πίνακες μεγάλων ζωγράφων εκωλήθησαν απ' τούς ίδιους γιά ένα κομμάτι ψωμί, ένα σήμερα άξιζόντες εκατομμύρια. Συγκεκριμένως ο Βαττό πληρωνόταν γιά τίς περιφημες τοιχογραφίες του τέσσερα φράγκα την έβδομάδα! Ήταν δέ τόσο φτωχός, πού δεν μπορούσε να νοικιάση καν ένα φτωχικό δωμάτιο γιά να κατοική. Γι' αυτό τόν εατέγρασαν στό σπίτι τους διάφοροι φιλότεχνοι θανμασται του. Στό σπίτι ενός απ' αυτούς έφλωένεϊκο όταν πέθανε...

Άλλά και οι πού εύνοούμενοι ζωγράφοι της εποχής εκείνης πληρωνόταναν ελάχιστα. Ο Ρομμένε τους περισσότερους απ' τούς πίνακές του τούς είχε πουλήσει γιά...300 φράγκα τόν καθένα! Ο Βάν Νυκ τα πορτραίτα του τά είχε πουλήσει κατά μέσον όρο... 1000 φράγκα έκαστον!... Ρεκόρ σχετικώς είχε σημειώσει ο Εέμπραντ, ο όποιος τόν περίφημο πίνακά του «Νυκτερινή Περιπόλιν» τόν είχε πουλήσει 7000 φράγκα. Ο Βελασκέζ ζωγράφιζε με μισθό 7.500 φράγκων τό μήνα! Τέλος ο Πουέντ τούς πίνακές του τούς πουλούσε από...100—600 φράγκα έκαστον!...

ΤΟ ΕΞΟΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Στό σημερινό έξοφυλλο δημοσιεύεται ένας πίνακας τού ζωγράφου κ. Γιολδόση, «Ο Τσέλιγκας». Ο Πίναξ αυτός προέρχεται από την έν τω Ζωπείφω μεγάλη έκθεσιν του, ήγοράσθη δέ από τόν κ. Ι. Παπαστράτον, καπνοβιομήχανον.

Αγοράζονται εις καλήν τιμήν καλα βιβλία και όλόκληροι βιβλιοθήκαι. Οι διαθέτοντες τοιαύτα παρακαλούνται να μās άποστέλουν κατάλογον των πρὸς πώλησιν βιβλίων των, όδός Λέκα 7.

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

ΤΟΥ ΟΚΤΑΒΙΟΥ ΦΕΡΟΥΛΛΙΑΚ

Η ΠΟΛΥΑΓΑΠΗΜΕΝΗ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Ενώ στις αϊθουσες της κ. Ντ' Ερμανύ συζητούσαν και σχολίαζαν το επεισόδιο του ζευγους Μωρεσκάν, ο κ. Μωρεσκάν κ' η γυναίκα του γύριζαν στο μέγαρό τους σιωπηλοί, χωρίς ν' ανταλλάσσουν λέξη.

Η Ίωάννα βέβαιη πλέον ότι ο άνδρας της της είχε ψέματα πώς το παιδί τους ήταν άρρωστο για να την απομακρύνει απ' τη συγκέντρωση της κ. Ντ' Ερμανύ, για να μην την αφήσει κοντά στον Ίακωβο, περίμενε τώρα υπομονετικά τα παράπονά του, την γκρίνια του, την έκρηξη της ζήλειάς του.

Μά σ' έλο αυτό το διάστημα, ως πού να φτάσουν σπίτι, ο βαρύνος δεν έβγαλε λέξη. Μόνον όταν έφτασαν στο μέγαρό τους, όταν ανέβηκαν επάνω κ' η Ίωάννα τοιμάθηκε ν' αποσυρθεί στο δωμάτιό της, γύρισε και της είπε :

— Συγγνώμη, κυρία, σταθήτε, έχω να σας μιλήσω.

Η Ίωάννα γύρισε και τον κύταξε στα μάτια ανήσυχη.

— Τι συμβαίνει; ρώτησε με φωνή συγκινημένη.

— Δεν καταλαβαίνετε τι συμβαίνει;

— Όχι βέβαια.

— Τότε θα σας το πω άμεσα. Αύριο το πρωί

θα σκοτώσω τον φίλο σας!... Ναι, θα τον σκοτώσω!... Μ' ακούτε;... Θα τον σκοτώσω!...

Το πρόσωπο της Ίωάννας εχλώμασε. Αισθάνθηκε τα γόνατά της να τρέμουν. Μολαταύτα συγκρατήθηκε.

— Η κοριόδία αυτή, κυρία, εξακολούθησε ο Μωρεσκάν τρέμοντας απ' την όργη του, πρέπει να τελειώσει. Επί μήνες τώρα μ' έπειτα, με γελοιοποιεί, με περιφρονεί... Ο Ίακωβος ντέ Λέρν εινε φίλος σου!...

— Ψέματα!... Εινε ψέματα!... φώναξε η Ίωάννα, έξω φρενών.

— Εινε αλήθεια!

— Είσαι ένας δυσχερής τρελλός... Μ' ακούτε;... Είσαι τρελλός!... Δεν έχω φίλο... Δεν είχα ποτέ... Είμαι άγνή, σου έμεινα πιστή, χωρίς ίσως να το ξέρεις... Ο κ. ντέ Λέρν δεν εινε φίλος μου, όπως συ νομίζεις, όπως υποψιάζεσαι. Τον υποπτεύεσαι άδικως...

— Αυτό θα το δούμε.

— Τι θές να πής λοιπόν; Τι σκέπτεσαι να κάνεις; Μήπως σκέπτεσαι να τον κάλεσης σε μονομαχία;

— Αυτό έγινε κ' άλλες, απάντησε ο βαρύνος ευχαριστημένα για την λύπη και την αγωνία που προκαλούσαν τα λόγια του στην γυναίκα του.

— Πώς;... Τι είπες!... Μίλα καλά...

— Είπα πως αύριο μονομαχώ με τον κύριο αυτό, ελπίζω αύριο θα χτυπηθούμε και θα τον σκοτώσω!

Η άποκαλύψει αυτή κατατάραξε την Ίωάννα. Ένοιωσε την καρδιά της να σφίγγεται... Κατέβαλε μεγάλες προσπάθειες για να μην σωριαστεί κάτω λιπόθυμη. Και με φωνή που βγαίνει απ' τα βάθη της καρδιάς της είπε στον σύζυγό της :

— Δεν θα το κάνεις αυτό. Μ' ακούτε;... Δεν θα το κάνεις... Σου όρκίζομαι ότι ο κ. ντέ Λέρν δεν εινε φίλος μου... Με πιστεύεις;... Μ' έννοεις;...

— Τώρα πια εινε άργά. Η μονομαχία θα γίνει. Δεν φταίω εγώ γι' αυτό άλλωστε. Μουβάλεις το μαχαίρι στο λαϊμό. Μ' έρεθισες, μ' έκαμες έξω φρενών με το φέρομό σου. Όλος ο κόσμος μιλάει για τις σχέσεις σου αυτές. Άπόψε άκούει σε βρήκα να μιλάς και να συνηνοείσαι μαζί του...

Η Ίωάννα βλέποντας την έπιμονή του συζύγου της, σήκωσε τα χέρια της ψηλά και είπε με φωνή συγκινημένη, σοβαρή κ' επίσημη :

— Όρκίζομαι στο Θεό... όρκίζομαι στη ζωή του παιδιού μας, πως ο Ίακωβος ντέ Λέρν δεν εινε φίλος μου, πως μου φέρθηκε πάντοτε με σεβασμό, πως ποτέ δεν μ' ένόλησε...

— Δεν σε πιστεύω, άκούσε, δεν σε πιστεύω, απάντησε με πείσμα ο Μωρεσκάν κ' έκαμε να φύγει.

Μά η Ίωάννα τον άρπαξε από το χέρι και τον κράτησε, φράζοντας του το δρόμο.

— Μη φεύγεις έτσι, του φώναξε. Δεν θέλω να φύγεις πριν με πιστέψεις. Σου είπα δηλ την αλήθεια. Πιστέψέ με... Σου όρκισθηκα... Κόττασε με στα μάτια. Είμαι άδύα. Δεν σε πρόδωσα. Δεν μ' άγα-

πας, έγινε γυναίκα σου και με παραμέλησες και με περιφρονήσες... Ζής έξω με γυναίκες του έλαφρού κόσμου κ' όμως έχω ούτε σκέψη να ποτέ να κόμω μιά τέτοια άντριά. Είμαι τρία χρόνια νύμφη, είμαι τρία χρόνια γυναίκα, είμαι τρία χρόνια φίλος, ένας έντιμος φίλος... Τι σάς έκαμε να μείνα ένας καλός φίλος, ένας έντιμος φίλος... Τι σάς έκαμε να θέλετε να χτυπηθώ μαζί του; Δεν πρέπει να γίνει η μονομαχία αυτή, έννοείτε; Δεν πρέπει...

— Θ' άστεινέσαι βέβαια... Μήπως νόμισες πως θα πάω να σφίξω το χέρι, έπειτα από αυτά που μου είπες; Αυτό μού έκανε να γίνω κυριολεκτικώς γελοίος. Άρπαξέ με λοιπόν ήσυχα και άνακατένσεαι στις υποθέσεις μου. Η μονομαχία θα γίνει. Καμιά βελθείς;

Τα μάτια της Ίωάννας βούρκωσαν. Προχώρησε κοντά του, γάτις έμπρός του κ' άρχισε να τον παρακολά κλειστάς. Τό θάμα ήταν σπαρακτικό. Η φτωχή γυναίκα σπαρασσόταν, σπαραζόταν δόλωσαμη, ήταν έξαλλη. Με φωνή πνιγμένη και υποκωη έκολούθησε να τον παρακαλή, να τον παρακαλή θερμά, όπως σιμένα.

— Δεν θα το κάνεις αυτό, φίλε μου... Είμαι πώς δεν θα χτυπηθώ... Σέ ξέχασα... Κόττασε... Σέ παρακαλώ γονατίστη... Έπες, Λυπήσου με... Κάμε δ, τι σου ζητώ και δεν θες να τον ξαναδώ πια, δεν θα του ξαναμιλήσω, άρπαξέ με, ποτέ... ποτέ...

Μά ο Μωρεσκάν ήταν άσπληντος. Η παρακλήσεις και η ικεσίες της Ίωάννας τον γλίτωναν, τον έρεθίζαν περισσότερο και σε στιγμή την έσπρωξε απότομα κ' έκαμε να φύγει.

Η διαγωγή του αυτή, ή τόσο πρόσχημα, ή τόσο άπάνθρωπη, έκαμε την Ίωάννα να μην πειά την ύπομνη της. Τινάχτηκε άπάνω έξω γριωμένη, με μάτια που βγάζαν άστραξ με το φώναζε :

— Δυστυχισμένη!... Δυστυχισμένη!... Δεν έχω φίλο... Δεν είχα ποτέ... Είμαι άγνή, σου έμεινα πιστή, χωρίς ίσως να το ξέρεις... Ο κ. ντέ Λέρν δεν εινε φίλος μου, όπως συ νομίζεις, όπως υποψιάζεσαι. Τον υποπτεύεσαι άδικως...

— Αυτό θα το δούμε.

— Τι θές να πής λοιπόν; Τι σκέπτεσαι να κάνεις; Μήπως σκέπτεσαι να τον κάλεσης σε μονομαχία;

— Αυτό έγινε κ' άλλες, απάντησε ο βαρύνος ευχαριστημένα για την λύπη και την αγωνία που προκαλούσαν τα λόγια του στην γυναίκα του.

— Πώς;... Τι είπες!... Μίλα καλά...

— Είπα πως αύριο μονομαχώ με τον κύριο αυτό, ελπίζω αύριο θα χτυπηθούμε και θα τον σκοτώσω!

Η άποκαλύψει αυτή κατατάραξε την Ίωάννα. Ένοιωσε την καρδιά της να σφίγγεται... Κατέβαλε μεγάλες προσπάθειες για να μην σωριαστεί κάτω λιπόθυμη. Και με φωνή που βγαίνει απ' τα βάθη της καρδιάς της είπε στον σύζυγό της :

— Δεν θα το κάνεις αυτό. Μ' ακούτε;... Δεν θα το κάνεις... Σου όρκίζομαι ότι ο κ. ντέ Λέρν δεν εινε φίλος μου... Με πιστεύεις;... Μ' έννοεις;...

— Τώρα πια εινε άργά. Η μονομαχία θα γίνει. Δεν φταίω εγώ γι' αυτό άλλωστε. Μουβάλεις το μαχαίρι στο λαϊμό. Μ' έρεθισες, μ' έκαμες έξω φρενών με το φέρομό σου. Όλος ο κόσμος μιλάει για τις σχέσεις σου αυτές. Άπόψε άκούει σε βρήκα να μιλάς και να συνηνοείσαι μαζί του...

Η Ίωάννα βλέποντας την έπιμονή του συζύγου της, σήκωσε τα χέρια της ψηλά και είπε με φωνή συγκινημένη, σοβαρή κ' επίσημη :

— Όρκίζομαι στο Θεό... όρκίζομαι στη ζωή του παιδιού μας, πως ο Ίακωβος ντέ Λέρν δεν εινε φίλος μου, πως μου φέρθηκε πάντοτε με σεβασμό, πως ποτέ δεν μ' ένόλησε...

— Δεν σε πιστεύω, άκούσε, δεν σε πιστεύω, απάντησε με πείσμα ο Μωρεσκάν κ' έκαμε να φύγει.

Μά η Ίωάννα τον άρπαξε από το χέρι και τον κράτησε, φράζοντας του το δρόμο.

— Μη φεύγεις έτσι, του φώναξε. Δεν θέλω να φύγεις πριν με πιστέψεις. Σου είπα δηλ την αλήθεια. Πιστέψέ με... Σου όρκισθηκα... Κόττασε με στα μάτια. Είμαι άδύα. Δεν σε πρόδωσα. Δεν μ' άγα-

πας, έγινε γυναίκα σου και με παραμέλησες και με περιφρονήσες... Ζής έξω με γυναίκες του έλαφρού κόσμου κ' όμως έχω ούτε σκέψη να ποτέ να κόμω μιά τέτοια άντριά. Είμαι τρία χρόνια νύμφη, είμαι τρία χρόνια γυναίκα, είμαι τρία χρόνια φίλος, ένας έντιμος φίλος... Τι σάς έκαμε να μείνα ένας καλός φίλος, ένας έντιμος φίλος... Τι σάς έκαμε να θέλετε να χτυπηθώ μαζί του; Δεν πρέπει να γίνει η μονομαχία αυτή, έννοείτε; Δεν πρέπει...

— Θ' άστεινέσαι βέβαια... Μήπως νόμισες πως θα πάω να σφίξω το χέρι, έπειτα από αυτά που μου είπες; Αυτό μού έκανε να γίνω κυριολεκτικώς γελοίος. Άρπαξέ με λοιπόν ήσυχα και άνακατένσεαι στις υποθέσεις μου. Η μονομαχία θα γίνει. Καμιά βελθείς;

Τα μάτια της Ίωάννας βούρκωσαν. Προχώρησε κοντά του, γάτις έμπρός του κ' άρχισε να τον παρακολά κλειστάς. Τό θάμα ήταν σπαρακτικό. Η φτωχή γυναίκα σπαρασσόταν, σπαραζόταν δόλωσαμη, ήταν έξαλλη. Με φωνή πνιγμένη και υποκωη έκολούθησε να τον παρακαλή, να τον παρακαλή θερμά, όπως σιμένα.

— Δεν θα το κάνεις αυτό, φίλε μου... Είμαι πώς δεν θα χτυπηθώ... Σέ ξέχασα... Κόττασε... Σέ παρακαλώ γονατίστη... Έπες, Λυπήσου με... Κάμε δ, τι σου ζητώ και δεν θες να τον ξαναδώ πια, δεν θα του ξαναμιλήσω, άρπαξέ με, ποτέ... ποτέ...

Μά ο Μωρεσκάν ήταν άσπληντος. Η παρακλήσεις και η ικεσίες της Ίωάννας τον γλίτωναν, τον έρεθίζαν περισσότερο και σε στιγμή την έσπρωξε απότομα κ' έκαμε να φύγει.

Η διαγωγή του αυτή, ή τόσο πρόσχημα, ή τόσο άπάνθρωπη, έκαμε την Ίωάννα να μην πειά την ύπομνη της. Τινάχτηκε άπάνω έξω γριωμένη, με μάτια που βγάζαν άστραξ με το φώναζε :

— Δυστυχισμένη!... Δυστυχισμένη!... Δεν έχω φίλο... Δεν είχα ποτέ... Είμαι άγνή, σου έμεινα πιστή, χωρίς ίσως να το ξέρεις... Ο κ. ντέ Λέρν δεν εινε φίλος μου, όπως συ νομίζεις, όπως υποψιάζεσαι. Τον υποπτεύεσαι άδικως...

— Αυτό θα το δούμε.

— Τι θές να πής λοιπόν; Τι σκέπτεσαι να κάνεις; Μήπως σκέπτεσαι να τον κάλεσης σε μονομαχία;

— Αυτό έγινε κ' άλλες, απάντησε ο βαρύνος ευχαριστημένα για την λύπη και την αγωνία που προκαλούσαν τα λόγια του στην γυναίκα του.

— Πώς;... Τι είπες!... Μίλα καλά...

— Είπα πως αύριο μονομαχώ με τον κύριο αυτό, ελπίζω αύριο θα χτυπηθούμε και θα τον σκοτώσω!

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ, ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ, ΓΟΗΤΕΙΑ...

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ

Ο ΚΡΕΜΑΣΜΕΝΟΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

— Ναι το ξέρουν ο γραμματέας του Κοντοσταύλου και κάποιος λοχαγός, όνομαζόμενος Ρολλάνδος Φερουλλιάκ.

— Άκούοντας το όνομα του Φερουλλιάκ ο κ. Τρεμιε πνάχτηκε.

— Τι εινε αυτός; ο Φερουλλιάκ; ρώτησε.

— Εινε ο διοικητής του Στρατιωτικού Οίκου του Κοντοσταύλου.

— Ο κ. Τρεμιε κάλεσε την κυρά-Μαρτίνα.

— Κυρά-Μαρτίνα, τη ρώτησε, μήπως γνωρίζεις κάποιον άξιωματικό Φερουλλιάκ;

— Τό λοχαγό Ρολλάνδο; είπε εκείνη. Τον γνωρίζω πολύ καλά.

— Άλλωστε όλος ο κόσμος τον ξέρει. Περήφανος, γενναίος, γλυκομήλης. Έχει και μιά φοράδα. Μιά κοκκαλιασμένη φοράδα... Τη λένε Γεζαβέλα... Α εινε πολύ καλός ο κ. Φερουλλιάκ. Πολέμησε μαζί με τον άντρα μου, ήταν φίλος...

— Καλά, πρίγαινε, της είπε ο Τρεμιε και γυρίζοντας στον Προφήτη τον ρώτησε :

— Θυμίσαστε τι έγραφε η περγαμνή που σάς πήραν;

— Δεν μπορώ να θυμηθώ ακριβώς εκείνο που ήταν γραμμένο στην περγαμνή, είπεν ο Προφήτης. Θυμάμαι όμως περίπου τα έξης :

— Παιδί μου εινε εκείνος που έχει χαλασμένο πάνω στο άριστερό του χέρι ένα φίλομισό. Αν εινε φτωχός, όταν θα διαβόη την περγαμνή αυτή, άς άταίτηση δόκιμη την κληρονομία μου. Αν εινε δυστυχισμένος πρέπει να συλλογισθώ ότι κάποιος άλλος στάθηκε πολύ δυστυχισμένος από αυτόν, ή μητέρα του, ή Άρτεμις Βιλλανδρό, βασιλέσσα Μονορρανή...

Αλλά έγραψε περί του ή περγαμνή. Όταν την παρέδωσα στον άτεσταλμένο του Κοντοσταύλου, πίστευα ότι όλες ή ύποχρεώσεις του; θα εκπληρωνόντουσαν με τιμότητα. Σκεπτόμουν λοιπόν να πάω στο Λονδίνο, όπου έζησε άλλος και όπου έχω μερικούς φίλους άκόμη. Ο Μονορρανή όμως, που παντρεύθηκε την άτυχη μητέρα μου μ' άπάτησε με σκληρότητα άφανταστη! Για τον λόγο αυτό σήμερα θέλω να τον τιμωρήσω έξασφαλίοντας με την κληρονομία της μητέρας μου, της Άρτεμιδος Βιλλανδρό, τα μέσα της ζωής των άδελφών μου Ούγενότων στο έξωτερικό. Τώρα τα ξέρετε όλα! Θέλετε να με βοηθήσετε;

Ο Τρεμιε έδωσε το χέρι του στον Προφήτη :

— Σήμερα, κύριε, του είπε, δεν δικηγωρώ και ούτε είμαι πια βουλευτής. Άλλά εκείνοι οι όποιοι σε έστειλαν σε μένα με τη βεβαίωση ότι είμαι τίμιος άνθρωπος δεν σε άπατήσανε. Διαβέχω ίσως τον κίνδυνο να κάνω έχθρους μου πολύ ισχυρούς ανθρώπους αν αναλάβω την υπόθεσή σου. Άλλά τι σημαίνει το μίσος και ή έχθρα του κόσμου όταν πρόκειται να κάνω κανέναν μιά πράξη άπόλυτης δικαιοσύνης; Έλπίζε σε μένα, θα κάνω ό,τι μπορώ.

Ο Προφήτης πήρε το χέρι του Τρεμιε και το φίλησε με σεβασμό.

— Είμαι βέβαιος πως θα επιτύχουμε, προσέθεσε ο Τρεμιε, γιατί το δίκαιο αυτή τη φορά εινε έντελώς με το μέρος μας. Άλλά πρόσέξτε μην κάνετε καμιά άνοησία. Πρό πάντως δεν πρέπει να εμφανίζεσθε πουθενά.

— Θ' ακολουθήσω τις συμβουλές σας και θα ένεργίσω πάντα σύμφωνα με τις οδηγίες σας.

— Λοιπόν, πρέπει να πάτε να κατοικήσετε σε μιά άποκεντρο συνοικία του Παρισιού και να ένεργήσετε να έλθω εδώ ή τροφός σου.

— Πήγα εγώ ό ίδιος και άνεψήγησα την Νικολέττα Άλλουίνου στη Γουιέννη, απάντησε ο Προφήτης. Ποσο έλαχε όταν με άνέκρουσε. Τώρα εινε εδώ και περιμένει σε κάποιο ξενοδοχείο στον Άγιο Διονύσιο.

— Έχεις στο Παρίσι κανένα φίλο;

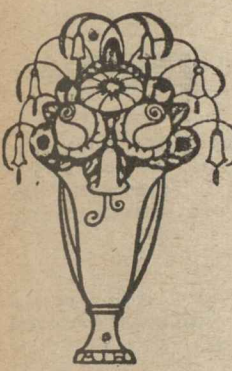
— Όχι, κανένα.

— Λοιπόν δώσε μου τη διεύθυνσή σου και περίμένε με ύστερ' από μερικές μέρες.

— Ο ξενοδόχος μου λέγεται Βερνάρδος και τό ξενοδοχείο βρίσκεται στην όδον Άγίου Ίουλιού του Πιτσού, κοντά στη μικρή γέφυρα, απάντησεν ο Προφήτης.

Ο Τρεμιε κράτησε σημειώσεις της διεύθυνσας και του είπε :

— Τώρα με ποιά όνομα πρέπει να σε ζητήσω;

Τον συνάδενσε ως το πλησιέστερο χωριό...

— Με τό όνομα Ίωάννης ο Ίσχνός.
— Πολύ καλά. Τώρα να μου έπιτρέψης να σου φερθώ σαν πραγματικός φίλος. Σέ παρακαλώ λοιπόν να μην άρνηθής αυτά τα λίγα χρίματα που θα σου δώσω.

Τό χρώμα της ντροπής έβγαλε τό άχρό πρόσωπο του Προφήτου. Σας ευχαριστώ κύριε, του είπε. Θα τά δεχόμουν χωρίς κανένα διαταγμό, αλλά έχω χρίματα για να ζήσω άρεκτόν καιρό άκόμα.

Έπειτα σηλώθηκε και έχαιρέτησε τον Τρεμιε, ο όποιος τον συνάδενσε έως την έξωτερική πόρτα του σπιτιού του.

Όταν γύρισε στο γραφείο του ο Ίωάννης Τρεμιε έπεσε άπαυδη-σμένος πάνω στην πολυθρόνα του γραφείου του.

— Τι σκάνδαλον! ψιθύρισε. Ο Κοντοσταύλος εινε σκληρός, άγριος, φιλάργυρος, τυραννικός, τό ξέρω. Μά εινε συγχρόνως ένας από τους πιο μεγάλους εύγενείς της Γαλλίας. Θα πάω λοιπόν σ' αυτόν. Καί πιστεύω πως θα θέλψη να με άκούση.

Ο Ίωάννης Τρεμιε πολύ λίγο είχε άσχοληθώ ως τότε με τον πανίσχυρο, τον ένδοξο και φοβερό γείτονά του, Άννα Μονορρανή.

Άναγκάστηκε λοιπόν να ζητήσει πληροφορίες γι' αυτόν απ' την κυρά-Μαρτίνα, ή όποια του είπε, ότι ο Κοντοσταύλος τη στιγμή αυτή βρισκότανε στο Παρίσι και ότι κατοικούσε στο Λουβρό.

Ο Τρεμιε έτοιμάστηκε άμέσως και την άλλη μέρα τό πρωί ξεκίνησε για τό Παρίσι. Η Ίωάννα καθάλλισε πισωκάπουλα σ' έλεγό του και τον συνάδενσε ως τό κοντινότερο χωριό, τό Λουζάρκη.

Μόλις έφθασε στο Παρίσι ο Τρεμιε, ή πρώτη του δουλειά ήταν να ζητήσει να βρω τό Ροβέρτο Κέρ και τον ηρώε χωρίς μεγάλες δυσκολίες.

Όταν ο Ροβέρτος άντίκρουσε τον Τρεμιε παραξενεύτηκε κ' έσπευσε να τον ρωτήσει τι ζητάει στο Παρίσι. Ο Τρεμιε αντί ν' άπάντησεν στην ερώτησή του του ζήτησε να έξηγηθώ άμέσως σχετικά με την ύπόθεση του Προφήτου και των Ούγενότων.

Ο Ροβέρτος δεν τάχασε. Κι' άπαντώντας στην ερώτησή του Τρεμιε τον βεβαίωσε, επί τή λόγ της τιμής του, ότι δεν είχε άνακατευστή στην ύπόθεσή αυτή καθόλου κι' ότι άορίστως είχε άκούσει να μιλούν για την παράδοση κάποιας περγαμνής στον Κοντοσταύλο.

Άρνήθηκε επίσης κάθε συμμετοχή του άμση ή έμμεση στον πνιμό της Ρολλάνδης και άπόδοσε τό σφάλμα ή μέλλον τό έγκλημα στην άξιοδοξηνη άμέλεια κάποιου λοχαγού.

Μιλώντας ο Ροβέρτος, νόμισε ότι είδε κάποια ψυχρότητα στον Τρεμιε που τον θεωρούσε ως μέλλοντα πεθερό του. Ο γέρο δικηγώρος όμως, χωρίς στίς παλιές πολιτικές συνήθειές του, γινότανε έντελώς άνεξεργήτος όταν τό ήθελε. Προφυλάχθηκε λοιπόν πολύ από τού να προδοθή για ποιόν λόγον είχε δείξει τόσο ένδιαφέρον για τό μυαλό της περγαμνής. Παρατήρησε όμως με λύπη του ότι ο γέρος αυτός είχε κάποιο μίσος έναντιόν του Προφήτη. Καί ψυχολογώντας τον, δεν άγνησε να καταλάβη ότι ο Ροβέρτος Κέρ είχε χαρακτηριστικά κακών και ύπουλων... Στίς ερωτήσεις τέλους του νέου για την Ίωάννα απάντησε με ύπερφανές...

Η συνάντηση του Τρεμιε με τον Κοντοσταύλο δεν παρουσιαζότανε και τόσο εύκολη όπως την είχε φαντασθή.

Ο Μονορρανή ήταν φοβερά άπασχολημένος με την όργανωση στρατού, που προωρήτο να πολεμήση έναντιόν των Ίσχνων.

Περιμένοντας λοιπόν έως ότου ο γηραιός, δούξ ευρεσθηθώ να του δώση άκρόαση, ο Ίωάννης Τρεμιε άρχισε να περνά την καιρό του έπισκεπτόμενος και θαυμάζοντας τά διάφορα μυσεία.

Ο ΑΓΑΘΟΣ ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ Ο ΖΕΡΒΟΣ

Περιφερόμενος στους δρόμους ο Τρεμιε, δεν είχε άντιληφθεί ότι κάποιο ύποκειμενο με ύπαρξή έξωτερική, τον παρακολουθούσε παντού με παράδοξη έπιμονή.

Μιά μέρα, καθώς ο Τρεμιε έπαινε σ' ένα σπίτι της όδοσ Άγίου Στεφάνου, από όποιο κρατούσε για τον έαυτό του, ένα μικρό τσίγκιο διαμέρισμα, άκούσε από πίσω του ύποπτους βηματισμούς που έπαιναν μόλις αυτός σταματούσε και ξανάρχιζαν μόλις επανέλαμβανε τό δρόμο του. Γύρισε άμέσως πίσω του και κύταξε, χωρίς όμως να μπόρσεν να διακρίνη τίποτα. Ο κατάσκοπος κρυβότανε στο σκοτάδι. Δεν άνησούχσε όμως ο Τρεμιε, γιατί στο Παρίσι δεν έπρεζέτο να μείνη παρά είκοσιτέσσερες ώρες άκόμη.

Ο Μονορρανή είχε άποφασίσει τέλους να τον δεχθώ στην άκρόαση που ζητούσε.

(Ακολουθεί)

ΤΟΥ ΠΑΛΗΟΥ ΚΑΙΡΟΥ

ΔΥΟ ΔΙΑΝΟΟΥΜΕΝΟΙ...ΛΟΥΣΤΡΟΙ!...

Ένας διανοούμενος Ζακύνθιος, λούστρος στην Όμοιοι! Ο Διευθυντής του «Πατριώτη» και του «Χωρικού». Ποιός είναι γκαγε πρώτος τη δημοτική γλώσσα στη δημοσιογραφία. Ένας ώριος χαρακτηρισμός του Πάπ! Ένα μικρό λόγο του Ρεπουλ. Όπου θυμώνει και ο Έπισκοπέπουλος. Ο φοιτητής πούγινε λούστρος για λόγους φιλολογικούς! Τετράγωνες πλάκες και τετραγωνέστερες...γνώμες. Μία εκδίκηση κατά του Διευθυντού του Βασιλικού Θεάτρου. Πώς γίνεται κανείς γνωστός στην Ελλάδα. Ο Λουκόπουλος. Η λούστρια! κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ήταν η εποχή που η Ελλάδα ήταν μικρή και η Αθήνα σερνή και μαζεμένη. Τότε όλοι οι Έλληνες έγγονίζοντο αναμεταξύ τους, ή όλοι σχεδόν συνεδέοντο διά συμπεισμών και κουμπάρων.

Μα και τότε οι επιτήδευτοι πλούτιζαν κ' επιτύχαναν, κ' οι άξιοι άλλα σερνιοί και συγκρατημένοι, παραβλεπόντουσαν κ' έμεναν φτωχοί.

Έτσι μιά μέρα, ένας άνθρωπος άξιος, ένας διανοούμενος της εποχής, ένας γέρος άνθρωπος «με φασιογνωμίας ζωηρά», με δυο οφθαλμούς πυρετωδώς κινούμενους, με την απεικονιστική και την ευφυΐα εις το πρόσωπον, όπως τον περιέγραφε ο μακαρίτης Ράλλης, ένας εκλεκτός Ζακυνθινός, ο άειμνηστος Βερούκιος, βρέθηκε ένα πρωί στην Όμοιοι, με ένα κασσελάκι λούστρου εμπρός του, προσπαθώντας με τις μογιές και με τις βούρτσες, να κερδίσει λίγες δεκάρες, για να ζήσει!...

Η είδηση αυτή συνετάραξε την Αθήνα—ήταν εποχή που συνεκινούντο οι Αθήναι—αναγκάστηκε δε και η Κυβέρνησις ακόμα να λογοδοτήσει, γιατί άφησε έναν άνθρωπο διανοούμενο, στο δρόμο, να γυαλίσει παπούτσι για να μην πεθάνει της πείνης!

Αλλά ποιός ήταν ο Βερούκιος;

Είχε κάμει πολλά χρόνια δημοσιογράφος στη Ζακύνθο, όπου γέγραφε βιάζοντας μία από τις καλύτερες επαρχιακές εφημερίδες. Πρώτος αυτός εισήγαγε τη δημοτική γλώσσα στη δημοσιογραφία. Με το φύλλο του, το οποίο λέγονταν «Πατριώτης» και κατόπι «Χωρικός», έκανε τέτοιους αγώνες κατά πάντων και πασών, που έγινε γνωστός κ' έξω από τη Ζακύνθο. Ο Γαβριηλίδης τον εθαύμαζε κ' έλεγε:

— Είτε μαντολίνο παίζουν οι Ζακυνθινοί, είτε πέννα παίζουν, ξέρουν πως να το παίζουν και πως να κάνουν τον κόσμο να χορεύει!

Σάν άποκαμε αγωνιζόμενος και δημοσιογραφών ο Βερούκιος, το Κράτος του ύποσχεθήκα μιά θέση. Τον κουβάλησε στην Αθήνα και τον...λειτουργήσε! Και ο Βερούκιος που γήρασε στα γράμματα, και πάλασε γι' αυτά, μη μπορώντας να εξοικονομήσει πειρά μ' άλλον τρόπο, ένα κομμάτι ψωμί, πούλησε το πανωφόρι του, αγόρασε ένα κασσελάκι, λίγα βερνίκια, λίγες μογιές, μιά-δυο βούρτσες κ' άρχισε, στο πιο δημόσιο μέρος της Αθήνας, να λουστράρει παπούτσια για να ζήσει!

Ανάθεμα στα γράμματα

Χριστέ κ' δπου τά θέλει!...

Έλεγε ο Φτωχοπρόδρομος, κάμποσες εκατοντάδες χρόνια προ του έπαισιδιού αυτού.

Ο Βερούκιος όμως, ευγενής και αξιοσεπής, έξουσιάζων αυτός την πείνα τον και μη έξουσιαζόμενος από αυτήν, άπαντούσε σ' όσους τον γνώ- τισαν, γιατί έλαβε την απόφαση αυτή:

— Έργον οὐδέν δνειδος!

Ο κ. Γ. Πάπ, συγκινήθηκε τόσο όταν έμαθε το γεγονός αυτό και τόσο αγανάκτησε κατά της πολιτείας και της κοινωνίας ώστε είπε:

— Ως τώρα ο Βερούκιος, έκανε ως δημοσιογράφος, ό,τι κάνουμε όλοι μας: Λουστράρουμε μεγάλους άνδρες και τους παρουσιάζουμε λάμποντας και σπουδαίους στο ελληνικό δημόσιο. Πιο όφελιμο, νομίζω, εινε και μεγαλειότεραν απόδοσιν έχει για την κοινωνία να γυαλίξη κανείς παπούτσια!...

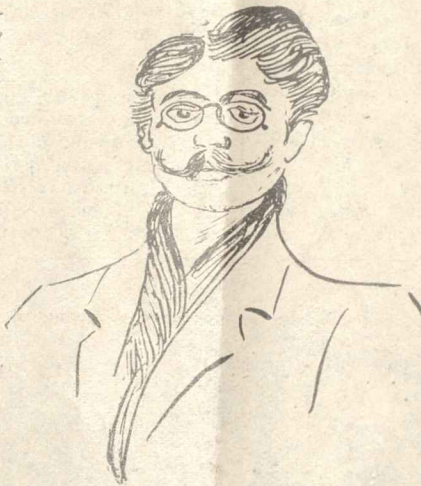
Ο δε μακαρίτης Ρέπουλης, όταν έμαθε τα κατά Βερούκιον, χαμογέλασε πικρά και επανέλαβε το σοφόν λόγιον ενός Γάλλου δημοσιογράφου:

— Η δημοσιογραφία φέρει σ' όλα τα αξιώματα. Άρχει κανένας να γυαλίξη να εξέλξη εγκάϊ- ρως απ' αυτήν!...

Πολλά έγγραφησαν τότε για την «κάθοδο» αυτή του Βερούκιου, στο επάγγελμα του στιλβωτού της Όμοιοις, ο δε Ν. Έπισκοπόπουλος, ο γνωστός στο Παρίσι με το ψευδώνυμο Σεγκύρ συγγραφέας, έγραφε σ' ένα του άρθρο:

«...Εδύνατο και δι' αυτόν να εύρεθῇ μία γονία γῆς και μία γονία άρετων και ἡδύνατο, διά μίαν φοράν ἐπὶ τέλους ἡ ρεαφίς νά ὀθήσῃ ἕνα ἄνθρωπον εἰς καί τι ἄλλο, ἐκτός τοῦ δρόμου και τῆς ἀληθείας, νά ὀδηγήσῃ ἕνα ἄνθρωπον ἔσω και στο πτωχο- κομειόν, ἀντὶ τῶν πεσοδώνων τῆς Όμοιοις...»

Ο θόρυβος αυτός στις εφημερίδες, εξακολούθησε ἐπὶ ἡμέρες.

Ο φοιτητής Περικλῆς Λουκόπουλος (Σκίτσο τῆς τότε ἐποχῆς)

Πρὸς τιμὴν ὅμως τῆς τότε κοινωνίας και τῆς τότε Κυβερνήσεως, ο Βερούκιος ἐποποθετήθη ἀμέσως σὲ θέσι ἀξιοσεπῆ και ἀπέθανε μετ' μερικὰ χρόνια, ἡσυχος και ἀναπαυμένος...

Δὲν πέρασε ὅμως πολὺς καιρὸς και ἄλλος ἄνθρωπος τῶν γρα- μάτων ἐμμήθη τὸν Βερούκιον.

Ο φοιτητής Περικλῆς Λουκόπουλος, ἔπηρε ἕνα κασσελάκι κ' αὐτὸς κ' ἐγκατα- ῆθ' ὡς ὑποδηματοποιὸς τῆς τότε κασσελάκι του.

Πρὶν ὅμως καθῆσθαι μπρὸς τὸ κασσελάκι του, πῆγε προηγουμένως στὸ λογιστήριον τῶν τότε «ἐπα- ρῶν» τοῦ μακαρίτη Κανελλῆ, πῆρσε ἕνα στερογγυλάτο ποσὸν και ἐξεφενδώνισε μὴ τὴν διαμαρτυρία κατὰ τῆς κοινωνίας.

Όταν τὴν ἄλλη μέρα ὁ μακαρίτης Κανελλῆς ἐδιόβασε τὴ διαμαρτυρία τοῦ Λουκόπουλου κ' ἔ- μαθε ὅτι ὁ πληρώσας γιὰ τὴ δημοσίευσί της, ἐπα- τεστάθῃ ὡς στιλβωτῆς τὴν Όμοιοι, ἔγραψε τὴν ἐφημερίδα του:

«Αἰ ἰδέαι και αἰ σκέψεις τοῦ ἐξιδανικω- νου τούτου λούστρου εἰνε τετραγωνικότερες ἐ- πὶ τὴς πλάκῃς τοῦ πεσοδρόμιου, ἐπάνω εἰς δποῖες ἔστησε τὸ κασσελάκι του.»

Πρὶν γίνῃ στιλβωτῆς ὁ Λουκόπουλος, ἐξέδωκε σὲ βιβλίον μὴ συλλογὴ ποιημάτων του, ἡ ὁποία φαίνεται, δὲν ἔκαμε και τόσην ἐντύπωσιν τότε σὺν κοινόν, γιὰ τὸ κοινόν τότε δὲν ἐδιόβριζε.

Άφ' οὗ δὲν πρόσθεε λοιπὸν κανένας τὰ ποιήματά του, κλείστηκε μέσα στὸ δωμάτιόν του και ἔγραψε ἕνα δράμα, τὸ ὁποῖο ἔδωκε τότε τὸτε «Βασιλικὸ Θεάτρον», γιὰ νὰ παιχθῇ. Ἀλλὰ οἱ τοῦ «Βασιλικοῦ Θεάτρου» τότε ἀπασχολημένοι μετ' οὗς «Ισαύρους» τότε ἐπρόσθεσαν τοῦ φοιτητοῦ τὸ ἔργον. Περιέμενε, πε- ρίμενε ὁ Λουκόπουλος, μὰ τοῦ κάκου!

Δὲν βάσταξε λοιπὸν κ' αὐτὸς και ἐξόσπασε:

«Ὁ κοινωνία, ἔγραψε τότε, δὲν συγκινεῖται μ' ἕναν ποιητὴ! Τὸ Βασιλικὸ θέατρο ἀσχολεῖται περισσότερο μετ' οὓς σίγους ἐνὸς διπλωμάτου. Νά, λοιπὸν κ' ἐγὼ, κοινωνία!...Νά, Βασιλικὸ θέατρο!...Γίνονται λούστρους!... Ἀσχολήσου μετ' ἑνὸς μου!...»

Και πράγματι, ἡ βούρτσα και τὸ κασσελάκι τοῦ ἔδωσαν, ὅτι δὲν μπόρεσε νὰ τοῦ δώσῃ ἡ ποίησις και τὸ κασσελάκι τοῦ ἔδωσαν, ὅτι δὲν ἔφημερίδες και τὸν ἀνέβασαν μέχρις ἐβδόμου οφθαλοῦ.

Τότε κ' αὐτὸς δημοσίευσεν, πάλι στοὺς «Καιρούς», μὴ νὰ δια- μαρτυρία κατὰ τῶν διευθυντῶν τοῦ «Βασιλικοῦ Θεάτρου».

Ο μακαρίτης Ἀγγελὸς Βλάχος, ὅταν τὴ διάβασε, λένε ὅτι εἶπε:

— Ἐγίναμε αἰτία νὰ βρισκεται ἕνας ποιητῆς λιγότερον σὴν ὄψιν τοῦ Πηγάσου, κ' ἕνας λούστρος περισσότερο σὴν Όμοιοι!...

Μὰ ὁ Λουκόπουλος δὲν ἔμεινε και πολὺ σὴν Όμοιοι! ἀντιθέτως στὸ κασσελάκι του. Ἐνα πρῶτο ἐξηφανίσθη ἀπὸ καί. Ποῦ ἔπηρε; Ἀγνοοῦν!

Ο Λουκόπουλος δὲν κατήλθεν σὴν Όμοιοι! πεινῶν, ὅπως ὁ μακαρίτης ὁ Βερούκιος. Ο Λου- κούπουλος εἶχε κάποια περιουσία, ἡ ὁποία τὸν ἐπ- τρεπε νὰ γράφῃ σίγους και δρόματα και δίχως νὰ πεινάῃ. Ἡ «κάθοδος» τοῦ Λουκοπούλου σὴν καί- θρια «στιλβωτήρια» ἦταν κάθοδος ὅχι ἀνάγκης, ἀλλὰ διαμαρτυρίας κατὰ τῶν φιλολογούντων και τῶν Κριτικῶν, κατὰ τῆς μὴ διαβαζούσης σίγους κοινωνίας, κατὰ τῶν ἀνδρώπων τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου, οἱ ὁποῖοι προσέχον τὸ ἔργον ἐνὸς περ- οβετοῦ και δὲν ἐβρίχταν μὰ ματιά στὸ δράμα ἐ- νὸς νέου φοιτητοῦ.

Άφ' οὗ λοιπὸν ἔκαμε τὸ κομμάτι του, ἀπέσπασθ' ἀπὸ τὸν κόσμο.

Φαίνεται δὲ ὅτι ἦταν ἄνθρωπος και λίγο ἰδιώ- ρυθμος και ὅτι τὸ πρῶτοκοπῆμα τὸν ἐκείνὸ δὲν ἔ- ταν: «μὴ δέξαι μορφὴ φιλολογικὴν μετ' ἱε- ροκλή» ὅπως τὸ εἶχε χαρακτηρίσει ὁ μακαρί- τής Γ. Τσοκόπουλος.

Πρὸ καιροῦ μοῦ ἔλεγεν ὁ κ. Συναδινός, ὅτι ὁ Λουκόπουλος ζεῖ και βασιλεύει σὲ μὴ πολλὴν τῆς Πελοποννήσου, πάντοτε ἰδιόρρυθμος, ἀλλὰ και πάντοτε πρωτότυπος.

Λίγον καιρὸν μετὰ τὸν Λουκόπουλον, ἔκαμε τὸ λούστρο σὴν Όμοιοι! μὴ γυναίκα, μὴ νοικοκυρὰ πτωχεύουσα. Ἡ ἐμφάνισις γυ- ναίκας σὴν Όμοιοι! ἀνεστάτωσε τὸν κόσμο. Ἦταν γὰρ τὸς Ἀθή- νας τότε, καί τι πρωτοφανές. Σήμερα πλέον ὅλες ἡ γυναῖκες ἐ- σπιτώθηκαν, ὅλες ἡ γυναῖκες δουλεύουν. Καί τίποτε πιά δὲν μὲς συγκινεῖ. Ἐπρόσδευσαιμε!...

Σ. Σ.

Ο Βερούκιος (Σκίτσο τῆς τότε ἐποχῆς)

ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

ΤΟΥ κ. ΑΝΤΩΝ. ΤΡΑΥΛΑΝΤΩΝΗ

ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΚΟΜΠΟΛΟΓΙ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου και τέλος)

Όσο μιλούσε ὁ Γιαννάκος, ὁ καπετάν - Μιχαῆλης ἔστριβε τὸ ξαν- θὸ μουστάκι του και τὸν ἐκοίταζε μετ' περιέργεια και μ' ἕνα χαμό- γελο περιφρονητικό. Ὑστερα τὸν ρώτησε:

— Τώρα ποῦ βρίσκεσαι; σοῦ γράφει;
— Ναι, ἀπάντησε ὁ Γιαννάκος, μοῦ στέλνει πότε - πότε κανένα καρ - ποστάκι. Τὸ τελευταῖο τῆς ἦταν ἀπὸ τὴν Αθήνα.
— Καί τί σοῦ λέει;
— Σχεδὸν τίποτε: γιεῖς και χαιρετίσματα.
— Καί σύ;
— Τὰ ἴδια.

Ο συναγματάρχης ἔφερε γύρω τὰ γαλανά ἀγκυριπὰ του μάτια. Ὑστερα, χαμηλώνοντας τὴ φωνή του, εἶπε:

— Πι νὰ σοῦ πῶ, καὶ μένε Γιαννάκο! εἰσαι κουτὸς και νὰ με συμπαῖς. Σ' αὐτὲς τίς δουλειές, θέλω νὰ πῶ. Ἀμ, δὲν κατάλαβες, μορὲ φίλε μου, τί ζητοῦσε αὐτὴ; Αὐτὴ δὰ σοῦ τώλεγε φανερά πως ἦταν τέτοια. Πὼς εἶχε φίλο και τὸν Τούρκο και τὸ προγόνι της και τὸν ἄδελφο τοῦ ἀνδρός της και τὸ στρατιωτικὸ γιοτρά, κ' ἄλλους... Σὺν πως ἤθελες νὰ σοῦ τὸ πῇ ἡ γυναίκα, μαθὲ;

— Αἰ καλὰ, συναγματάρχα μου! κ' ὕστερα ἀπὸ ὅλους αὐτοὺς ἔρισε στὸ νοῦ της ἔμενα; Δὲν τὸ πιστεῖω.

— Καὶ μένε Γιαννάκο! πὼς φανίσαις καὶ πὼς δὲν ξέρεις ἀπὸ γυναικὲς! Δὲν ξέρεις τί κα- πῆτσια ἔχουν αὐτὲς οἱ γυναῖκες!...

Ο Γιαννάκος ἐκίνησε δὺσπιστο τὸ κεφάλι του. Ἦταν πολὺ μετανοιομένος που ἄνοιξε αὐ- τὴ τὴν κουβέντα, ἀλλὰ ἦταν ἀργά πιά γιὰ νὰ τὴν παύσῃ.

— Ἀκού νὰ σοῦ πῶ, Γιαννάκο, εἶπε ὁ συν- ταγματάρχης χτυπώντας φιλικὰ τοὺς ὤμους του. Ἐγὼ τὴν ἄλλη βδομάδα θὰ πάω στὴν Αθήνα γιὰ δουλειές μου. Δόσε μου ἕνα γράμμα νὰ τὴν εἶρω και σοῦ τὴ διορθώσω ἐγὼ τὴν κυ- ρὰ Γεθσημανί σου, νὰ μὴ μὰς παίρνῃ γιὰ κο- ρούδα.

Δὲν ἔδωσε τὸ γράμμα ὁ καπετάν Γιαννάκος, ἀλλὰ ἔκαμε κατὰ χειρότερο. Τῆς ἔγραψε κου- ταμάρες, σὰν νὰ πύμε γράμμα ἐρωτικὸ και περιέμενε ἀπάντησι, ἀφ' οὗ εἰδοποίησε τὸ διανο- μέα νὰ τοῦ δώσῃ κρυφά, και τοῦ ἔταξε και μαζίσαι. Δὲν τὴν ἔλαβε ποτὲ τὴν ἀπάντησιν αὐ- τῇ. Ἀγγίτερα πολὺ ἔλαβε λίγες λέξεις ἀπὸ μιά ἄλλη νοσοκόμα «τὴν ἀδελφὴ Ἀδριανή», ποὺ τὸν ἔλεγε ὅτι ἡ ἀδελφὴ Γεθσημανί ἀκολούθη- σε τὸ στρατὸ στὴ Μικρὰ Ἀσία, ὅτι ἦταν πολὺ λυπηρὴ γιὰ τὴν τελευταία διαγωγὴν της, γιὰ τὴν αὐτὴν δὲν σέβονταν σὰν πνίτερα τῆς ἄλλης τὸν συγχωροῦσε, και εἶχονταν νὰ τὸν ἀκούῃ εὐτυ- χισμένο.

Ὑπερα... ὕστερα, ἦρθαν τὰ μεγάλα, τὰ πραγματικὰ κακά, ἡ φτώχεια, τὰ γράμματα, ὁ θάνατος τῆς Περαμῆς... Πάει ἡ Γεθση- μανί και τὸ κομπόλογο, λησμονήθηκαν. Ο Γιαννάκος ἔμεινε ἐρημος σὸν κόσμο, σὰν καλαμὴ σὸν κάμπο, και δὰ καταντούσε βέβαια κακὰ, ἂν ἔλειπε ὁ Παναγιώτης ὁ ἀνιψιὸς του και ἡ γυναίκα του ἡ Ρηγγίνα. Δὲν ἦταν στενὸς συγγενὴς του ὁ Παναγιώτης, ἀλλὰ ἦταν καλοφίλος νέος. Ταγματάρχης αὐτός, ποὺ εἶχε λάβει μέρος σ' ὅλους τοὺς πολέμους, νέος πολὺ και ἀπὸ τῆς σχολῆς, τὸν ἐσέβονταν μὲλα ταῦτα τὸν γέρο λοχαγὸ τὸν ἀπόστρατο.

Καί ἡ Ρηγγίνα εἶχε ὅλες τίς χάρες τοῦ κόσμου, ἀπὸ καλὴ οἰκο- γένεια και μετ' ἐκείνην προίκῃ, ὁμορφὴν και γραμματισμένην, νοικοκυ- ρὰ κ' ἀποσπασμένην σὸν ἄνδρα της. Πὼς ὅμως τῆς εἶχε κολληθῇ στὴν ψυχὴ τῆς ἡ καταραμένη αὐτῇ ζήλεια! Ἔτσι, γιὰ νὰ μὴν εἶνε κανένας ἐχθροσθημένος σ' αὐτὸν τὸν παλιόκοσμο! Καί τί ζήλεια, παιδί μου! νὰ ζήλει τὴν περιποιημένην τῇ τὸν ἀνδρὸς της και νὰ τρώεται μετ' τὴν ἰδέα πὼς ὁ Παναγιώτης, εἶχε γνωρίσει πολλὰς γυ- ναῖκες πρὶν αὐτὴν. Καί ὅλο νὰ ἐξετάζῃ, νὰ μυριζοῖται ποὺ λέει ὁ λόγος τὰ δάχτυλά της. Σ' ἀφίνει και ἡ παλαιοκοινωνία μαθὲ! γού- στο βρισκανε νὰ τὴν κοιτῇ. Ἀκούς ἐκεῖ! Καί νὰ, ποὺ ὡς κ' αὐτὸ ἔξοσπασε σ' αὐτὸν τὸν δυστυχισμένον τὸ γέροντα.

Χθὲς τὴν ἡμέρα τῶν Εἰσοδίων, ποὺ γιόρταζε ὁ Παναγιώτης, προ- σκάλεσαν και τὸ μπάριμα - Γιαννάκο σὸν δειπνόν. Ἐπῆγε χωρὶς ὀ- ρεῖ, εἶσι γιὰ νὰ μὴ δυσχερῆσθῃ τὸν ἀνιψιὸ. Κάλιο νάχε σάσιον τὸ ποδάρκον του. Κατάλαβε ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμὴν πὼς κάποια καινούργια γυνίκα εἶχε τὸ ἀνδρόγυνον. Καί ὅλο κοίταζε νάνοιγῃ κουβέντες, γιὰ νὰ μὴν ἐσπῶσῃ ἡ γυνίκα. Ἀλλὰ ποῦ! κατεῖται μαθὲ ἡ γυναίκα, σὰν τὴν πιάσῃ αὐτὸ τὸ δαμόνιον τῆς ζήλειας! Οὐτε κ' αὐτὸς δὲν κατάλαβε πὼς ἦρθε ἡ κουβέντα. Θυμάνοντες μόνον τί εἶπε ἡ Ρηγγίνα.

Ἐκεῖ, λέει, ποὺ συγκοῦριζε τὸ σπῆτι γιὰ τὴν καλοορίζικὴν τὴν ἀδριανή γιορτῇ, βρῆ- κε και τὸ κινώτιο ἐκστρατείας τοῦ Πανα- γιώτη και εἶσι τὴν ἔβαλε ἡ κακὴ τῆς τύ- χῃ νὰ τὸ ἐσκοπῇ κ' αὐτὸ. Ὅπως τὸ ἄ-

ναποδογύρισε, ἀκούει, ἕναν παράξενον κρότον και βλέπει νὰ πέ- φτῃ ἀπὸ μέσα ἕνα ἄσπρο κελύφι κεντητό. Τὸ ξεδιπλώνει και βρίσκει μέσα ἕνα «κολλίε» (κάπως εἶσι τὸ εἶχε πῇ ἡ Ρηγγίνα), μαῦρο, ἀπὸ κείνα ποὺ θὰ φοροῦν οἱ Τούρκαδες. Καί ὅχι μόνον αὐτό, μαζὶ μετ' αὐτοῦ «κολλίε» ἦταν κ' ἕνα χαρτί κινρινισμένο ποὺ εἶχε γραμμένες λίγες λέξεις μετ' ὀνόματα ἑλληνικά. Δυὸ ἦταν τούγ- κικες, οἱ ἄλλες ἦταν ἑλληνικές, λέγανε: «Καλὸς μὰς ἤλθατε ἀδελφί- μας ἀγαπημένα». Ὅλοφάνερο πιά πὼς ἦταν ραβασάκι. Καί τὰ τούγ- κικα κἀν θὰ λέγανε χειρότερο.

Καί, λέγοντας, ἔκλαψε ἡ Ρηγγίνα, και καταρίωνταν τὴ Μοῖρα της, ποὺ ἄνδρα ἔχει και ἄνδρα δὲν δοῖται, ἀλλὰ τὸν μοιράζεται μετ' αὐτὴν παληογυνίκα. Ο Παναγιώτης ἐκοίταζε νὰ τὸ οἶσῃ σὸ ἀστεῖο, ἀλλὰ ὅσο πῆγαινε και χόλιαζε περισσότερο. Σ' ἐξώτησι τοῦ μπάριμα Γιαννάκου, ὁ Παναγιώτης διηγήθηκε τὴν ἱστορία αὐτοῦ τοῦ μαῦρου «κομπόλογο»· γιὰ τὸ κομπόλογο ἦταν ἀγιορείτικο μετ' σταυρὸ, καλο- γηρικὸ, κ' ὅχι αὐτὸ ποὺ φαντάζονταν ἡ Ρηγγίνα. Τὸ πρῶτον βράδυ ποὺ κοιμήθηκαν σὸ Τάλας, ὅπου εἶχαν μεταφέρει τὸν αἰχμαλώτους οἱ Τούρκοι, τοὺς ἔστειλαν ἀπὸ τὰ χριστιανικά σπῆτια σινδόνια και μαβιλάκια, και ὅτι ἄλλο μπορούσαν γιὰ νὰ ἐλαφρῶσουν τὴ δυστυ- χία τους. Τοῦ στέλανε φυσικά κ' αὐτοῦ. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ τοῦ τὸ πῆγε τὸν εἶπε ὅτι τὸ στέλνει μὴ χριστιανὴ ποὺ εἶχε ἄνδρα Τούρκο ἀξιωματικό. Καί τοῦ στέλνει κ' αὐτὸ τὸ κομ- πόλογο νὰ περνᾷ τὴν ὥρα του και νὰ τὸ πάρῃ, σὰν ἐλευθερωθῇ, πίσω στὴν Ἑλλάδα, νὰ τὸ ἀφιέρωσῃ σὲ μιά ἐκκλησίαν, γιὰ τὴν ἄγιορεί- τικο. Αὐτὸ ἦταν ὅλο.

— Καλὰ, εἶπε ἡ Ρηγγίνα, και γιὰ τὸ φύλαγε κρυμμένο, μπάριμα;

— Τὸ εἶχα λησμονήσει ἀπάντησε ὁ Πανα- γιώτης.

— Καί τὰ Τούρκακα τί λένε λοιπόν;

— Σήκω φέρτα δλα, και θὰ σοῦ πῇ ὁ μπά- ριμας τί λένε.

Ἡ Ρηγγίνα ἔτρεξε και κουβάλησε τὸ κεντητὸ μαβιλάκι μετ' τὸ κομπόλογο, και ἔδωκε τὸ κινριν- σμένο χαρτί στὰ χεῖρα τοῦ μπάριμα - Γιαννά- κου.

Τὰ Τούρκακα λέγανε: «Ὁσκειλντινὶς καρ- ντεσλάρ».

Ο μπάριμα - Γιαννάκος εὐτυχῶς εἶχε ἀκού- σῃ τίς δυὸ αὐτὲς λέξεις ἀπὸ τοὺς Τούρκους στὴ Μακεδονία και τὸ δεύτερον πόλεμο, ὅταν τοὺς ἐγλύττωσαν ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους. Ἐβε- βαιώσε λοιπὸν τὴ Ρηγγίνα, ὅτι και τὰ Τούρκα- κα τὸ ἴδιο λέγανε: «Καλὸς ἦρθε, ἀδελφί».

— Κοίταξε τώρα, μπάριμα, και τὸ περιφη- μο αὐτὸ «κολλίε», ὅπως τὸ θέλει ἡ γυναίκα μου. Εἶπε ὁ Παναγιώτης και τοῦ ἔδωσε σὸ χε- ϶ί τὸ μαῦρο κομπόλογο.

Ἀνατρίχισε σὸ ἀνιψιὸν τοῦ ὁ καπετάν Γιαννάκος, σὰν νᾶπιασε στὰ χεῖρα του φεῖδι.

Ἀπὸ κείνην τὴν στιγμὴν δὲ μπόρεσε πιά νὰ προσέξῃ σὲ κείνα ποὺ ἔλεγον μετὰ τοὺς ὁ Παναγιώτης κ' ἡ Ρηγγίνα. Ἄλλο δὲ θυμάναν σήμερα παρὰ τοῦτο, ὅτι σὸ τέλος συμβιβαστικῶς μετ' τὴν συμφωνία νὰ χαρὶσθῇ ὁ Παναγιώτης τὸ κομπόλογο, σὸν μπάριμα, γιὰ τὸ κ' κομ- πόλογο σὸν γέροντα ταγιοῦσαν.

Ο Παναγιώτης παραδέχθηκε κ' ὁ καπετάν Γιαννάκος ἔφερε τὸ κομπόλογο στὴν τάπητὸν πανταλονιοῦ του. Ἀπὸ κείνην τὴν στιγ- μὴν δὲν κατάλαβε πιά ποῦ ἦταν και ποὺς ἦταν. Καί νὰ ποῦ τώρα δὲν τοῦ ἔμενε καμμία ἀμφιβολία, ἀφ' οὗ βρῆκε τὴ χάνδρα μετ' τὰ χαράγματα ἀπὸ τὸ χεῖρ τοῦ μπάριμα Γ. Τ.

Ἀπὸ ποῦ ὡς ποῦ ὅμως; Ἦν τρομερὸ παινίδι! εἶχε παίξει τάχα ἡ Τύχη και στὴν περίστασι αὐτῇ; Ἡ Χριστιανὴ γυναίκα τοῦ Τούρκου ἀξιωματικοῦ σὸ Τάλας ἦταν ἡ ἴδια ἡ Γεθσημανί; Καί πὼς εἶχε καταστήσει ἐκεῖ; Τάχα εἶχε αἰχμαλωτισθῇ κ' αὐτὴ μετ' κάποιο τμήμα τοῦ στρατοῦ μας; Ἡ μήπως ὁ Τούρκος αὐτός ἀξιο- ματικός δὲν ἦταν ἄλλος παρὰ ὁ πρῶτος φίλος της, και ὕστερα ἀπὸ τόσες περιπέτειες, ὁ παλιὸς τῆς ἐρωτᾶς ζωντανεῖται και πάλι στὴν ψυχὴ της και μόνη της παραδόθηκε σὸν Τούρκο; Καί ὕστερα; Πὼς ἐδιόλεξε τὸν Παναγιώτη γιὰ νὰ τοῦ στείλῃ τὸ κομπόλογο; Με- σα σ' αὐτὸν τὸν κακὸν ποὺ βρισκονταν ἡ ἀλήθεια;

Σάν νὰ ζητοῦσε ἐξηγήσεις ὁ ἀπόστρατος ἐνύρισε και κοίταξε τὸ κομπόλογο, ποὺ βρισκονταν ἐπαλόμενον, ὅπως τὸ εἶχε οἶσῃ σ

ξηρόβηχας, του γκαρσονιού τον ξαναφέρανε στην πραγματικότητα. Κοίταξε γύρω του και είδε ξημοτό καφενείο.

— Καλή όρεξη καπετάν Γιαννάκο! του φώναξε ο μάστορας από πίσω από τον πάγκο, όπου έτρωγε, σαν να θέλε να του θυμίσει πως ήταν πιά ώρα να τους αδειάσει τη γωνιά.

Εσκυψε και πήρε από κάτω το κομπολόγι και βγήκε από το καφενείο, χωρίς να πη λέξει.

Περνώντας ξυστά από το ανοιχτό πηγάδι, έριξε μέσα το μαύρο κομπολόγι, με ένα ανακουφιστικό «χάαα».

Τώρα πιά μπορούσε άφοβα να πάη ως τον «Αι-Λάζαρο να πη μια καλημέρα της κακομοίρας της Περγιάχως.

«Έκαμε δυο μέρες να ξαναπατήση στο καφενείο. 'Αλλά την τρίτη το βραδάκι, σαν κάποια δύναμη ακατανίκητη να τον τραβήσσε κατά κει, έπηρε πάλι το δρόμο του νεκροταφείου. Βγαίνοντας όμως από τη «Νέα πύλη», σταμάτησε ξαφνιασμένος, γιατί είδε κόσμο, πολλή και ταραχέμενο κόσμο, γύρω από το πηγάδι και το καφενείο του Σωμάκη.

— Τι τρέχει, μαρὲ παιδί; ρώτησε έναν Κεφαλλονίτη, που γύριζε από τ' ἀμπέλια με το τσαπί στον ὄμο.

— Τι νά τρέχει, καπετάνι μου! νά, ὁ Φώτης ὁ παλαβὸς ἔπεσε καὶ πνίγηκε στὸ πηγάδι. Θὰ τὸν ἐπιάσε, ὡς φαίνεται, τὸ γλυκὶ τοῦ τῆ νύχτας, ὅπως περνοῦσε. Καὶ τὸμου πηγὴ ὁ σεβριτόρος νὰ ρέῃ τὸ σῆλο τώρα τὸ δειλινὸ, κατὰλαβε κατὶ μέσα. Ρίξανε τὰ τοιγκέλια καὶ τὸν ἔβγαλαν πεθαμὲνον.

— Καὶ τώρα;

— Τώρα, νὰ ἄλλοι λένε νὰ διαβάσουν μεγάλον ἁγιασμό, κ' ἄλλοι φωνάζουν γιὰ νὰ τὸ μολώσουν τὸ πηγάδι.

— Νὰ τὸ μολώσουν, νὰ τὸ μολώσουν, ἐφώναξε ἔξω φρενῶν ὁ καπετάν-Γιαννάκος. Νὰ τὸ μολώσουν χωρίς ἄλλο, γιατί θὰ μᾶς καταστρέψῃ, ἀπὸ κει θὰ βγῇ τὸ θανατικὸ πὺλ νὰ μᾶς φάῃ ὅλους.

Τὸν ἐκοίταζαν ὅλοι με ἀπορία κ' ἕνας νέος γιατρός πού ἔκανε τὸν ξυπνὸ καὶ γέλασε κατὰμουτρα λέγοντας:

—...ὡ γὰρ ἔρχεται μόνον, μάρμα-μα—Γιαννάκοο!

Δὲν ἔβρω τώρα νὰ σᾶς πῶ ἂν τὸ μολώσαν ἀπὸ τότε τὸ πηγάδι τοῦ Σωμάκη κ' ἂν θάφτηκε γιὰ πάντα μέσα καὶ τὸ μαύρο κομπολόγι.

Τετάρτη 1 Φεβρουαρίου 1928
Α. ΤΡΑΥΛΑΝΤΩΝΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΤΟ ΟΙΚΟΣΗΜΟ ΤΟΥ «ΚΟΥΡΚΟΥ»

Μερικὲς ἡμέρες πρὶν ἀπὸ τὴ μάχη τοῦ 'Ιρῶν, ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Ἐρρίκος ὁ 4ος περνοῦσε ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀλεσσάν με λίγους ἐπιτελεῖς του. Πῆγε λοιπὸν σὺν σπὶτι κάποιου ἀξωματικοῦ του καὶ παρουσιάστηκε στὴ γυναίκα του—γιατὶ ὁ ἀξωματικὸς ἔλειπε στὸν πόλεμο—ὡς φίλος καὶ συνάδελφος τοῦ ἀνδρός της. Ἡ κυρία τοῦ ἀξωματικοῦ δὲν ἀνεγνώρισε τὸν βασιλεῖα, τὸν ὁποῖο πῆγε γιὰ συνταγματάχρη. Ἀρχισε λοιπὸν νὰ φροντίζῃ γιὰ τὸ φαγητό.

— Κυρία μου, τῆς εἶπε ὁ βασιλεὺς, ἂν σᾶς ἀνησυχῶ, σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴ τὸ πῆτε εὐθέως.

— Μὲ στενοχωρεῖ μονάχα ἓνα πράγμα, ἀπάντησε ἐκείνη. Σήμερα εἶνε δευτέρα καὶ στὴν ἀγορὰ δὲ βρίσκεται τίποτα κατὰλληλο γιὰ νὰ φάτε. Κάποιος γεῖτονάς μας ὅμως πωλεῖ ἓναν παχὺτατο κούρκο, ὑπὸ τὸν ὄρο νὰ λάβῃ κ' αὐτὸς μέρος στὸ γεῦμα.

— Μὰ εἶνε καλὸς γιὰ συνδαιτημόνας; ρώτησε ὁ Ἐρρίκος ὁ 4ος.

— Πολὺ καλὸς, πολὺ τίμιος Γάλλος καὶ μάλιστα φανατικὸς βασιλικός.

Ἀς ἔρθῃ, λοιπὸν κυρία μου, ἂς ἔρθῃ ἀπάντησε ὁ βασιλεὺς. Ὁ κάτοχος τοῦ κούρκου εἰδοποιήθη καὶ προσήλθε μὲ τὸν κούρκο του. Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ γεύματος ἡ εὐθυμία ἦταν μεγάλη. Τὴ στιγμὴ τέλος πού ἐτοιμάζονταν ὁ βασιλεὺς νὰ φύγῃ ὁ κάτοχος τοῦ κούρκου, γονάτισε μπρὸς τὸν βασιλεῖα καὶ τοῦ εἶπε:

— Μεγαλειότατε, σᾶς ἀνεγνώρισα καὶ αὐτὴ ἡ ἡμέρα πού ἐγενε-μάτινα μὲσὺ σᾶς θὰ εἶνε ἡ πῶ εὐτυχισμένη ἡμέρα τῆς ζωῆς μου. Ὑποχρεῖται ὑπὸ τὰς διατάγας σᾶς σὺν «Ἀρχ», ὅπου καὶ τραυματίστηκα κατὰ τὴ μάχη. Τὶ νὰ σᾶς πῶ...δὲ μπορεῖ ν' ἀντισταθῇ στὸν πειρασμὸ νὰ γευματίσῃ μὲ τὸν βασιλεῖα μου. Ἀλλὰ μὲ στενοχωρεῖ ἡ ἰδέα διὰ βρεθῆναι ἡ Μεγαλειότης σᾶς στὴν ἀνάγκη νὰ γευματίσῃ μὲ ἓναν ἀνθρώπου κατωτάτης κοινωνικῆς τάξεως. Ὡστόσο ὑπάρχει ἓνας τρόπος γιὰ νὰ διορθωθῇ τὸ πρᾶγμα.

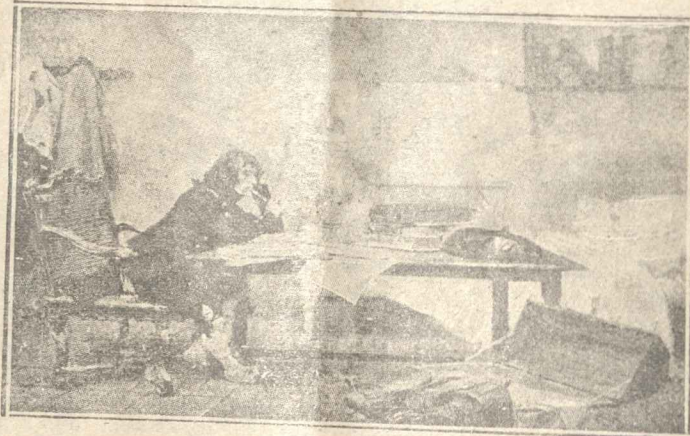
— Ποιὸς; ρώτησε ὁ βασιλεὺς.

— Νὰ μοῦ χορηγήσετε ἔγγραφα εὐγενείας. Μοῦ ἀξιῶν γιὰ τὴν ἀφοσίωσή μου πρὸς τὸν βασιλεῖα.

— Εἶμαι σύμφωνος, ἀλλὰ τί οἰκισμὸ προτιμᾶς;

— Τὸ οἰκισμὸν τοῦ «κούρκου», Μεγαλειότατε.

— Θὰ τύχῃ; μὰ τοὺς κεραινοὺς τοῦ οὐρανοῦ! τοῦ εἶπε ὁ βασιλεὺς. Γαλιζιὸ οἰκισμὸν μὲ κίτρινο κούρκο στὴ μέση.

Ὁ Μ. Ναπολέον στὸ γραφεῖο του, ὅταν ἦταν ἀκόμη ἀνθυπολοχαγός.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ

ΟΙ ΔΥΟ ΝΕΑΡΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

Ἡ γέννησις τοῦ βασιλέως τῆς Ρώμης, Προκήρυξε ποιητικὸν διαγωνισμόν. Δυὸ μαθηταὶ τοῦ βραβεύοντα, Καζιμίρ Ντελαβρίν καὶ Βαρζώ Μονλυσσόν. Ὁ Ναπολέον στὸ Λύκειον ἠ ἐπιθυμῆς τὸν βραβεύοντα. Δυὸ ἀντιθέσεις. Ὁ θάνατος τοῦ Μονλυσσόν, κτλ. κτλ.

Τόσος ἦταν ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν Γάλλων, ὅταν ἀνηγγέλην ὅτι Ναπολέον ἀπέκτησε διάδοχον, ὥστε θ' ἀδυνατούσε καὶ ἡ φαντασία τοῦ μεγαλειτέρου ποιητοῦ νὰ τὸν περιγράψῃ. Ὡστόσο ἡ Γαλλία ἔκαθεμιά, ἐκωφεληθεῖσα τῆς περιστάσεως, προκήρυξε διαγωνισμὸν με θέμα τὴ σύνθεσις ἑνὸς ὕμνου γιὰ τὴ γέννησις τοῦ διαδόχου τοῦ βασιλέως, τοῦ βασιλέως τῆς Ρώμης, ὅπως εἶχε τιλοφορήσει ὁ Ναπολέον τὸ γινὸς τοῦ ἀμέσως μετὰ τὴ γέννησίν του. Ἀπὸ τὰ ποιήματα τὰ θὰ υποβάλλοντο στὸ διαγωνισμὸ αὐτό, θὰ ἐβραβεύοντο δύο καὶ ἕνα νεαροὺς μαθητὰς τοῦ Λυκείου Ναπολεόντος, σὺν δεκαπενταετηρίᾳ. Ἀπ' αὐτὰ ὅμως ἐξεχωρίστηκαν πεντακάσια τὰ ὅποια καὶ τιμωρήθησαν σὲ δυὸ ὁγκώδεις τόμους. Τὰ δυὸ πρῶτα βραβεῖα ἐδόθησαν σὲ Βαρζώ Μονλυσσόν καὶ σὲ συνομήλικόν του Καζιμίρ Ντελαβρίν. Ὁ Ναπολέον ἔμαθε τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ποιητικοῦ ἐκείνου διαγωνισμοῦ, φώναξε μ' ἐνθουσιασμὸν: «Ἀλήθεια! βραβεύτηκαν δυὸ μαθηταὶ τοῦ Λυκείου μου!» Ὁ ἕλῳ νὰ μοῦ τοὺς παρουσιάσουν!... Ἀλλ' ὄχι, ὄχι!... πρόσθεσε ὕστερ' ἀπὸ μιὰ μικρὴ σιωπὴ, θὰ πάω ἐγὼ ἰδίως νὰ τοὺς ἐπισκεφθῶ στὸ σχολεῖόν τους...

Πράγματι, τὴν ἄλλη μέρα, ἀσυνήθιστος θόρυβος ὁλόγυρ κα ἀμαζόν ἀνήγγελλε τὴν ἀφίξιν τοῦ Ναπολεόντος στὸ Λύκειον. Ὁμιληταὶ μὲ τὴν μεγάλην τους στολή, παρατεταγμένον σὴν μεγάλη αἴθουσα τὸν ἔστανον στὸ σχολεῖον, τὸν ἐποδέχτηκαν μ' ἐνθουσιασμὸν ἐκτοικωμένους. Ὁ Ναπολέον, κατασπινγνόμενος ἀπὸ τὴν ὑπόθεσιν τῆς τοῦς χαιρετίσε λέγοντας: «Καλημέρα σᾶς, κύριοι... Καλημέρα σᾶς...» Ἀμέσως κατόπιν οἱ καθηγηταὶ ἐσπρσαν νὰ τοῦ παρουσιάσουν τοὺς βραβευθέντας μαθητὰς.

Ὁ Ναπολέον, κυττώνας τοὺς νεαροὺς, εἶπε σὺν πρῶτον, τὸν Βαρζώ Μονλυσσόν: «Σὺ λοιπὸν, γέ μου φίλε, μπόρεσες καὶ σῆς τὸ πρῶτον βραβεῖον;» Τότε ὁ Μονλυσσόν, μεμνηόμενος μεν ντροπῇ τὸ πρῶτον, ἀπάντησε: «Μάλιστα, Μεγαλειότατε». —Σὲ συγχαίρω μ' ἔστανον τὴν καρδιά μου, εἶπε πάλι ὁ Ναπολέον. «Μοῦ διάβασαν τοὺς στίχους σου, ἀλλὰ, ἂν θέλῃς νὰ μοῦ τοὺς ἀπαγγεῖλῃς ἐνὶ τάξει, θὰ τὸν ξανακούσω μὲ μεγαλεῖά μου ἐν ἡμετέραν... Τόις θυμῶν μ' ἔβλεπε ἀπ' ἔξω... Ἐμπρός!... ἄκου!»

Ἀμέσως ὁ νέος μαθητὴς ἀνέστη ν' ἀπαγγέλλῃ δυνατὰ τὸ ποιήμα του. Σὲ κάθε στροφή, ὁ Ναπολέον κουνούσε ἐπιδεικνυστικὰ τὸ κεφάλιν, ὅταν δὲ ὁ Βαρζώ τελείωσε τὴν ἀπαγγελσίαν, ὁ Ναπολέον τὸν ἐπαγγέλλετο, ἂν αὐτὸς καὶ κατὰ τὴν ἀπαγγελσίαν.

«Ἀμέσως κατόπιν, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Βαρζώ, τὸν ἐρώτησε: «Εὖν, γέ μου, τί ἐπιθυμῆς;...» Γεμάτος ἐνθουσιασμὸν ἐκείνος, ἀπάντησε τότε μὲ δυνατὴ καὶ σταθερὴ φωνή: «Τὴν τιμὴ νὰ καταταθῶ μὲ ὅρα ἀρχιτερά στὸ γενναῖο σου στρατό!...» Ἀπαρῆ καλὲ μου φίλε! φώναξε τότε ὁ Ναπολέον σφίγγοντας τὸ χεῖρ μου. Ναι, φίλε μου, δὲ θὰ σὲ ἐξάσω. Στὴν ἡλικίᾳ σου κ' ὁ ἴδιος ὁ Ὀμηρος θὰ ζήτοισα σπαθὶ!...

Ἀπὸ τοὺς δύο αὐτοὺς νέους, ὁ Καζιμίρ Ντελαβρίν, ἐξελέχθη κατόπιν, ὡς γνωστόν, σ' ἓναν ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους ποιητὰς τῆς Γαλλίας, ὁ Βαρζώ Μονλυσσόν δὲν ἦταν γαρτὸ του νὰ διακριθῇ ὡς ποιητὴς. Κατὰ τὴς ἀρχὰς τοῦ 1833, ἔγραψε σὺν Ναπολεόντι, ἐπενθυμίζοντας τὸν τὴν ὑπόσχεσίν του καὶ παρακαλῶντας τὸν νὰ καταταθῇ στὸ στρατό. Ἀμέσως ὁ Ναπολέον τὸν θυμήθηκε καὶ τὸν κατέταξε ὡς ἀνθυπολοχαγὸ τῶν ἀκροβολιστῶν. Στὴ μάχῃ τοῦ Βα-τὼν ὅμως, καθὼς ἔκανε μὲν ἐφόδον ἐπὶ κεφαλῇ ἐνὸς λόχου, ἐλαβὲ μιὰ σφαῖρα στὸ στῆθος καὶ σφαίρησεν κατὰ γῆς νεκρός.

Μαθαίνοντας τὸ θάνατον τοῦ ἡρωικοῦ ἐκείνου νέου, ὁ αὐτοκράτωρ εἶπε περὶ αὐτοῦ: «Ὁ φτωχὸς ὁ Βαρζώ... Ἡ Γαλλία ἔχασε ἓνα σὺν στὸ πρόσωπὸ του ἓνα μεγάλο ποιητὴ, ἐγὼ ὅμως ἔχασα ἓνα γενναῖο ἀξωματικὸ!...

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἡ φτωχὴ νέα θὰ πέθαινε ἀπὸ ἀγωνία, ἂν δὲν μᾶς ἔβλεπε νὰ γυρίζουμε σπῆτι τῆς, ὅπως τῆς ὑποσχέθηκα... Θεέ μου, ἀρχίζω νὰ σασιζῶ κυριολεκτικῶς. Ὁλοσπῆστε ἂς πᾶμε σπῆτι κ' ἂς ἐτοιμαστούμε. Ἐλπίζω πὺς ὁ ἀνθρωπὸς μᾶς δὲν θὰ μᾶς κἀνὴ νὰ περνοῦμεν στὸ κατῆλει πὺς ὠρίσαμε συνέντευξι. Αὐτοὶ οἱ ἐγκληματὰ φέρουνται πολλὰς φορὰς σὺν τζέντλμαν. Τέλος πάντων θὰ δοῦμε τί θὰ γίνῃ. Βλέποντας καὶ κἀνοντας, ὅπως λέει κ' ἡ παροιμία...Κύτταξε βραδυνάει... Σὲ λίγο θὰ ἔχῃ νυχτώσει. Ὁ βδελυρὸς Στῆβενς θὰ σηκοθῇ ἀπ' τὸν βαθὺ τοῦ ὕπνου. Θ' ἀρχίσῃ ἡ πάλιν. Κ' ὁ διαβολὸς νὰ μὲ πᾶῃ ἂν δὲν τὸν στείλω ἀπὸψε συστημένον σὺν Ἀδῇ! Ἀρκετὰ μᾶς ἐταλαιπώρησε αὐτὸ τὸ κτήνος. Οἱ νεκροὶ μὲ τοὺς νεκροὺς καὶ οἱ ζωντανοὶ μὲ τοὺς ζωντανούς. Αὐτὸ εἶνε τὸ σὸστὸ αἰλίσσε...

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ τὸ ἀμάξι ἔφρασε σπῆτι. — Ἀς ἔρχομαι σὺν ἀμαζῇ, μοῦτε ὁ καθηγητῆς. Ποῦ νὰ τρέχουμε νὰ ἐπῆμε ἄλλον.

Σύστηρε σὺν ἀμαζῇ νὰ μᾶς περιμένῃ κ' ἀνεβήκαμε ἀπάνω. Ὁ Οὐίλλιαμ κατεῖχετο ἀπὸ τρομερὴ νευρικότητα.

— Ἐν πρώτοις ἂς γεμίσουμε τὰ πιστόλια μᾶς,μοῦ εἶπε. Πρῶτα τὰ ὅπλα κατὰ τῶν ἀνθρώπων κ' ἔπειτα τὰ ἐναντίον τῶν φαντασμάτων. Πᾶρε κ' ἓνα κουτὶ σφαῖρας ἐπὶ πλέον στὴν τσέπη σου. Ἐτσι... Τώρα ἀσφαλισθήκαμε ἐν περιπτώσει προδοσίας τοῦ κυρίου Τζῆμ.

— Ὁλὶ τολμήσῃ νὰ τὸ κἀμῃ; — Ποὺς ἔχει;... Τὸ καλὸτερον εἶνε νᾶνε κανεὶς ἀσφαλισμένος.

Ὅταν τέλος ἐτοιμαστήκαμε ἐντελὸς καὶ βγήκαμε ἔξω, ὁ καθηγητῆς κύτταξε τὸ ρολόγι τοῦ καὶ μοῦ εἶπε:

— Εἶνε νορίτερα ἀπ' ὅτι νόμῳ... Νὰ πᾶμε στὸ κατῆλει καὶ γὰ περιμένουμε τὸν Τζῆμ τὸσην ὥρᾳ δὲν εἶνε φρόνιμον.

Ποὺς ἔχει τὴν ἀνθρωπὸν συγχαίρον ἐκεῖ καὶ τί συναντήσεις μπορούμε νᾶχουμε... Σκέπτομαι μάλιστα πὺς θὰταν καλύτερον νὰ μὴ πατήσουμε καθόλου μέσα στὸ κατῆλει...

— Καὶ τὸν Τζῆμ;

— Θὰ τὸν περιμένουμε ἐκεῖ κοντὰ, σὲ κανένα σκοτεινὸ μέρος. Ἔτσι θὰ τὸν κατασκοπεύουμε πρῶτα πρὶν παρουσιαστούμε μπροστὸν του. Στὰ μέρη αὐτὰ, φίλε μου, πρέπει νᾶναι κανένας πολὺ προσεκτικὸς. Ἐκεῖ πὺς βαδίζεις μέσα στὸ σκοτάδι δέχεσαι μιὰ μαχαίρᾳ ἢ ἓνα χτυπημα στὸ κεφάλι καὶ πέφτεις νεκρός, χωρὶς νὰ μᾶς ποτε, οὔτε κᾶν στὸν ἄλλο κόσμο, ποὺς σ' ἐχτύπησε καὶ γιατί... Ἐπειτα μὴ ξεχνᾶς πὺς ἡ νυχτερινὴς ὥρᾳ εἶνε ἡ ὥρᾳ τῆς δράσεως τοῦ Στῆβενς. Κ' αὐτὸς κάποι κει κάτω θὰ τριγυρίσῃ. Εἶμαι βέβαιος πὺς θὰβῇ ἀπ' εἰς κατακόμβες καὶ θὰ πᾶῃ ἀπὸψε στὸ κατῆλει. Ἐντὺν αἰσῶν καὶ μᾶτα μᾶς τέσσερα. Ὁ ἀμαζῆς μᾶς φαίνεται τίμιος ἀνθρωπὸς. Θὰ τὸν πάρω ἰδιαιτέρως καὶ θὰ τὸν μολῶ. Μὲ μερικὲς λίρες θὰ τὸν κάμω δικὸν μᾶς ψυχῇ καὶ σώματι. Κλεισμένοι σ' ἀμάξι του θὰ κατασκοπεύουμε καλὺτερα τὴν βρωμοσυνοικία, στὴν ὁποία πρόκειται νὰ πᾶμε... Τὶ λές, ἐρχομαὶ νὰ περᾶσουμε γὰ λίγα λεπτὰ ἀπ' τὴ Ντόλλυ; Ὅθ τὴν καθιστάσουμε καὶ θάχουμε ἐστὶ τὸν καιρὸ νὰ τὰ ποῦμε μετ' ἀμαζῇ.

Ἐνὸς ὁ καθηγητῆς σκέφτοταν τὴν Ντόλλυ, τὸ μυαλὸν μου πῆγε στὴν Ἀλίαν. Τὴν δὲν θάδιναν νὰ τὴν δῶ γιὰ λίγα λεπτὰ, νὰ τῆς μολῶ, νὰ τῆς σφῆξω τὸ χεῖρ, γὰ τελευταία φορὰ ἴσως... Καὶ γὰ τελευταία φορὰ... Γιατὶ δὲν ἦμουν καθόλου βέβαιος γὰ τὴ ζωὴν μου τὴν νύχτα αὐτὴ. Ὁ κίνδυνος σὺν ὁποῖο ἐπρόκειτο νὰ ἐκτεθῆμε ἦταν μεγάλος...

Ὁ καθηγητῆς ἐμάνεψε τίς σκέψεις μου.

— Ἀκούσε Τζῶρτζ, μοῦ εἶπε, ἔχω νὰ σοῦ προτείνω κατὶ καλύτερον. Πέγων ἐγὼ τὸν ἀμαζῇ, τοῦ μιλῶ γὰ τὴν ἐκδρομὴν μᾶς, τὸν κατῆλει καὶ ἀνεβαίνω γὰ λίγα λεπτὰ στῆς Ντόλλυ. Στὸ μεταξὺ αὐτὸ περᾶσε κατ' ἀπ' τὴν κυρία Στῆβενς. Ἐλπίζω νὰ τὴν προφτάσῃς σπῆτι τῆς. Καθησούρασε τὴν κ' ἔλα νὰ μὲ συναντήσῃς στὴν κλινικὴν τοῦ δόκτορος Χάρτ. Θὰ περᾶσω ἀπὸ κει νὰ παρῶ κανένα ἐπίδεσμον,

λίγο ἰωδοφόρμον κ' ὅτι χρειάζεται σὲ μιὰ περιπέτεια σὺν τῇ δικῇ μᾶς. Ἴσως νὰ χτυπηθῶμε, ποὺς ἔχει... Ἀς χαιρετήσουμε λοιπὸν πρῶτα τὰ πρόσωπα π' ἀγαποῦμε καὶ μᾶς ἀγαποῦν...

Μόλις χωρίσαμε, ἔτρεξα σὺν σπῆτι τῆς Ἀλίαν. Τὴν βρήκα νὰ ἐτοιμάζεται γὰ τὸ ξενοδογεῖο. Εἶχε τηλεφωνήσει καὶ τῆς εἶχαν σκετῆσει δυὸ δωμάτια. Ἡ φίλῃ τῆς κ. Ντάγκλς θὰ τῆς κρατοῦσε συντροφιά μένοντας μὲσὺ τῆς τῆς νύχτας αὐτῆς...

Μόλις μ' ἀντίκρουσε ῥίχτηκε καὶ μ' ἀγκάλιασε μὲ λαχάρα. Ἦταν ἐξαιρετικὰ ἀνῆσυχη.

— Τζῶρτζ, ἀγαπημένε μου, μοῦ εἶπε μὲ συγνημένη φωνή, ἂν ἤξερες πὺς φοβοῦμαι! ἔχω μιὰ ἀνεξήγητῃμὰ τρομερὴ προαισθήσι, ὅτι ὅχι μόνο γὰ μένα ὅσο γὰ σένα... Σὲ τί φρικτὴ περιπέτεια σὲ παρόντα, ἀγάπη μου!... Ἡ τελευταία νύχτα σ' ἔχει καταβάλει ὁ περὶδολικὰ, Τζῶρτζ. Εἶσαι τόσο χλωμός!... Ἐλα... ἔατάσσε κάπου... ἂν ἤξερες τί καλὸ μοῦ κάνει ἡ συντροφιά σου!...

Πραγματικῶς ἦμουν καταταρακισμένος σωματικῶς καὶ ψυχικῶς. Ἐπλῶσα σὲ μιὰ πολυθρόνα, ἡ Ἀλίαν κάθησε μὲσὺ μου, μὰ δὲν εἶχαμε τὴ δύναμιν νὰ μιλήσουμε. Μιὰ ἀβάσταχτη λύπη μᾶς βάρυνε τὴν καρδιά... Κατὶ τὸ ἀπείσιον πλανοῦσαν γύρω μᾶς...

Ἡ Ἀλίαν μὲ κυττοῦσε κάθε τὸσο σὰ μάτια, μοδοφίγγε νὰ χέρῃ μέσα σὰ δικὰ τῆς κ' ἀναστενάξε: —Τζῶρτζ...Τζῶρτζ φοβάμαι!... Τί μπορούσα νὰ κάμω; Πὺς μπορούσα νὰ τῆς δώσω κουράγιο, τὴ στιγμὴ πὺς κ' ἐγὼ αἰσθάνομαι ἀκατανίκητὴ ἀγωνία;...

Κ' ἡ ὥρα περνοῦσε... περνοῦσε... ἔφευγε μ' ἐξαιρετικὴ γοργότητα...

Ἐπορε νὰ τὴν ἀφῶσω καὶ νὰ τρέξω σὺν κίνδυνον, στὸ χαμὸ στὸν θάνατον! Ἦταν ἀνάγκη. Διαφορετικὰ ἡ ἐκδήλησις τοῦ Στῆβενς ἐναντίον μᾶς ἂν δὲν τὸν ἐξοντώνανε, ἦταν τρομερή...

Ἐσφῆξα τὴν καρδιά μου, τιμωχθῆκα ἀπάνω, τὴν ἀγκάλιασα, φίλησα τὸ ἔσπερον, περῆσα μετὰ τῆς καὶ τὴν ἀποχαλάρησα. Ἐνός λυγρὸς τὸν τράνταξε καθὼς ἔπλεκε τὰ χέρῃ τῆς γύρω σὺν λαμὸν μου:

— Ἀγαπημένε μου, ἀγάπη μου, Τζῶρτζ, ἂν ἤξερες πόσο βαρετὰ εἶνε ἡ καρδιά μου!... ἂν ἤξερες, ἀγάπη μου!... Κατὶ μοῦ κοιβεῖς, Τζῶρτζ... Ποῦ θὰ πᾶς;... Ποῦ εἶνε ὁ κ. καθηγητῆς!... Θεέ μου, ἂν δὲ σὲ ἐξαναδῶ πῶ, ἂν σὲ χάσω, θὰ πεθάνω!...

Δὲν ἦταν καιρὸς γὰ ἀποφυγήματα καὶ θρήνους. Ἡ περιστάσις ἦταν κρίσιμη, ἡ στιγμὴ μετοχρῆμενος... ἂν δὲν ἐξοντόνταν ὁ Στῆβενς θάμασε ὅλοι χαμένοι. Σὲ τέτοιες περιστάσεις εἶνε προτιμότερες ἡ ἄμεσες λύσεις.

Ἐσφῆξα ἀπ' τὴν ἀγκάλια τῆς τῆς εσφῆξα τὸ χεῖρ καὶ κατέβηκα κάτω, ἀπὸ τῆς ὑποσχέθηκα πὺς θὰ τῆς τηλεφωνοῦσα τὴ νύχτα στὸ ξενοδοχεῖο...

Ἡ φτωχὴ Ἀλίαν!...

Ἀπλῶσα τὰ χέρῃ τῆς ἱκετικῶς, σὺν νάθελε νὰ μὲ κρατήσῃ κοντὰ τῆς καὶ σφιδάστηκε κλαίγοντας: «ἔνα νᾶβῃν!...

Ἦμουν πᾶς στὸ δρόμο.

Πῆδησα σ' ἓνα ἀμάξι καὶ τράβηξα γὰ τὴν κλινικὴν τοῦ κ. Χάρτ.

Ἄραγε θὰ ξαναγύριζα πῶς ζωντανός; Θὰ ξανάσφιγγα στὴν ἀγκάλια μου τὴν κατεστῆσθαι γυναικί, τὴ μοναδικὴ τῆς ζωῆς μου ἀγάπη!

Σήκωσα τὰ μάτια μου σὺν ὀφθαλμοῖς, ἂν νὰ ἐπείσθαι ἀπάντησι στὸ ἐρώτημα αὐτὸ ἀπ' τὸ Θεό. Μὰ ὁ σὺνάνος ἦταν βουβός, σκοτεινός, πένθιμος... Βαρετὰ ὁμίχλη κατέβαινε ἀπ' ἄνω σὺν Λατίνον...

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΝΑΣ ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ ΑΛΗΤΗΣ ΚΑΙ ΤΥΧΟΔΙΩΚΤΗΣ

Η ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΩΔΗΣ ΖΩΗ ΤΟΥ ΤΖΑΚ ΛΟΝΤΟΝ

Η ανεργία της Αμερικής. Μία περιπετειώδης περιεία προς την Βασίλκτον. Το έργο του Λόντον που κοιμόταν στο πάγκο. Η πρώτη φιλολογική απογοήτευση. Χρυσόθηρας στο Κλόντιν. Ταξείδι, αληθινή εδύσεια. «Η πείνα! η πείνα! η πείνα!...» Ο πρώτος θρίαμβος. Η δέση, πλούτος και ο θάνατος.

Β'

Στο προηγούμενο φύλλο διηγήθηκα την παιδική ηλικία του μεγάλου Αμερικανού συγγραφέως Τζακ Λόντον μέχρι της ημέρας που σημείωσε την γέννησή του. Σήμερα σας δίνουμε τη συνέχεια.

Κατά το 1894 μία μεγάλη οικονομική κρίσις έσπασε στις Ηνωμένες Πολιτείες, η οποία είχε ως επακόλουθο τη δημιουργία εκατοντάδων χιλιάδων ανέργων. Πολλοί τυχοδιώκτες τότε, έπωφελούντο της ευκαιρίας, άρχισαν να σχηματίζουν ομάδες από άλλους και άλλα ύποπτα στοιχεία. Σκοπός τους ήταν να πάνε στη Βασίλκτον, να καταλάβουν τους δημοσίους κήπους και να εκβιάσουν έτσι την κυβέρνηση ή να δώση δουλειά στους ανέργους ή να τους βοηθήση οικονομικά. Η πολυάριθμος όμως αυτές ομάδες διασκορπισθήκαν από το στρατό, ποτού φθάσαν στον προορισμό τους. Μέσα σε μία από αυτές, ήταν κι ο Τζακ Λόντον, ο οποίος όμως, στη μέση του δρόμου, παράτησε τους άλλους συντρόφους του κι εξακολούθησε το δρόμο του μόνος. Πέρασε βουνά και κόμους, περιπλανήθηκε σε άγνωστες του πολιτείες και δούλεψε μεροκαματιάς πότε εδω και πότε νομι, μένοντας πότε νησιώτικος και πότε τρώγοντας ένα κομμάτι έσοδου. Αλλά ούτε η πείνα, ούτε η κούραση, ούτε το κρύο του χειμώνα, στο οποίο κοιμόταν τις νύχτες, τον αποθάρρυναν.

Όταν έφθασε τέλος στην Βασίλκτον, κατόρθωσε να προσληφθή σ' ένα γκαράζ. Εκεί άρχισε πάλι να κάνει παρέα με ανθρώπους της εσχάτης κοινωνικής υποστάθης και να συζητά στα πόδια υποπτα καταγύγια. Ένα βράδυ η αστυνομία έκανε αιφνιδιασμό σ' ένα απ' αυτά και συνέλαβε πολλούς συντρόφους του. Ο Τζακ κατόρθωσε να ξεφύγει περνώντας ανάμεσα από τα πόδια ενός αστυφύλακα, κι έτσι γλίτωσε απ' τη φυλακή. Έτρεξε άμέσως τότε στο σιδηροδρομικό σταθμό, πήδησε σ' ένα βαγόνι μιας εμπορικής αμαξοστοιχίας κι έφυγε για τη Βαλτιμόρη. Μόλις όμως αποβιβάσθηκε εκεί, βρέθηκε πάλι μπρος σ' έναν αστυφύλακα, ο οποίος βλέποντας το ύποπτο εξωτερικό του θέλησε να τον συλλάβη ως αλήτη. Ο Τζακ Λόντον τώβραλε άμέσως στα πόδια. Έτρεξε όλη τη νύχτα στους δρόμους της Βαλτιμόρης, την οποία δεν έγνωριζε καθόλου.

Στο τέλος, αποκαμωμένος, πεινασμένος κι έλεινός, ξαναβρέθηκε στο σταθμό, ανέβηκε απάνω στη σκεπή κάποιου σκευοφόρου και έτσι ξαναγύρισε στην Βασίλκτον.

Εκεί άρχισε πάλι να κάνει παρέα με αλήτες. Πολλοί απ' αυτούς ήταν άνθρωποι αποτυχημένοι στη ζωή τους, οι οποίοι ούστόσο είχαν εξαιρετική μορφή και τους οποίους το ποτό, το χαρτοπαγίγιο και οι άτιχες έρωτες τους είχαν καταντήσει έτοι. Μεταξύ αυτών ήταν και κάποιος δικηγόρος απ' την Φιλαδέλφεια απ' τον οποίον ο Τζακ Λόντον έμαθε πολλά πράγματα, με τα οποία συνεπλήρωσε τις γνώσεις του. Η φιλία όμως εκείνη του στοίχισε πολύ ακριβά. Γιατί κάποτε που πήγε στο Νιαγάρα Φάλλς για να συναντήση τον δικηγόρο ένας αστυφύλακας τον συνέλαβε ως αλήτη και τον πήγε στο τμήμα. Ο Τζακ Λόντον καταδικάσθηκε τότε σε φυλάκιση άρκετών μηνών και κλεισθήκε σε μία φυλακή της οποίας την απόρητη ζωή περιέγραψε αργότερα στο γνωστό βιβλίο του «Ο Δρόμος».

Κατά το διάστημα αυτό της φυλακισιάς του, τώριξε πάλι στο διάβασμα και, πολλές φορές, έστερείτο το ψωμί του για ν' αγοράζη φυλακή δεν ήσυχασε: οι αστυφύλακες τον κυνηγούσαν αδιάκοπα επί αλήτεια.

Ο μεγάλος συγγραφέας θυμώταν πάντοτε την πρωινή παγωνιά της Βασίλκτον, στα πάγκο της οποίας κοιμόταν τότε άστεγος, νηστικός και κουρελής.

Μία νύχτα, καθώς πού τουρτούριζε απ' το κρύο έπάνω σ' έναν πάγκο του δημοτικού κήπου και πού του κάκου σήκωνε το γιανό του σακακιού του και κατέβηκε ως τ' αυτιά του καπέλου για να μισήσει να ξεσταθί λίγο και να κοιμηθή, πρόβαλε ξαφνικά μπροστά του ένας αστυφύλαξ. Ο Τζακ Λόντον μόλις τον είδε άρχισε να μολογή δυνατά σαν ναβλεπε όνειρο.

Ο αστυφύλαξ τον σκούνησε και τον ρώτησε:

— Τι λες αυτός μόνος σου;

— Ω, τίποτε! Αποκοιμήθηκε ο Τζακ. Όνειρεύομαι ένα ωραίο πάγκο...

— Πού βρίσκεται αυτό το πάγκο;

— Στην Ιασονία.
— Και πώς εινε;

— Α! Εινε θαυμάσιο.

Και άρχισε να περιγράφει με τα πιο ζωηρά χρώματα το πατρικό του σπίτι. Την φορά αυτή ευτυχώς το βρήκε σε καλή κατάσταση. «Ετσι ο Τζακ μπόρεσε ν' αφοσιωθή στις σπουδές του. Είχε άρχισει πάλι να συνηθίση στην τακτική και μεθοδική εργασία. Φοίτησε στο Κολέγιο του Μπέρκελεϊ, όπου γνώρισε πολλούς πωσωπικότητες και απέκτησε τη φιλία της Λίλις Μάννι, της νέας της οποίας περιέγραψε αργότερα στο βιβλίο του «Μαρτίν Έντνι».

Το 1896 έτοιμαζόταν να μπη στο Πανεπιστήμιο. Αλλά και πάλι κατά τη διάρκεια της ζωής του, ο Τζακ έπαιξε σημαντικό ρόλο στην ζωή του. Είχε άρχισει πάλι να συνηθίση στην τακτική και μεθοδική εργασία. Φοίτησε στο Κολέγιο του Μπέρκελεϊ, όπου γνώρισε πολλούς πωσωπικότητες και απέκτησε τη φιλία της Λίλις Μάννι, της νέας της οποίας περιέγραψε αργότερα στο βιβλίο του «Μαρτίν Έντνι».

Το 1896 έτοιμαζόταν να μπη στο Πανεπιστήμιο. Αλλά και πάλι κατά τη διάρκεια της ζωής του, ο Τζακ έπαιξε σημαντικό ρόλο στην ζωή του. Είχε άρχισει πάλι να συνηθίση στην τακτική και μεθοδική εργασία. Φοίτησε στο Κολέγιο του Μπέρκελεϊ, όπου γνώρισε πολλούς πωσωπικότητες και απέκτησε τη φιλία της Λίλις Μάννι, της νέας της οποίας περιέγραψε αργότερα στο βιβλίο του «Μαρτίν Έντνι».

Ο Τζακ Λόντον στο ιδιόκτητο γιάτ του.

Κλόντιν, στο οποίο άνεκαλύπτοντο διαρκώς και νέα κατασκευαστικά έργα. Κάθε μέρα έφταναν χιλιάδες χρυσόθηροι για τη ματαίωση της χρυσόψας.

Στην άπελπισία του ο Τζακ άπεράσισε να γίνη κι αυτός χρυσόθηρας. Δεν είχε όμως χρήματα για ν' αγοράση όλα τ' απαραίτητα για την έκστρατεία εκείνη, δηλαδή ρούχα, σκεπή, εργαλεία σκαπάνες, φυνάκια κλπ. Ευτυχώς βρέθηκε τότε ο σύζυγος της αδελφής του Έλίζας, ο οποίος ήθελε κι αυτός να πάη να γίνη χρυσόθηρας, αλλά δεν τολμούσε να φύγει μόνος του. Όταν έμαθε όμως τα σχέδια του Τζακ, στην πείρα και την ικανότητα του οποίου είχε μεγάλη εμπιστοσύνη, προσεφέρθη να καταβάλει τ' απαιτούμενα για ν' αυτόν χρήματα για να φύγουν μαζί. Ο Τζακ παρ' όλον ότι πρόθυμα την πρότασή του κι έφυγαν με κάποιο πλοίο. Έτσι, στο πλοίο, το οποίο ήταν γεμάτο από χρυσόθηρες, βρήκαν κι οι δύο τρεις γνωστούς τον με τους οποίους άπέτελεσαν μία παρέα.

Επειτα από πολύμηνο ταξείδι έφθασαν σ' ένα χωριό Τζακ έρυθροδερμιν, το Ντυέκ. Εκεί είχαν συγκεντρωθεί χιλιάδες χρυσόθηρες, οι οποίοι δεν έκαναν άλλη δουλειά παρά να τρώγουν όλη μέρα μέσα στο χωριό, φωνάζοντας και χειρονομώντας για ν' απ' τις αποσκευές τους που αποτελούσαν δλοκόληρο βουνό. Ο Τζακ είχε τότε στο γαμbru του και στους άλλους τρεις συντρόφους του πως έπρεπε να φύγουν μια ώρα' άρχιζαν απ' το λακέρειο εκείνο, προτού πείση η βαρχειμωνιά και τους άποκαλέσει έντελως, γιατί ο χειμώνας της Αλάσκας έέτρωνε τα πάντα. Ιθαγενείς έρυθροδερμιν ζητούσαν μυθώδη ποσά για να μεταφέρουν τις αποσκευές απ' το Ντυέκ στη λίμνη Λίντερμανν. Για να φύγουν σ' αυτόν τον Happy Cam (Καταυλισμός της Εντυχίας) που ήταν πρώτος σταθμός της διαδρομής για την περιοχή των χρυσοθηριών έτρεπε να περάσουν μεγάλους χειμάρρους με τα νερά παγωμένα. Άνεβουν άντιστοφός το ρεύμα τους, έως ότου να φθάσουν κάτω από τους απόκρημνους βράχους της όχθης της Μεγάλης Λίμνης.

Αλλά στο δρόμο τους βρήκαν πολυάριθμες και άλλεπάλληλες λιμνίδες, ή όποιες τους άποκαλούσαν νά κάνουν μεγάλους γύρους σκαρφαλώνοντας πάνω σε απόκρημνους βράχους, έπειδή δεν είχαν να πληρώσουν τα κολοσσιαία ναύλα που ζητούσαν οι Ινδιάνοι βορκαήδες για να τους περνούν με τις βάρκες τους στις άπέναντι όχθες.

Όλες αυτές ή δυσκολίες άνάγκασαν τον γαμbru του Τζακ μαζί με πολλούς άλλους χρυσόθηρες να διακόψη το ταξείδι του. Ο Τζακ όμως άτόρησε πάντα, το συνέχισε μαζί με τους άλλους τρεις συντρόφους του.

Οι τέσσερες ορυκίνδυνον εκείνοι τυχοδιώκτες εξακολούθησαν με θάρρος το δρόμο τους με άπερίγραπτες δυσκολίες και έφθασαν τέλος στην τελευταία λίμνη πριν απ' την Λίντερμανν. Αυτήν όμως δεν μπορούσαν να την περάσουν με κανένα τρόπο. Ήταν ρηχή και βαλτάδης. Τότε στάθηκαν και κατασκεύασαν μόνοι τους μία βαρκούλα, με την οποία κατόρθωσαν επί τέλους να φθάσουν στη λίμνη Λίντερμανν. Εκεί όμως τους περίμεναν άλλες τρομερές δυσκολίες. Η περισσότερες απ' τις μικρές λίμνες τις όποιες έπρεπε να περάσουν άκόμη και ήταν πολλές, άμέτρητες—πάγωνα απ' τη χιονιά και έτσι οι τέσσερες χρυσόθηρες άναγκάζοντουσαν να κοινοβούν στους όμιους τους τη βάρκα τους, από φόβο μήν την χρεασθούν πιο πέρα. Όσάκις την χρησιμοποιούσαν, στο τιμόνι την χρεασθούν πιο πέρα. Ένώ τα χέρια του είχαν ξυλάσει απ' την παγωνιά, εξακολουθούσε με υπεράνθρωπες προσπάθειες, διαγκώνοντας μέχρις αίματος τα χείλη του, να κρατά το τιμόνι και να διευθύνει την πορεία. Όταν περνούσαν τον τρομερό πορθμό Γουίντνι Άρι, τους έπιασε μία τρομερή καταιγίς απ' την οποία βούλαξαν πολλές βάρκες χρυσοθηριών που ταξίδευαν μαζί τους. Μόνο ή δική τους βάρκα γλίτωσε, χάρις στην μεγάλη ναυτική πείρα του Τζακ Λόντον.

Επί τέλους έφθασαν στην Νάβιστον Σίτυ, την πρωτεύουσα της χρυσόφορου περιοχής. Στους δρόμους της πόλεως αυτές έπικρατούσε ένας συνωστισμός αφάνταστος, γιατί είχαν μαζευθή εκεί μυριάδες χρυσοθηριών από όλα τα μέρη της γης. Κάθε μέρα σημειώνονταν φονοί και φρικαλέα έγκλήματα. Εκεί ο Τζακ Λόντον γνώρισε τον περίφημο σκύλο Μπουκ, τον οποίο περιέγραψε στο γνωστό βιβλίο του «Η φωνή του Δάσους».

Η τύχη δεν τον ευόνησε ούτε τη φορά αυτή και ο Τζακ δεν κατόρθωσε να βρή ούτε το παρμιτικό κοίτασμα χρυσού.

Όταν ήρθε το καλοκαίρι κι έλυσσαν οι πάγοι, ξαναγύρισε πίσω στις Ηνωμένες Πολιτείες. Ο πατέρας του είχε πεθάνει εν τω μεταξύ κι ή μητέρα υπέφερε την φρικωδέστερη δυστυχία. Ο Τζακ Λόντον άναγκάσθηκε να πέσι πάλι στη χειμωνιακή εργασία, να κουράζονταν τόσο ώστε έγκατέλειπε όλα τα φιλολογικά όνειρα. Η άπελπισία του έληξε τότε που πολλές φορές έφρονιζε μόνος του:

— Η πείνα! Η πείνα! Η πείνα! Τίποτε άλλο από την πείνα δεν ένώριζα απ' την καταραμένη εκείνη ημέρα που έκλεψα το κομμάτι το κρέας από το σιμμάθητή μου...Και όμως νοιώθω και να μου λήη μέσα μου πως το καθίκον μου εινε να εξακολουθήσω τον δρόμο της φιλολογίας. Πρέπει να δουλέψω σαν σκύλι! Έστω λοιπόν. Θά τραβήξω μόνος μου τον δρόμο μου χωρίς την βοήθεια κανενός, και άν ή έπαύση με βρή γυνών και πεινασμένων, ως μείνω γυνών και πεινασμένος!...

Και άκολούθησε πιστά την άπόφασή του εκείνη. Επί τέλους όμως είχε φθάσει ή ώρα της έπιτυχίας.

Αποκαμωμένος ο Τζακ Λόντον απ' την καθημερινή χειρωνακτική του εργασία, καθόταν τα βράδια κι έγραφε το περίφημο έργο του «Η φωνή του Δάσους» στο οποίο περιέγραψε την φρικτή ζωή και τα βάσανα των χρυσοθηριών. Όταν το τελείωσε, το έπρη στον διευθυντή του «Εσπριντ Τυχευόφου», στον οποίο άρεσε κι ο οποίος του έδωσε 700 δολάρια για να το κοινό. Άμέσως κάποιος έκδοτης έτρεξε στον Τζακ και του προσέφερε 2.000 δολάρια για να ξανατυπωθή η «Φωνή του Δάσους» και να την εκδώσει σε βιβλίο. Φυσικά ο Τζακ δέχθηκε.

Από τότε άποσιώθηκε έντελως στη φιλολογία κι άρχισε να γράφει άδιάκοπα βιβλία, τα οποία πουλιόντουσαν σε εκατοντάδες χιλιάδες αντίτυπων. Ο Τζακ Λόντον είχε γίνε πάλι διάσημος και πλούσιος. Παρ' όλα αυτά έγραφε αδιάκοπα. Είχε ανάγκη από πολλά λεφτά για να πραγματοποιήση έναν παλιό του πόθο.

Και πραγματικά μόλις μπόρεσε, παρήγγειλε και το ναυπήγησαν ένα δικό του «γιάτ» με το οποίο ταξίδευε ανά τον Ειρηνικό Ωκεανό. Στά ταξείδια του έκείνη έγραψε τα ωραιότερα έργα του. Έπειτα άγόρασε ένα μεγάλο κτήμα, το οποίο γέμισε με ζώα κι άφοσιώθηκε στην κτηνοτροφία χωρίς, έννοείται, να πάη να γράφει. Στην μέση του κτήματος του είχε χτίσει ένα όρατο σιντάκι που το είχε όνομα: το «Σαίτι του Λούκου». Αλλά το 1913 έξεραγή στο κτήμα του μία πυρκαϊά ή οποία αποτέφρωσε τα πάντα. Η πυρκαϊά έκείνη τον κατέστρεψε οικονομικά, γιατί ο Τζακ είχε υποθηκεύσει το σπίτι του. Γρήγορα όμως με την έκδοσι νέων βιβλίων κατόρθωσε να συνέλθη πάλι. Δεν του ήταν γραμμένο όμως να ζορή πολύν καιρό.

Έτσι από τρία χρόνια άρρώσθηκε και μετά άγωνία δυό μηνών ή άρρώστεια έκείνη τον ώδηγησε στον τάφο, τον Νοέμβριο του 1916.

Λίγες μέρες πριν πεθάνη έλεγε:

— Ο θάνατος εινε γλυκός. Ο θάνατος ειν' ή άνάπαυση. Για σκεφθήτε, τί ωραίο που εινε ν' αναπαύηθαι κανείς δια παντός. Α! Όταν θάρρη ο θάνατος θά τον χαιρετήσω γελαστός.

Και έκράτησε τον λόγο του...

ΑΡΤΑΓΕΣ ΚΑΙ ΑΠΑΓΩΓΕΣ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΩΝ

ΠΩΣ ΜΑΣ ΕΠΗΡΑΝ ΤΗΝ ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΤΗΣ ΜΗΛΟΥ

Ένας φτωχός γεωργός πού άνακαλύπτει ένα άριστούργημα. Το πρώτο κρησφύγετο της Αφροδίτης. Στο σταύλο!... Το σκίτσος του Γάλλου άξιωματικού. Ο άμαρτωλός καλόνεργος. Ο...μνηστήρας της Αφροδίτης. Η άπαγωγή της, κλπ.

Έτσι τυχαία όπως και τόσα άλλα άριστούργηματα της άρχαίας τέχης, άνεκαλύφθη και ή Αφροδίτη της Μήλου.

Κατά το 1820 ένας φτωχός γεωργός από τη Μήλο, ο Γιώργος Κεντρωτής ή Μποτόνης, ξελόκωνε το χωράφι του, το οποίο βρίσκοταν κοντά στα έρείπια του θεάτρου της άρχαίας πόλεως.

Έξαφνα ενώ χτυπούσε με την άξίνα στη ρίζα κάποιου βράχου έβγαλε μερικές πέτρες, κάτω από τις όποιες έχασε μία μεγάλη μάζη τούφα και άναδίνονταν μία μυρουδιά μουσκάς. Κεντριόμενος από περιέργεια ο φτωχός ζευγαλάτης, κι έχοντας άκόμη την έλπίδα ότι θαύρισκε εκεί κάποιο κρυμμένο θησαυρό, άρχισε να βάζει με φούρια και τις άλλες πέτρες, ή όποιες, όπως βρισκανε άπ' αυτές, σκίβοντας ύστερα στην τούφα είδε πως βρισκανταν μπρος σ' ένα ύπόγειο δωμάτιον, λαξευμένο μέσα στο βράχο, σ' ένα είδος κατακόμβης γεμάτης από διάφορα μάρμαρα. Χωρίς να χάση καιρό τότε πήδησε μέσα στην τούφα και άνέσχε από τη σάχη την κατακόμβη στο φως της Απριλιάτικης ήμέρας—ήταν 8 Απριλίου το ύπεροχο άριστούργημα της Αφροδίτης, το μισό δηλαδή άγαλμά της από την όσφυν και πάνω.

Η Αφροδίτη της Μήλου, έργο Έλληνιστικής έποχής, άποτελείτο όπως όλα τα άγάλματα της περιόδου αυτής από διάφορα κομμάτια, τα όποια κατόπιν συναρμολογούσε ο τεχνίτης.

Ύστερα λοιπόν από μερικές βδομάδες ο φτωχός γεωργός, μεθυμένος από το πρώτο του εύρημα εξακολουθούσε να ψάχνει μέσα στη σκοτεινή κατακόμβη, όπου βρήκε και το άλλο μισό του άγάλματος, καθώς και τρεις Ερμείς.

Την έποχή εκείνη βρισκοταν προσωρινά στο λιμάνι της Μήλου κάποιος Γαλλικός πολεμικό πλοίο, περιμένοντας πείρο άγέρι για να ταξιδεύη. Ένας από τους άξιωματικούς του πλοίου αυτόν παρακολούθουσε με περιέργεια την παρά-

εξη εργασία του φτωχού γεωργού, ή οποία δεν έμοιαζε καθόλου με τη συνηθισμένη καλλιέργεια των χωραφιών. Πήδησε λοιπόν άμέσως στην έρηρα και σφρόμενος προς τον άνήφορο πλησίον και κρυφτηκε πίσω από ένα θάμνο. Εκεί μαγεμένος από την όμορφιά του μαρμαρίνου άριστούργηματος, το ίχνο-γράφισε και κατόπιν έφυγε. Ο άξιωματικός αυτός όνομάζονταν Ντουμόν ντ' Ουβρίλ. Στο μεταξύ ο φτωχός γεωργός, τρελλός για το εύρημά του, άλλά και περίφοβος μιν του άρπάξουν τον άνεκτίμητο αυτό θησαυρό του, μετέφερε την Αφροδίτη στο φτωχικό καλβί του τυλιγμένη μέσα σε τσινάβλια και την έκρυψε στο...σταύλο του.

Ο άξιωματικός Ντουμόν ντ' Ουβρίλ μετά λίγο καιρό συναντήθηκε στην Κωνσταντινούπολη με το γραμματέα της εκεί Γαλλικής πρεσβείας, τον κόμητα Μάρκελλο, και του έδειξε το σκίτσο που του έκανε και προφορικάς περιγραφή του άριστούργηματος. Ο Μάρκελλος τότε είδε αυτά στον πρόξενό κ' έλαβε έντολή να φύγει άμέσως για τη Μήλο και ν' άφορήσει για λογαριασμό της Γαλλικής Κυβερνήσεως το άγαλμα.

Όταν όμως ο Μάρκελλος έφτασε στη Μήλο, ή Αφροδίτη είχε άπαχθή από... κάποιον καλόνεργό και είχε φορεθή σ' ένα καράβι Σπεσιώτικο. Ο καλόνεργος αυτός ήθελε να την πάη δωρο στα Πατριαρχεία, όπου έκαιετο να δώση λόγο για κάποια περιπέτεια του με μία άλλη... ζωντανή Αφροδίτη! Ο Μάρκελλος πριν άκούη άποπείστη το Σπεσιώτικο καράβι με το πολυτίμητο φορτίο του, έτρεξε κ' έκάλεσε σε συμβούλιο τους προσεστούς της Μήλου, στους όποιους έδειξε τα έγγραφα του καθώς και συστατικό γράμμα του Πατριάρχου Γρηγορίου του Ε' του άπαχχονισθέντος μετά ένα χρόνο από τους Τούρκους. Ύστερα από φόβο μήπως άποπείστη το καράβι με την Αφροδίτη, ο Μάρκελλος με μερικούς Γάλλους άξιωματικούς επέβη άσπασθη σε μία βάρκα της Γαλλικής σκύνδας. «Έσταφέν» και διευδύνονταν προς το καράβι, όταν είδαν κάποιον έφιππο να καλπάζη προς την κατηφορία και να διδή με στεντορεία φωνή διαταγές στον πλοίαρχο του καραβιού με την Αφροδίτη να άποπείστη άμέσως. Ο καβαλλάρος αυτός ήταν ο καλόνεργος που είχα... άπαγάγη την Αφροδίτη. Τη στιγμή εκείνη ο Σπεσιώτικος πλοίαρχος ύψωσε Τουρκική σημαία και συγχρόνως έστρεψε το γιουφεκι του κατά της Γαλλικής βάρκας, επί της οποίας έπέβαινε ο κόμης Μάρκελλος και οι Γάλλοι άξιωματικοί. Τότε όμως ύψωσαν και αυτοί τη Γαλλική σημαία. Ο Έλλην πλοίαρχος τα χρεάστηκε κ' έστειλε πρεσβεία να ζητήσει συγγνώμη.

Κατόπιν όλων αυτών ο Μάρκελλος άφου πλήρωσε άρκετά χρήματα στο φτωχό γεωργό Κεντρωτή, καθώς και στον καλόνεργό, έπρησε την Αφροδίτη και τη φόρεσε στην ίδια βάρκα στη Γαλλική σκύνδα «Έσταφέν».

Ακολούθως το άριστούργημα αυτό μετεφέρθη στη Γαλλία και έτοιποβέβηθη στο άνάκτορο του Λούβρου, όπου έχει γίνει το παγκόσμιο προσκένημα.

Κατόπιν όλων αυτών ο Μάρκελλος άφου πλήρωσε άρκετά χρήματα στο φτωχό γεωργό Κεντρωτή, καθώς και στον καλόνεργό, έπρησε την Αφροδίτη και τη φόρεσε στην ίδια βάρκα στη Γαλλική σκύνδα «Έσταφέν».

Ακολούθως το άριστούργημα αυτό μετεφέρθη στη Γαλλία και έτοιποβέβηθη στο άνάκτορο του Λούβρου, όπου έχει γίνει το παγκόσμιο προσκένημα.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΤΗΣ ΔΙΑΔΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Η ΚΟΡΗ ΤΗΣ ΚΥΡΑ - ΘΑΛΑΣΣΑΣ

Μιά φορά κ' έναν καιρό κ' ένα παλιό ζαμάνι, ζούσε μια γρηά που ξενοδούλευε κ' έβγαζε το ψωμάκι της. Μιά μέρα πήγε στο εμπορικό και πήρε πανί άσπρο, κόκκινο και γαλάζιο και είπε του έμπορου :

— Δώσε μου σήμερα το πανί βερσέ κ' όταν οικονομήσω λεπτά σου το πληρώνω.

— Καλά, είπε ο έμπορος.

Πήρε λοιπόν η γρηά το πανί και πήγε σπίτι της. Κάθησε εκεί, έφτιαξε μια κούκλα μεγάλη σαν άνθρωπο, την έντυσε με το άσπρο πανί, την έστρεψε στο παράθυρο και της είπε :

— Έγώ θα βρω ξανά... Σὺ νὰ κάτσης φρόνιμα ἐδῶ καὶ νὰ μὴν κυττᾷς τὰ παλληκάρια ποὺ περνοῦν.

Έφυγε η γρηά, πήγε, ξενοδούλεψε, έβγαλε λεπτά και πήγε και πληρώσε τον έμπορο.

Έκείνη όμως την ημέρα έτυχε νά εχη βγή το βασιλόπουλο στον περίπατο και πέρασε από το σπίτι της γρηάς. Σάν ελδε λοιπόν την κούκλα στο παράθυρο, στάθηκε και της είπε : — «Καλημέρα». Μιλιά η κούκλα...

— Γιατί δεν μου μιλάς ; τη ρωτάει το βασιλόπουλο. Έγώ, κυρά μου, σ' αγαπάω και θά σε πάρω γυναίκα.

Όταν ελδε όμως πὸς δὲν τοῦ μιλάει ἡ κοπέλλα, τῆς ἔρριξε στὴν ποδιά τῆς ἓνα μαντήλι μὲ φλουριά κ' ἔφυγε.

Σάν γύρισε ἡ γρηά τὸ βράδυ κ' ελδε τὰ φλουριά στὴν ποδιά τῆς κούκλας τῆς, θύμωσε πολὺ.

— Δὲν νερπέσαι, παληοξερμαλισμένη, νὰ πιά- νης φίλους ! τῆς λέει φουρκισμένη.

Τὴν ἔπιασε λοιπὸν καὶ τὴν ἔρριξε στὸν φούρνο καὶ τὴν ἔκαψε. Τὰ φλουριά τῶρα στὴν κασέλλα.

Τὸ ἄλλο πρωὶ ἔφτιασε μιὰ ἄλλη κούκλα, τὴν έντυσε στὰ γαλάζια καὶ τὴν ἔβαλε στὸ παράθυρο.

— Κύτταξε, τῆς εἶπε, νὰ κάτσης φρόνιμα καὶ νὰ μὴν κάνης οὐδὲν τὴν ζουρλί τὴν ἀδερφή σου.

Έφυγε ἡ γρηά καὶ πήγε νὰ ξενοδουλέψει.

Πέρασε πάλι τὸ βασιλόπουλο ἀπ' τὸ σπίτι τῆς γρηάς καὶ σάν ελδε τὴν κούκλα στὸ παράθυρο πῆ- γε κοντὰ καὶ τῆς εἶπε :

— Ψυχὴ μου, γιατί δὲ μοῦ μιλάς ; Έγώ καί- γομαι γιὰ σένα ! Δὲν τὸ πιστεύεις πὸς σ' αγαπάω καὶ θά σε πάρω γυναίκα ;

Σάν ελδε όμως πὸς ἡ κούκλα δὲν μιλοῦσε, ἔρ- ριξε πάλι στὴν ποδιά τῆς ἓνα μαντήλι μὲ φλουριά κ' ἔφυγε.

Γύρισε ἡ γρηά τὸ βράδυ καὶ σάν ελδε πάλι τὰ φλουριά στὴν ποδιά τῆς κούκλας, ἄρχισε νὰ τραβᾷ τὰ μαγουλά της.

— Αὐ ! τὸ ἴδιο εἶσαι καὶ σὺ, ξεμαλισμένη, σάν τὴν ἄλλη !... τῆς φώναξε.

Τὴν ἄρπαξε λοιπὸν κ' αὐτὴ, τὴν τσάκισε στὸ ξύλο, τὴν πέταξε στὸ φούρνο κ' ἔρριξε τὰ φλουριά μέσ' στὴν κασέλλα. Τὸ πρωὶ ἔφτιασε μιὰν ἄλλη κούκλα, τὴν έντυσε στὰ κόκκινα καὶ τὴν ἔβαλε στὸ παράθυρο.

— Νὰ κάτσης φρόνιμα, τῆς λέει, γιατί ὀλλοῦως θά πάθης κ' ἐσὺ τὰ ἴδια μὲ τὴν ἀδερφέ σου.

Έφυγε ὕστερα καὶ πήγε στὴ δουλειά της.

Πέρασε πάλι τὸ βασιλόπουλο καὶ σάν ελδε τὴν κούκλα μὲ τὰ κόκκινα τοῦ ἦρθε ἄλλο πράμα. Ἀναστρέφει βαθεῖα καὶ τῆς εἶπε :

— Αὐ μῦτια μου, προχτές ἦσουν μὲ τ' ἄσπρα, χτές μὲ τὰ γα- λάζια, σήμερα μὲ τὰ κόκκινα ! Θέλεις νὰ μὲ κάνης νὰ ζουρλαθῶ ;

Γιατί δὲν μοῦ μιλάς, μάτια μου ; Έγώ γιὰ τὸ χατήρι σου πέφτω καὶ στὴ φωτιά ἀκόμα ! Μιλήσέ μου, φῶς μου, γιατί ὀλλοῦως θά πεθάνω !

Ἡ κούκλα ὅμως δὲν μιλοῦσε καὶ τὸ βασιλόπουλο πέταξε πάλι στὴν ποδιά τῆς ἓνα μαντήλι μὲ φλουριά κ' ἔφυγε.

Γύρισε ἡ γρηά τὸ βράδυ κ' ελδε τὰ φλουριά. Τὴν ἔπιασε λοιπὸν θυμὸς μεγάλος, ἄρπαξε τὴν κούκλα, τὴν ἔδερε καλὰ-καλὰ καὶ τὴν ἔρριξε ὕστερα στὸ φούρνο.

— Χειρότερη ἀπ' τὴς ἄλλες βγήκες τοῦ λόγου σου, τῆς εἶπε. Αἴντε γὰ χαθὴς ἀνιμόμυαλη !...

Πῆρε ὥστόσο τὰ φλουριά, τὰ ἔρριξε στὴν κασέλλα καὶ τὴν ἄλλη μέρα σάν ἔφυγε ἄφησε κλειστὸ τὸ παράθυρο.

Πέρασε τὸ βασιλόπουλο κ' ελδε τὸ παράθυρο κλειστὸ. Πέρασε τὴν ἄλλη μέρα, πάλι κλειστὸ τὸ βόηκε. Πέρασε καὶ τὴν τρίτη, τὸ ἴδιο. Ἀπελπίστηκε λοιπὸν, μῆκε μὲς στὸ σπίτι καὶ εἶπε τῆς γρηάς :

— Γρηά, νὰ μοῦ δῶσῃς τὴν κόρη σου νὰ τὴν πάρω γυναίκα !

Τὰ ἔκασε ἡ κακομοίρα ἡ γρηά.

— Ποιά κόρη μου, βασιλοπούλου μου ; Έγώ δὲν ἔχω καμμιά κόρη.

— Έλα τώρα ἄστα. Έχεις ἄλλὰ τὴν κρύβεις. Αὐρὸ τὸ πρωὶ νὰ μοῦ φέρῃς τὴν κόρη σου στὸ παλάτι γιὰ νὰ τὴν στεφανώθῃ, εἰδεμὴ θά διαῳζῶ νὰ σε κόψουν !

Τῆς τάπε αὐτὰ κ' ἔφυγε.

Όλο τὸ βράδυ, ἡ κακομοίρα ἡ γρηά, δὲν ἔκλεισε μάτι ἀπ' τὴ στενωγῶρία της. Τὸ πρωὶ κατέβηκε στὴ θάλασσα καὶ φώναξε :

— Θάλασσα, θαλασσοπούλα, δώσε μου τὴν κόρη σου γιατί τὴ θέλει τὸ βασιλόπουλο γιὰ γυναίκα.

— Θὰ στὴ δώσω, τῆς λέει ἡ θάλασσα. Πήγαινε στὸ σπίτι σου καὶ θὰ σὴ στείλω ἐκεῖ.

Πῆγε ἡ γρηά στὸ σπίτι της καὶ περίμενε.

Έτοίμασε ἡ θάλασσα τὴν κόρη της καὶ προτοῦ νὰ τὴ στείλῃ τῆς λέει :

— Ἀν δὲ σοῦ πῇ τὸ βασιλόπουλο, μὴν σὲ δῇ : «Μὰ τῆς μῆ- νας σου τὸ γάλα καὶ μὰ τ' ἀδέρφια σου τὰ κύματα καὶ μὰ τὸν ἀδερ- φὸ σου τὸν τρελλοβορῆ !», ἐσὺ νὰ μὴν τοῦ μιλήσης.

Πῆγε λοιπὸν ἡ κόρη στὴ γρηά καὶ σάν μῆκε μέσῃ ἔλαμψε τὸ σῆμα. Τὴν πῆρε ἡ γρηά ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὴν πῆγε στὸ βασιλόπουλο.

Έκείνο παιὶ χάθηκε πολὺ καὶ φόρτωσε τῆς γρηάς ἓνα ἄσπρο φλουριά. Έβαλε ὕστερα τὴν κόρη τῆς θάλασσας στὸ παλάτι, στὴ καλύτερη κἀμάρα κ' ὅλη τὴν ἡμέρα πολεμοῦσε νὰ τὴν κάνη νὰ μιλήσῃ.

Έκείνη ὅμως τίποτε.

— Μιλήσέ μου, μάτια μου, μιλήσέ μου, φῶς μου, τῆς ἔλεγε. Πρῶτα ἦσουν στῆς μῆννας σου τὸ σπίτι καὶ φοβόσουν. Τώρα ὅ- μως τί φοβάσαι ; Γιατί δὲ μιλάς ;

— Εκείνη ὅμως τίποτε... κουβέντα... τοιμοδιά !

Τότε θυμωσε τὸ βασιλόπουλο, τὴν ἔκλεισε σὲ μιὰ κἀμάρα καὶ παντρεύτηκε μὲ μιὰ ἄλλη κοπέλλα.

Μιά μέρα ἡ γυναίκα τοῦ ποῦερε τὴν ἱστορία τῆς κόρης ποῦ δὲ μιλοῦσε καὶ ποῦ τὴν εἶχε κλει- σμένη στὸ παλάτι, τοῦ λέει :

— Ἀφῆσέ με νὰ πάω νὰ ἰδῶ τὴν πρώτη σου ἀρραβωνιαστική.

— Πήγαινε ! τῆς λέει τὸ βασιλόπουλο καὶ τῆς ἔδωσε τὰ κλειδιά.

Τὰ πῆρε ἡ βασιλοπούλα καὶ πῆγε στὴν κόρη τῆς θάλασσας. Κάθησε κάμποση ὥρα μαζὺ τῆς καὶ μίλησε. Σὲ μιὰ στιγμή τῆς λέει ἡ κόρη τῆς θάλασσας :

— Θες νὰ σὲ μάθω πὸς νὰ τῆρανῃς μπαρ- μπουνία καὶ κεφτέδες γιὰ τὸ βασιλόπουλο, χωρὶς νάχης ὅτε ψάρια οὔτε κρέας ;

Καὶ πῆρε ἀμέσως μιὰ φουρτὶν, ἔβαλε πάνω ἓνα τηγανὶ γεμὸ το λάδι καὶ σάν ἔστάθηκε καλὰ τὸ λάδι καὶ ἄρχισε νὰ χορλάτῃ, βούτηξε τὸ χέρι της μέσῃ καὶ τὸ τηγανὶ γεμῖσε ὥραια μπαρμποῦνια καὶ κεφτέδες.

Σάν ελδε αὐτὸ τὸ πράγμα ἡ βασιλοπούλα τί- χασε. Κι' ὅταν ἔφυγε σὲ λίγο ἀπὸ τὴν κόρη τῆς θάλασσας καὶ πῆγε στὸν ἄντρα της τοῦ εἶπε :

— Θὰ σοῦ κάνω, ἄντρα μου, ψάρια τηγανητὰ καὶ κεφτέδες στὴ στιγμή.

Σάν εἶσαι καλὴ νὰ τὸ κάνης, κάνε το, τῆς λέει ἐκεῖνος.

Έπιασε αὐτὴ, ἔβαλε τὸ τηγανὶ στὴ φωτιά κ' ἀφοῦ ἔκαψε καλὰ τὸ λάδι, βούτηξε μέσῃ τὰ χέρια της. Ἀλλὰ δὲν φανερώθηκαν οὔτε ψάρια οὔτε κεφτέδες. Μονάχα ἔγιναν κάρβουνα τὰ χέρια της καὶ πέθανε !

Σαναπαντρεύτηκε τὸ βασιλόπουλο καὶ πῆρε ἄλλη γυναίκα. Τὸ λέει μιὰ ἡμέρα κ' αὐτὴ.

— Δώσε μου τὰ κλειδιά νὰ πάω νὰ ἰδῶ τὴν πρώτη σου ἀρραβωνιαστική.

— Πάρε, τῆς λέει ἐκεῖνος.

Τὰ πῆρε ἡ βασιλοπούλα τὰ κλειδιά καὶ πῆγε στὴν κόρη τῆς θά- λασσας. Κάθησε καὶ κουβέντιαζε κάμποση ὥρα μαζὺ τῆς. Καμμιά φορά τῆς λέει ἡ κόρη τῆς θάλασσας :

— Τώρα ποῦ ἔρχεται χεῖμωνος, θες νὰ σοῦ δείξω πὸς νὰ πλέκῃς κἀλτσες καὶ φανέλλες γιὰ τὸ βασιλόπουλο χωρὶς βελόνες καὶ σὲ μιὰ στιγμή μέσῃ ;

— Ἀκοῖς ἐκεῖ ποῦ δὲν θέλω, τῆς λέει ἡ βασιλοπούλα.

Τότε ἔδεξε ἡ κόρη τῆς θάλασσας μιὰ κλωστή πῶς σὺ φορ- στάνι της, ἀνέβηκε ἐπάνω στὰ κεραμίδια κ' ἄρχισε νὰ πηδᾷ ἀπ' τὴν μιὰ ἀκρὴ στὴν ἄλλη... Μπλεκόταν ἐτσι ἡ κλωστή καὶ πλεόν- τουσιν ἡ ὠραιότερες κἀλτσες καὶ φανέλλες ποῦ μπορεῖς νὰ φαντα- σθῇς. Ἡ βασιλοπούλα ἔφυγε κατευχαραστημένη καὶ τὴν ἄλλη μέρα πῆγε νὰ κάνη τὰ ἴδια, μὰ ἔπεσε ἀπὸ τὰ κεραμίδια, ἔσπασε τὸν λαμπὸ της καὶ πέθανε !

Σαναπαντρεύτηκε τὸ βασιλόπουλο καὶ πῆρε ἄλλη γυναίκα. Μιά μέρα τοῦ λέει ἡ γυναίκα του :

— Νὰ πάω νὰ ἰδῶ τὴν πρώτη σου ἀρραβωνιαστική. Δὸς μου τὰ κλειδιά.

Τῆς τὰ ἔδωσε τὸ βασιλόπουλο κ' ἐκείνη πῆγε στὴν κόρη τῆς θά- λασσας καὶ κάθησε καὶ κουβέν- τιασε μαζὺ τῆς. Καμμιά φορά τῆς λέει :

— Γιατί δὲν μιλοῦσες σὲ βᾶ- σιλόπουλο κ' ἐκεῖνο σὲ παρῆγες

ΠΕΡΣΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΟΙ ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΙ

Τοῦ Σααδὴ

Ένας Ἀράπης βασιλῆς, χαμένος κ' ἀρραβωνισμένος ἀπὸ τὰ βαθεῖα γεράματα, βρισκόνταν στὰ στεγνά του.

Σάβουρο μπροστὰ τοῦ πηλαλὰ τρεχάτος καρβάρης, μ' ἀπὰ μαντάτα, πρόσχαρα στὴν πύρα τοῦ θανάτου :

— Πῆραμε κάστρα ! Πιάσαμε χιλιάδες σκλάβους ! Πᾶνε καὶ πᾶν οἱ ἔχθροι ! κ' ἡ χώρας τοὺς ἔσένα προσκυνᾷ !

Κι' ὁ βασιλῆς σάν τ' ἀκούσε, σηκώνοντας τοὺς ὤμους μὲ παγωμένο στεναγμὸ τοῦ ἀπάντηρεν : «Ὀμιμένα !

Τὰ γελαστὰ μαντάτα σου δὲν εἶνε πιά γιὰ μένα, μὰ γιὰ τοὺς ἄλλους, τοὺς ἔχθρους...»

— Γιὰ ποιούς ; — «Τοὺς κληρονόμους...»

Ἄλλοι μου ! Ἡ ζωὴ μου ἐπέτρεσε μὲ τὴν γλυκεῖαν ἐλπίδα πὸς τῆς καρδιάς μου τ' ὄνειρο θ' ὀλήθηνε μιὰ μέρα, ὅτι ἡ ψυχὴ μου ἐλόγιαζε, τώρα μπροστὰ μου τὸ εἶδα, μὰ τὴ ζωὴ μου πῶσ' ἔβρεξε δὲν θὲ νὰ βρῶ πῶς πέρα...

Ο ΑΣΤΡΟΛΟΓΟΣ

Ένας ἀστρολόγος μῆκε στὸν φτωχὸ τοῦ τὸν ὄντα, Κ' ελδε κάποιον νὰ σέχῃ στὴ γυναίκα του κοντὰ.

Ἄρχισε νὰ τῆνε βρίζῃ καὶ στὸ δόλιο σπητικὸ μῆκε ἡ ἄπονη διχόνοια καὶ τῆς γαρίνας τὸ κακὸ.

Πέρασ' ἓνας διαβασμένος καὶ τοῦ λέει : — Μὲ τὸ νοῦ πὸς μπορεῖς νὰ ξέρῃς τ' εἶνε μὲς τὰ ἀστέρια τοῦδ' ὄντος, μὰ ποῦ δὲν μπορεῖς νὰ βλέπῃς μὲ τὰ μάτια πῶς κοντὰ, ποὺς εὐρίσκειται, καίμ' ἐνε, στὸν φτωχὸ σου τὸν ὄντα !

Η ΠΕΘΕΡΑ

Κάποιος εἶχε μιὰ γυναίκα ἀγγελικὰ ποῦχε πε- θῆναι.

Κι' ἡ σκουρὸδουλὰ ἡ πεθερὰ τοῦ κόλλησε στὸ ἄσπρι μέσῃ

γιὰ τῆς κόρης τῆς τὴν προῖκα ὁ καίμ' ἐνε τὴ νῆα

Μιά ποῦ τοῦλεπαν τὰ μέσα...

Έλ' ὄντα τὸ θυμὸ τοῦ καὶ τὴ λῆτῃ τὴ βρεζιά, μ' ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ σπίτι δὲν κουνούσε ἡ γρηά !

Κάποιος γνώριμος τοῦ ἐπῆγγαν νὰ συλλυπηθοῦν τὸν χῆρο,

Κ' ἓνας ἀπ' αὐτοὺς τοῦ λέει, φέρνοντας τὸ γύρω γίρσο :

— Αὐ, καὶ πὸς περᾶς, καίμ' ἐνε, ἀπὸ τὴν γυναίκα σου μακρὰ ;

Καὶ ἀπαντᾷ μὲ μαῖορ πόνο :

— «Νὰ μὴ βλεπῇ τὴ καλὴ μου γυναικοῦλα, νάταν μόνο !

Μὰ γραφτὸ μου ἦταν νὰ βλέπῃ τὴ κακιά μου πεθερά !»

Ἄχ ξεφυλλίσαν τὸ ρόδο κ' ἄρ' ἤσαν τ' ἀγκάθι πλᾶ !

Μένει φίλ' ἄσπρι τὸ φεῖδι, μᾶλ' ἔλεγε τὸ βῆς καὶ πάει !...

Κάλλιο νάχῃς μὲρος στὰ μάτια μὴν λεπιδιούκ' ἂς κίψῃ, παρὰ νάχῃς νὰ ξανοίγῃς κάποιον ὄχτρο τὴν ἀγρίαν ὄψι.

Καὶ καλύτερο νὰ χάσῃς χιλίους φίλους σου μὲ λῆτῃ, παρὰ νάχῃς συντροφιά σου τὸν ὄχτρο σου... Ἄς σοῦ λείπῃ !...

Μεταφρ. ΜΙΧ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

καὶ πῆρε ἄλλη γυναίκα ;

— Γιατί προτοῦ νὰ μὲ στείλῃ ἐδῶ ἡ μάννα μου, ἀποκρίθηκε ἡ κόρη, μὲ ὥρασε νὰ μὴν τοῦ μιλήσω ἂν δὲν μοῦ πῇ : — «Μὰ τῆς μῆννας σου τὸ γάλα, καὶ μὰ τ' ἀδέρφια σου τὸν ἀδερφὸ σου τὸν τρελλοβορῆ !»

— Μπᾶ ! ἀλήθεια αὐτὸ ἦταν ; λέει ἡ βασιλοπούλα.

— Αὐτό.

Έφυγε σὲ λίγο ἡ βασιλοπούλα καὶ πῆγε τρεχάτῃ στὸν ἄνδρα τῆς καὶ τοῦ εἶπε :

— Ἐξέρεις γιατί δὲν σοῦ μιλοῦσε ἡ ἀρραβωνιαστική σου ; Γιατί προτοῦ νὰ τὴν στείλῃ ἡ μάννα τῆς σὲ σένα τὴν ὥρασε νὰ μὴν σοῦ μιλήσῃ ἂν δὲν τῆς πῇς : — «Μὰ τῆς μῆννας σου τὸ γάλα καὶ μὰ τ' ἀδέρφια σου τὰ κύματα καὶ μὰ τὸν ἀδερφὸ σου τὸν τρελλοβορῆ !»

— Ἀλήθεια ! Στὸ εἶπε ἡ ἴδια ; ρωτάει τὸ βασιλόπουλο.

— Ἡ ἴδια μοῦ τὸ εἶπε, τώρα ποῦ ἦρ' ὡραια μαζὺ τῆς.

Δὲν χάνει καιρὸ τὸ βασιλόπουλο καὶ τρέχει μέσῃ στὴν κἀμάρα ποῦ ἦταν ἡ κόρη τῆς θάλασσας καὶ τῆς λέει :

— Μιλήσέ μου, ψυχὴ μου, μὰ τῆς μῆννας σου τὸ γάλα, καὶ μὰ τ' ἀδέρφια σου τὰ κύματα καὶ μὰ τὸν ἀδερφὸ σου τὸν τρελλοβορῆ !

Έκείνη τότε ἔπεσε στὴν ἀγκαλιά του, τοῦ μίλησε, τὸν φίλησε καὶ ἔστειλαν πάλι τὴν γυ- ναίκα του στὸν πατέρα τῆς καὶ αὐτοὶ παν- τρεύτηκαν μὲ ὄργανα καὶ τούμπανα καὶ ἔξη- σαν καλὰ κ' ἐμείε καλύτερα.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

(Ἀπὸ τὴν ἀνέκδοτον λαογραφικὴν συλλογὴν)

ΑΙΤ' ΟΔΩΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ἡ λοταρίε καὶ τὰ λαχεῖα

Τὴν Πρωτοχρονιά ἐφέτος ἡ ἀτυνομία ἀπηγόρευσε τὴς ὑπαίθριες λοταρίες. Πότε ὅμως πρωτοεμφανίστηκαν ἡ λοταρίες ; Ἰδοὺ τί ἀ- ναφέρει γι' αὐτὴς ἡ ἱστορία :

Ἡ λοταρίε εἶνε φρούτο τῆς Ἀναγεννήσεως καὶ πρωτοεμφανι- σθῆκαν στὴν Βενετία, ὅπου κατὰ τὴς Ἀπόκριες καὶ τὴς ἄλλες μεγάλες γιορτὴς πλῆθος πλανοδίων τὴς ἔστηναν στὴς κεντρικὴς πλατεῖες, κά- τ' ἀπὸ προχειροφτιασμένους παράγκες. Ἀπ' τὴν Βενετία ἡ λοταρίε μεταφέρθησαν καὶ στὴς ἄλλες πόλεις τῆς Ἰταλίας, ἔπειτα τῆς Γα- λλίας καὶ τέλος σ' ὅλες τὴς χώρες τῆς Ἑσῶπης.

Τὰ λαχεῖα πρωτοεμφανίστηκαν στὴ Γαλλία, κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα. Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ στὸ Παρίσι ὑπῆρχε ἓνα λαχεῖο, τοῦ ὁποῖου ἡ κλήρωσις γινόταν κάθε δεκαπέντε μέρες.

Πρὸ τοῦ Ἑυρωπαϊκοῦ πολέμου, τὸ μεγαλύτερο λαχεῖο ἦταν τῆς Ἀδελφολογικῆς Τραπέζης. Ἡ κλήρωσις τοῦ γινότανε στὴν Βιέννη. Ὁ πρῶτος τοῦ ἀριθμὸς κέρδιζε ἓνα ἑκατομμύριο κορώνες !

Σήμερα τὸ μεγαλύτερο ἀπ' ὅλα τὰ λαχεῖα τῆς Ἑσῶπης εἶνε τὸ Μεγάλον Λαχεῖο τοῦ Ἀμβούργου, τοῦ ὁποῖου

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΤΟ ΣΟΥΡΠΡΙΖ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο κ. Ταγματάρχης, με μία φούντα ξανθά μουστάκια στο πρόσωπο, είχαν αναλάβει να φτιάξουν το φαί. Έπειδή όμως εκείνο το βράδυ είχαν δυο προσκεκλημένους, ο κ. Ταγματάρχης θα έφτιαχνε ένα «πιάτο» εξαιρετικό, επιφυλασόμενος και για κάποια «σουρπρίζ» στο τέλος του προγράμματος.

Στην ερημιά που είμαστε, τίποτε το εξαιρετικό δεν μπορούσε να βρεθεί για να φάμε. Κ' η τέχνη του κ. Ταγματάρχου, βέβαια, δεν έφτανε σε τελειότητες μαγειρικής και σε θαύματα γαστρονομίας.

Ένα φτωχό και ξερό κομμάτι μπακαλιάρου θα γινότανε πιακή. Ο κ. Ταγματάρχης όμως, για να το κάμει ευρωπαϊκό... πιακή, έφτιαξε τόσο σταφίδα μέσα, τόσα μπαχαρικά και δεν ξέρω τί άλλα ιδιαίτερα και άπικουφα της εκτάκτου έδεσματολογίας, ώστε ο μπακαλιάρος άντι για πιακή έγινε... κομπόστα!

Κατά τα άλλα ο μπακαλιάρος ήταν τέλειος με τα ανάλογα κρεμμύδια του και την πιπεράτη σάλτσα του. Ο κ. Ταγματάρχης ήταν ένθουσιασμένος.

«Έγινε, μου λέει θαύμα! Νά τρώη ή μάνα και του παιδιού της να μη δίνη!... Μά δεν είνε αυτό δλο... Πού να δής και το «σουρπρίζ» στο τέλος.

Αφού ο μπακαλιάρος ετοιμάστηκε, άρχισαν να στρώνουμε και το τραπέζι. 'Αλλά τότε είδαμε ότι δλο μας το νοικοκυριό ήταν δυο πιάτα, δυο πηρούνια και δυο φλυτζάνια τσαγιού.

— Καί τώρα! Τι θα κάνουμε; Μου λέει ο Ταγματάρχης.

— Δεν βαρύνει, του λέω.

— Πώς θα φάμε, μαρὲ παιδί μου;

— Μά, υποθέτω, με τό... στόμα μας! Με τί θέλεις να φάμε!...

— Δεν έχουμε πιάτα άρκετά. Πού θα βάλλουμε φαί, για τους προσκεκλημένους;

— Στά πιάτα.

— Και το δικό μας;

— Στά... πιάτλια!

— Δεν έχουμε καλά, μου είπε, να τους προσκαλέσης. Θα γίνουμε ρεζίλι!...

Κ' η φούντα των μουστακιών του αναταράχτηκε σαν θάμνος που τον δένει άνεμος...

Μολαταύτα ο κ. Ταγματάρχης ήταν άνθρωπος με καλή καρδιά, γενναίος στον πόλεμο, αλλά πολύ δειλός εμπρός στις κοινωνικές διευπνώσεις, τις εθιμοτυπίες, τις «τιριζάντζουλες» όπως τις έλεγε ο ίδιος.

— «Αχ, άδερφέ, του είπα στο τέλος, έμεις δεν τους καλέσαμε για να επιδειχτούμε. Έπειτα ξέρουνε κι αυτοί, ότι δεν έχουνται στις Βερσαλλίες. Φτάνει να τους δεχτούμε με μ' αγάπη και καλή καρδιά και να περάσουμε λίγες ώρες ευχάριστες μαζί.

— Να τους δεχτούμε μ' αγάπη και να τους δώσουμε να φάνε στις... χοφτές τους! 'Η άφελιά σου, φίλε μου, όρια δεν έχει...

— Άκουσε εδώ, του λέω, τους δίνουμε ό,τι έχουμε. Δυο πιάτα έχουν, ρουόνα, χάρισμά τους...

— Και μεις στον τέλειον θα φάμε;

— Όχι, στά... φλυτζάνια του τσαγιού!

Με κυτάξε, μη ξέροντας αν έπρεπε να θυμώση ή να γελάση. Τέλος βρήκε τη γνώμη μου πολύ πρακτική και υπεύριστη, αφού... άλλος τρόπος δεν υπήρχε. Νύχτα ήταν άλλωστε, και κατοικημένο μέρος, εκεί κοντά δεν υπήρχε.

Σαν ήρθαν οι ξένοι μας και καθίσαμε να φάμε, έζησαν μ' ένα μιά βέργα, την έκοψαν και τη χρησιμοποίησαν για πηρούνι. Ο Ταγματάρχης έβγαλε ένα μολύβι από την τσέπη του, το έβασε κι αυτό, τώκαμε μυτερό κι άρχισε να πηρουναίξη το φαί μ' εκείνο.

Ο μπακαλιάρος πιακή — κομπόστα (!) ήταν μὲν περίεργος, αλλά κ' η όρεξίς μας μεγάλη.

Στις παρατηρήσεις της παρέας μας, που ζητούσε τη συνταγή για να φτιάξουν κι αυτή «μπακαλιάρο μαρμελάτα», τους απαντούσαμε ότι τὸ φαί μας είνε... «άλα μί».

Μπακαλιάρος άλά κομμαντάν!...

λιταίρ», φιασμένο «άλά κομμαντάν» και ότι σερβίρεται οι πιακή και τρώγεται με ευλαβία «άλά μπαταγιόν».

Τους προσθέσαμε δὲ ότι είνε σύνθετον φαγητόν, φαγητόν δηλαδή καί... γλύκισμα, άπλοποιηθέν έτσι, από τὸν στρατιωτικόν κανονισμόν εν ώρα έκστρατείας. Μπορούσε μάλιστα να ήτανε συγγενές και σούπα μαζί και φρούτο, δηλαδή αυτό τὸ ίδιο πιάτο να ήτανε δόλοκληρο «Μενού» συμπτυχθέν κατά την νεωτέραν πολεμική τέχνην, χάριν εύκολίας και ταχύτητας τὸν στρατιωτικόν κανονισμόν.

Όλοι ήσαν ένθουσιασμένοι κι' όλοι ήθελαν να φάμε τον Ταγματάρχη, παρακαλώντας τον να παρημερίσει λίγο τα μουστάκια του, για να ίδούν τό... πρόσωπό του! Τα μουστάκια όμως του κ. Ταγματάρχου, ήσαν δσια και άπαραβίαστα, όπως ή έβρα πέτρα της Μέκκας. Πάντως όμως δεχόταν τα συγκατετήρια και έλαρι στους καλεσμένους:

— Στο τέλος του τραπέζιου, θα σὰς παρουσιάσω και ένα σουρπρίζ. Μά τι σουρπρίζ; Δεν μπορείτε να τὸ φαντασθήτε!...

Τὸ θα ήταν τὸ «σουρπρίζ» αυτό κ' εγὼ δεν ήξευρα καλά-καλά. Τέλος άφού άποφάγαμε είδα τὸν κ. Ταγματάρχη να σηκώνεται, πὸν άνοιξη χαμογελώντας τὸ κιβώτιό του, και να βγάξη ένα κουτί, πὸν τὸ εἶχαν στείλει εκείνες τις ημέρες, με την σημείωση πὸς ήσαν «μαντουλάτα» από τὴ Ζάκυνθο. Δεν τάχε άνοίξει άμέσως, περμένοντας καμιά επίσημη ημέρα, ή κάτι τί τὸ έκτακτο και έτσι τὸ κουτί άποφασίστηκε να άνοιχτῇ τὴ νύχτα τοῦ συμπόσιου μας.

— Νά και τὸ σουρπρίζ! Ξεφώνησε ο κ. Ταγματάρχης, άσφύχτοντας από χαρά, καθώς άνοιγε τὸ κουτί.

Τὸ «σουρπρίζ» όμως, αντί να είνε γὰ μὰς, ήταν γὰ τὸν Ταγματάρχη!

Άντι γὰ «μαντουλάτα», τὸ κουτί ήταν γεμάτο... σπαρματάκια! Μόλις τ' άντίκρισε ο Ταγματάρχης άφρισε άπ' τὸ θυμό του. Τὸ μουστάκι του φούντωσαν σαν τῆς γάτας. Για τὸν τὸν ήσαν τὸ πὸν εἶπα:

— Φέρτα να φωταγωγήσω ν μ ε την καλύβα μας, για τὸ επίσημο τῆς σημερινῆς έσπέρας και τοῦ νέου «πιάτου», πὸν μὰς έμαγειρέψες!

Και τὸ ανάψαμε παντού, άπάνω, κάτω, δεξιά, αριστερά, κ' ένα φῶς άσφονο και χαροποῦ χύθηκε παντού εκεί μέσα. 'Αλλά, όταν τὸ φῶς κατήγγασε τὸ μυστικό της ο τσαντήρι μας, όλοι άρχισαν να γελοῦν, κυττάζοντας τὸν Ταγματάρχη. Τισυνέβαινε, διάβλεπε!

Τὰ ξανθά και τουφωτά μουστάκια του, τὰ μέχρι τῆς στήθης χρυσίζοντα σαν στάχια, ήσαν τώρα μῶβ, σαν δυο μπουνέτα μενέδων...

— Τι συμβαίνει, βρε; μὰς εἶπε ο Ταγματάρχης. Τι πάθατε;

— Τὸ σουρπρίζ! Τὸ σουρπρίζ, κύρ Ταγματάρχα, πὸν μὰς έπὸν σγέθηξες.

Και τὸ δώσαμε ένα καθρεφτάκι για να γυαλισθῇ. Τὸ μολύβι πὸν έβασε προηγουμένως για να τὸ χρησιμοποίησῃ ὡς πηρούνι ήταν τῆς μελάνης, και καθώς τὸ μεταχειρίζονταν τρώγοντας τὸν μπακαλιάρο, ή μελάνη αναλόγαν και τὸ εἶψαμε δλο τὸ περὶ τὸ στόμα του δάσος!...

— Τὸ σουρπρίζ! Τὸ σουρπρίζ, κύρ Ταγματάρχα!... 'Εξοχο!... Θεοί!... Μεγαλείον!... Φωνάξαμε όλοι.

Και ήσαν πράγματι έξοχο και πρωτοφανές. Μία γλυκερά και νοσταλγική μενεζελιά φθινοπωρινῆ έσπέρας, ένόμιζε κανείς ότι άπλώθηκε ἐπὶ τοῦ θυμωειδούς προσώπου τοῦ καλοῦ μου φίλου.

Ήταν πρωτοφανές, εἶπαμε, αλλά και... ανεξίτηλο!...

Μπογιάδα μὰς έβδομάδος και έντριβές με παντός είδους σπύρια και δέξα δεν τὸ καθάρισαν... 'Έμεινε μῶβ κοντά ένα μήνα σαν νάχε... πένθος!...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΤΟΙΜΟΘΑΝΑΤΗΣ

ΤΟΥ ΚΑΡΟΛΟΥ ΦΟΛΕΪ

— Καλέ μου φίλε, εἶπε ο γιατρός μπαίνοντας στο σαλόνι όπου βρίσκονταν ο Φρειδερίκος και σφίγγοντας του τὰ χέρια, τὸ τέλος τῆς πλησίαις. Θά πεθάνῃ! Μὴν τὴν κάνετε λοιπὸν να πονέση, να υποφέρει, μὴν τὴν άνησχεῖτε πειά!...

Ο Φρειδερίκος άναστένανε χωρίς να πῇ λέξι. Δεν κατάλαβαν τί έννοιους ο γιατρός με τὰ λόγια του τοῦ εἶπε. Κι' όταν έμεινε μόνος, κάθισε στὸν καναπέ τοῦ σαλονιού ζητώντας μες στὸν πόνο του να ξεγήση αὐτὰ τὰ παράδοξα λόγια: «Μὴν τὴν κάνετε να υποφέρει, μὴν τὴν άνησχεῖτε πειά!...» 'Απὸ δὴ και δυὸ χρόνια πὸν έβγαινε ο γάμος του με τὴ Λουκία, υπήρχε γι' αὐτὴ ο πὸν τρυφερός, ο καλύτερος άπ' τοὺς συζύγους, ὅπως κι' εκείνη, ή δυστυχῆς έτοιμοθάνατη ήσαν ή πὸν καλή, ή πὸν πιστή από τις γυναῖκες. Τότε γιατί τοῦ μίλησε έτσι ο γιατρός; Τὴ ήθελε να πῇ με τὰ παράξενα εκείνα λόγια του;

Ο κρότος τῆς πόρτας πὸν άνοίξε άξαφνα έκανε τὸ νέο να σκιρτήσῃ, τὸν έβγαλε άπ' τὴ νάρκη τῆς λύπης του. Τώρα ήσαν ο παπὰς πὸν έβγαινε άπ' τὸ δωμάτιο τῆς άρρωστης, ύστερα από τὴν έξιμολόγησῃ. Κυτάξε τὸ Φρειδερίκο μ' ένα τρυφερό βλέμμα, τοῦ έσφιξε τὰ δυὸ χέρια, ὅπως έκανε κι' ο γιατρός, και τοῦ εἶπε με παρακλητικὸ ύφος:

— Τὴν συμφιλίωσα με τὸ Θεό. Ο Θεός τὴν συγχώρησε!... Τώρα πρέπει να τὴν συγχωρήσετε και σεις. Μὴν τὴν κάνετε να λυτάται. Θά πεθάνῃ!...

Ο Φρειδερίκος έννοιωσε πάλι τὴν ἴδια άγωνία να τοῦ σφίγγῃ τὴν καρδιά.

Γιατὶ ο παπὰς τοῦ εἶπε τὰ ἴδια τὰ λόγια τοῦ γιατροῦ; Δεν μπορούσε να κρατηθῇ πειά. 'Έπρεπε να μῆθε. Σηκώθηκε, άνοίξε τὴν πόρτα και μῆθε στὸ δωμάτιο τῆς άρρωστης.

Η Λουκία ήσαν κατάσπρη μὲς στὸ λευκὸ τῆς κρεββάτι. Τὰ ξανθά μαλλιά τῆς σχημάτιζαν ένα φωτισμένο γύρω άπ' τὸ ὥραίο άκμή προσώπὸ τῆς. Ήταν άδύνατη, έσφομένη, σαν να έκριναν, και έμοιαζε, μὲς στις δίπλες τῆς σεντονιῶν, μ' ένα λουλουδάκι τοῦ χειμῶνα, χαμένο μὲς στὸ χιόνι. Τὰ μάτια τῆς, γεμάτα άγωνία και πόνο, γύρισαν φοβισμένα πρὸς τὸν Φρειδερίκο. Ο άνδρας τῆς βλέποντάς τὴν φοβισμένη παραξενεύτηκε περισσότερο. Μά τί τῆς συνέβαινε λοιπόν; Γιατὶ φαινόταν έτσι τρομαγμένη; Γονάτις μπρὸς στὸ κρεββάτι τῆς και προσπαθώντας να συγκατετήσῃ τὰ δάκρυά του, τὴν ρώτησε με συγκατετήσῃ φωνή:

— Ο Λουκία, Λουκία, τί σου εἶπαν αὐτοί οί άνθρωποι και εἶσαι τόσο λυπημένη;

Έκείνη τὸν κυτάξε με τὰ μεγάλα, φοβισμένα τῆς μάτια και τοῦ άπάντησε με φωνή τρεμαμένη:

— Ο γιατρός με άφησε να έννοήσω ὅτι θά πεθάνω! Τὰ μάτια τοῦ Φρειδερίκου γεμίσαν δάκρυα. Έκρυψε τότε τὸ προσώπὸ του στὰ χέρια του για να μὴ τὸν δῇ να κλαίη. Χαϊδεύοντάς του τὰ μαλλιά ή Λουκία με τὰ μικρά, κρύα δάκτυλά τῆς, έξολοθύνσε με πὸν άδύνατη άκόμη φωνή, με φωνή σβυσμένη:

— 'Αλλά δεν είνε ο γιατρός πὸν μ' έλόγησε, αγαπημένο μου... Περισσότερο, με σπάραξαν τὰ λόγια τοῦ παπὰ. Μοῦ υπέδειξε τὴν ένδοξη στάσι μου άπέναντί σου...

— Εἶνε τρελλός! φώναξε ο Φρειδερίκος, χωρίς αὐτὴ τὴ φορὰ σγέθηξες.

Και τὸ δώσαμε ένα καθρεφτάκι για να γυαλισθῇ. Τὸ εἶχε συμβῇ νομίζετε; Τὸ μολύβι πὸν έβασε προηγουμένως για να τὸ χρησιμοποίησῃ ὡς πηρούνι ήταν τῆς μελάνης, και καθώς τὸ μεταχειρίζονταν τρώγοντας τὸν μπακαλιάρο, ή μελάνη αναλόγαν και τὸ εἶψαμε δλο τὸ περὶ τὸ στόμα του δάσος!...

— Τὸ σουρπρίζ! Τὸ σουρπρίζ, κύρ Ταγματάρχα!... 'Εξοχο!... Θεοί!... Μεγαλείον!... Φωνάξαμε όλοι.

Και ήσαν πράγματι έξοχο και πρωτοφανές. Μία γλυκερά και νοσταλγική μενεζελιά φθινοπωρινῆ έσπέρας, ένόμιζε κανείς ότι άπλώθηκε ἐπὶ τοῦ θυμωειδούς προσώπου τοῦ καλοῦ μου φίλου.

Ήταν πρωτοφανές, εἶπαμε, αλλά και... ανεξίτηλο!...

Μπογιάδα μὰς έβδομάδος και έντριβές με παντός είδους σπύρια και δέξα δεν τὸ καθάρισαν... 'Έμεινε μῶβ κοντά ένα μήνα σαν νάχε... πένθος!...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΥΤΑΞΕ ΚΑΤΑΛΗΠΤΗ. Τὸν πίστεψε. Και τὸ πρόσωπό τῆς φωτίστηκε από αγγαλλίασ...

«Εὖτοι κυττάζοντάς τὸν, ξεψύχσε σιγά-σιγά σαν πουλάκι...»

ΚΑΡ. ΦΟΛΕΪ

ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗ ΕΥΓΕΝΕΙΑ

Ο δούε νὰ Κροναλέν-άναφέρει ο Σαιν-Σιμόν στὰ «Απομνημονεύματά» του—ήταν ένας κοντόχοντρος άνθρωπάκος, έξυπνος, τιμιότατος, γενναίος, αλλά και εύγενικός μέχρις υπερβολῆς.

Σὲ κάποια μάχη έτυχε να συλλάβῃ αἰχμάλωτο έναν άξιωματικό τοῦ έχθρικοῦ στρατεύματος. Ο δούε, θέλοντας να περιποιηθῇ τὸν αἰχμάλωτό του, τὸν έφιλοξένησε στὸ «σπίτι» του—τὸ ὅποιον, στὴν περίστασι αὐτή, ήταν μίά άθλια καλύβη.

Όταν ένύχτωσε, τοῦ έπρότεινε να μοιρασθῇ τὸ «κρεββάτι» του—άποτελούμενο από...ένα μοναδικὸ στρώμα μαζί του. Ο αἰχμάλωτος, θέλοντας και μὴ έδέχθη, αλλά, για να μὴ καταχρασθῇ τῆς λεπτότητος τοῦ δοικὸς, άποτραβήχθηκε ὅσο μπορούσε περισσότερο πρὸς τὴν άκρη τοῦ στρώματος. Τὸ άποτέλεσμα ήταν ὅτι, για να θέλῃ ο καθενας τους από υπερβολικῇ εύγένεια να κάμῃ ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερο τόπο στὸν άλλον, κατέληξε να κοιμηθοῦν και οἱ δυὸ τους... έπάνω στὰ γυμνά σανίδια τοῦ πατώματος!...

Η ΜΕΣΑΙΟΝΙΚΗ ΙΤΑΛΙΑ

«Η εποχή της Άναγεννήσεως στην Ιταλία. Μία εξαιρετική γυναίκα που ξήσάν άνδρας. Η περιπετειώδης ζωή της Αικατερίνης. Η δολοφονία του συζύγου της. Ο όρκος της εκδίκης. Πόλεμος με τον Κάισρα Βοργία. Η τρομερή πολιορκία. Επήγαμε να βρούμε γυναίκα και βρήκαμε άνδρα!...» κλπ.

Μία από τις πιο ηρωικές γυναίκες που τ' όνομά της έμεινε άθάνατο για πάντα στην ιστορία των λαών είναι η Αικατερίνη Σφόρτσα. Στο 15ο αιώνα η Ιταλία, ως γνωστόν, ήταν κατακομματιασμένη σε μικρά-μικρά κρατίδια, σε δουκάτα και κομητείες. Ένας δέ από τους μεγαλύτερους ηγεμόνας που κυριαρχούσαν τότε στη χώρα αυτή, ήταν και ο Γαλιάντος Μάρια Σφόρτσα, δούκας του Μιλάνου, ο πατέρας της Αικατερίνης.

Η Αικατερίνη ανέτρεψε στον άρχοντικό πύργο του πατέρα της. Ήταν ωραία, είχε τη σπάνια εκείνη ομορφιά, που μόνο στα κορίτσια της Ιταλίας μπορεί να συναντήσει κανείς. Ο μεγάλος ποιητής ο Αριόστος, τον οποίο έπροσέταξε ο πατέρας της, έγραψε γι' αυτήν ωραίατα τραγούδια. Αλλά η Αικατερίνη δεν έπρόσεχε καθόλου στην ομορφιά της. Εγυμναζόταν στα όπλα σαν άνδρας και χαρά της ήταν να ακούει τους σοφούς της εποχής της να συζητούν μπροστά της για διάφορα σπουδαία και υψηλά ζητήματα.

Πριν ακόμη πεθάνει ο πατέρας της, η Αικατερίνη παντρεύτηκε το δούκα Γκιrolάντο Ριάριο, άνεργο του Πάπα Σίξτου 4ου. Ο Πάπας την αγαπούσε εξαιρετικά, την έλάτρευε κυριολεκτικά, και η νεαρά γυναίκα εξασκούσε μία μεγάλη επίδραση πάνω του με την ευφροσύνη. Οι καρδινάλιοι την έτρεφαν. Αλλά έπειτα από δύο χρόνια, ο Πάπας απέθανε και μεγάλες περιπέτειες έπερίμεναν πια την Αικατερίνη Σφόρτσα.

Η Αικατερίνη έμεινε τότε στον πύργο του Έγκελμπουργκ, τον οποίο της είχε δωρήσει ο Πάπας. Το κομμάτι όμως των καρδινάλιων που συνήλθε μετά το θάνατο του Πάπα αποφάσισε να της τον πάρει πίσω και έστειλαν έναν άπεσταλμένο, για να της ανακοινώσει την απόφαση αυτή. Αλλά η Αικατερίνη απόκρισε περήφανα:

— Φαίνεται πως οι καρδινάλιοι δεν ξέρουν ότι εγώ έχω μέσα στις φλέβες μου το αίμα του δούκα Γαλιάντου. Πηγαίνετε λοιπόν και πείτε τους αυτό που σας είπα.

Και η θανμασία αυτή γυναίκα εξόπλισε άμέσως τους ανθρώπους της, έμάζεψε ζωοτροφές άρθονες μέσα στον πύργο της, αποφασισμένη να αντίσταθι με τα όπλα μέχρις εσχάτων στους καρδινάλιους. Αυστηρός όμως ο άνδρας της δεν είχε την καρδιά τη δική της. Ήθελε σε διαπραγματεύσεις με τους μεγιστάνες της Παπικής Αύλης και τους παρέδωσε τον πύργο του Έγκελμπουργκ άνεμο, όχτω χιλιάδων σκούδων, τα οποία του έδωσαν ως αποζημίωση.

Έτσι η Αικατερίνη Σφόρτσα αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τον πύργο της και με τη φρουρά της εγκαταστάθηκε στο Φόρλι. Δεν πέρασε όμως ένα έξιμηνο, και μία καινούργια και μεγαλύτερη συμφορά την έπεριμενε. Ένας μεγάλος εμφύλιος πόλεμος άναψε την εποχή εκείνη στην Ιταλία. Και ο σύζυγός της, ο δούκας Γκιrolάντο Ριάριο, έπιασε θύμα μιας στυγερής συνωμοσίας και δολοφονήθηκε. Την ώρα που πέθανε τα χείλη του έτρόφεραν το όνομα της γυναίκας του.

Η Αικατερίνη Σφόρτσα δεν ήταν από τις γυναίκες εκείνες που κάθονται και κλαίει με τη μοίρα τους, όταν τις χτυπήσει ή δυστυχία. Έσήρανε λοιπόν τα δάκρυά της, έπνιξε τον πόνο που εσπάραζε την καρδιά της και όρκίστηκε να εκδικηθι τους δολοφόνους του άνδρός της.

Άμέσως άρχισε να περιτρέχει σαν άμαξόνα τα περίχωρα του Φόρλι και να στρατολογή μισθοφόρους. Και όταν κατόρθωσε το στρατό της, άρχισε έναν άμείλικτο πόλεμο έναντιον του κόμματος εκείνου των ευγενών, το οποίο είχε οργανώσει τη δολοφονία του συζύγου της. Ο πόλεμος αυτός έστάθηκε τραχύς και περιπετειώδης. Η ζωή της Αικατερίνης πολλές φορές κινδύνευσε, αλλά και η νίκης της ήταν πολλές κι ο ηρωισμός της άκατάβλητος. Είχε όμως γίνει σκληρή, πολύ σκληρή, κατά τη διάρκεια του αιματηρού αυτού πολέμου. Έχανε όποιο φρούριο των εχθρών της έπεφτε στα χέρια της, έπυρπολούσε τα σπαρτά τους, έσφαζε άλυτα τους αιχμαλώτους και τα γυναικόπαιδα των νικημένων. Άς την δικαιώσουμε όμως την εξισθημένη αυτή γυναίκα. Εκείνη την εποχή όλοι οι πόλεμοι είχαν αυτόν τον ίδιο άγριο και άμείλικτο χαρακτήρα.

Επ'αυτόν ο αὐτὸς ξανακυριεύει και τον πύργο του

Έγκελμπουργκ, τον οποίο της είχαν άρπάσει οι καρδινάλιοι του καινούργιου Πάπα. Διέταξε να άνασκολοπίσουν όλους τους αλφειούς που έβγαζαν εκεί μέσα και με το ίδιο της το χέρι έβρεξε το ξίφος στα στήθη του ιππότη που κατείχε τον πύργο, της γυναίκας του και των δύο παιδιών του!

Άμέσως όμως κατόπιν ένας καινούργιος κίνδυνος παρουσιάστηκε για την Αικατερίνη. Ο περίφημος Κάισρας Βοργίας, της μενής και τρομερής αυτής ιταλικής οικογενείας των Βόργια, που τότε κυβερνούσε από Γαλλικά και Έλβετικά στρατεύματα, είχε άρχει στην Ιταλία, και να επέκτεινε την ήγγι ονία του, έπωφελομένη από τους εμφύλιους πολέμους των μικρών και αδύνατων άριστοκρατιών και φεουδαρχών. Και έτσι ο Κάισρας Βοργίας έφθασε έμπρός στον πύργο της Αικατερίνης.

Μέσα στον πύργο της έπεκράτησε η μεγαλύτερη ταρδιά, με την είδηση πως τα στρατεύματα του Βοργία έφθασαν. Πολλοί σύμβουλοί της πυργοδεσποίνης την έσυμβούλευαν να διαπραγματευθι με τον Κάισρα την παράδοση του φρουρίου της. Αλλά η Αικατερίνη δεν ήθελε να άκουση τίποτα.

— Λαγοί! τούς είπε. Δεν καταλαβαίνετε ότι ένα κατεστραμμένο κράτος αξίζει χίλιες φορές περισσότερο από ένα κράτος χαμένο!

Έσείς κάμειτε ό,τι θέλετε τα φρούρια τα δικά σας, όσο όμως για τον πύργο τον δικό μου, είμαι άποφασισμένη να δείξω στο Βοργία ότι και μία γυναίκα είναι επίσης ικανή να πολεμήσει όπως ένας άνδρας.

Και όταν ο Βοργίας της έστειλε τους άπεσταλμένους του, η Αικατερίνη τούς είπε:

— Κύριοι, η τύχη εύνοει τους θαρραλέους και εγκαταλείπει τους δειλούς. Είμαι κόρη ενός άνδρου που ο οποίος δεν έγνώρισε ποτέ τον τιμή πόνος. Είμαι άποφασισμένη να ακολουθήσω το παράδειγμα του ως την τελευταία μου πνοή!

Και η μάχη άρχισε εὐθύς άμέσως τρομερή.

Η πολιορκία του φρουρίου του Έγκελμπουργκ διήρκεσε έβδομάδες όλοκληρες. Περισσότερο από μία φορά η Αικατερίνη, επί κεφαλής των άρπασμένων πολεμιστών της, έκαμε εξόδους και επιθέσεις που έστοίχισαν φοβερές καταστροφές στα στρατεύματα του Βοργία και των Γάλλων συμμάχων του. Όσο η φήμη της κρατειάς άμυνας της διαδόθηκε στα περίε, όλοένα και περισσότεροι ευγενείς άποχτούσαν θάρρος και άπεράσισαν να ακολουθήσουν το παράδειγμά της. Διαπραγματεύσεις άρχισαν να γίνονται, για να ένωθούν όλοι έναντιον του κατακτητή.

Ο Κάισρας Βοργίας τα έράδαινε όλα αυτά, έβλεπε πως η μέρες περνούσαν και το φρούριο της Αικατερίνης δεν πέφτει, έβλεπε κάθε μέρα να πληθαίνουν οι σκοτωμένοι και οι τραυματίαι του, και έλυσσοδισε από το κακό του. Άπεφάσισε στο τέλος να κάμει μία τελειωτική επίθεση, να νικήσει ή να χάθι, διότι η άγροπορία αυτή άρχισε να σκοτίζει την αύλη που είχε άποκτήσει ως τότε για τους θριάμβους και τις νίκες του.

Η επίθεση ύπηρξε φοβικωτάτη. Αλλά τα στρατεύματα του Βοργία ένίκησαν στο τέλος. Ο πύργος έκυριεύθηκε, οι πολεμιστάι του όσοι δεν έθανετώθηκαν έγιναν αιχμάλωτοι, και η Αικατερίνη όδηγήθηκε με το κεφάλι ψηλά έμπρός στο νικητή. Αλλά εκείνος δεν την έκακοποίησε, δεν την έζήτησε. Έθαύμασε τόσο πολύ τον ηρωισμό της, ώστε της έξήτησε τη φίλια της!

Και ο άρχηγός των γαλλικών στρατευμάτων και σύμμαχος του Καίσαρος, Μπαγι ντε Ντιζόν έφίλησε με σεβασμό το χέρι της και χρονιά:

— Κυρία μου, σάς συγχαίρω. Πολλές φορές έμειν οι Γάλλοι νομίζοντας ότι πολεμούσαμε με άντρες, βρεθήκαμε έμπρός σε ηρωική γυναίκα. Αυτή τη φορά όμως που είχαμε να κάνουμε με γυναίκες βρεθήκαμε έμπρός σε άνδρες!...

Η Αικατερίνη Σφόρτσα απέθανε πολλά χρόνια άργότερα.

Η ιστορία την έχαρητήρισε ως τη μεγαλύτερη ηρώδα της Ιταλίας, της εποχής της Άναγεννήσεως!

ΜΕΤΑΞΥ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΥ

ΠΩΣ Μ' ΕΘΑΨΑΝ ΖΩΝΤΑΝΟ

Η νεκροφάνεια. Η τραγική περιπέτεια του βαρώνου Κόρβι. Ο τρόμος του όταν αντίκριζε έρπετά. Η μοιραία σούρα. Το πάθημά του. Όπου τον νομίζουν νεκρό. Η νεκρώσιμη ακολουθία και η ταφή του. Τι αισθάνεταν. Στον τάφο. Πώς έσώθη.

Π' τα φρικτότερα, τ' ανατριχιαστικότερα δράματα της ζωής είναι άσφαλώς και η περιπτώσεις νεκροφανείας, ή περιπτώσεις δηλαδή κατά τις οποίες εκλαμβάνεται ένας άνθρωπος ως νεκρός, χωρίς νάχει πεθάνει πραγματικά! Οι άνθρωποι αυτοί παρουσιάζουν όλα τα συμπτώματα του θανάτου. Επανέρχονται δε στις αισθήσεις τους ή στην έκκλησία, είτε όταν τους καταβρύνουν στον τάφο, είτε—και αυτό είναι το φρικτότερο—μέσα στον τάφο όταν πια έχουν ταφή κι' έχει πέσει πάνω τους το κρύο χώμα για να τους χορηγήσει τελειωτικά απ' τους άλλους ζωντανούς ανθρώπους!...

Οι τελευταίοι αυτοί είναι οι άνθρωποι που έχουν υποστεί τον θάνατο, γιατί ή φωνές τους είναι καταδικασμένες να χαθούν μέσα στη σιγή του νεκροταφείου. Μά κι' αν τους άκούση κανένας διαβάτης, τρέχει να άπομακρυνθι γρήγορα—γρήγορα, νομίζοντας πως έχει να κάνει με κανένα βουκόλακα!...

Τα τελευταία χρόνια έχουν σημειωθι στις διάφορες χώρες της Εύρωπης και της Αμερικής παραπολλές περιπτώσεις νεκροφανείας, τις οποίες περιέγραψαν λεπτομερώς ή ξένες έφημερίδες.

Εκείνη όμως που συνεκίνησε περισσότερο το Ευρωπαϊκό κοινό είναι ή περίπτωση του νεαρού Ιταλού βαρώνου Κόρβι, ή οποία συνέβη πρό δεκατέσσερις έτών σ' ένα άριστοκρατικό παρόν κοντά στη Ρώμη.

Ο νεαρός βαρώνος διηγήθηκε όταν ξανάφθε στις αισθήσεις του στους Ιταλούς δημοσιογράφους όλες τις λεπτομέρειες και όλα τα συναισθήματα που δοκίμασε κατά το πολύωρο διάστημα της νεκροφανείας του. Έτσι έβγαινε την πλέον αυθεντική περιγραφή του τι αισθάνεται κανένας όταν πατάει στο κατώφλι του Ύπερπέραν.

Οι γονείς του βαρώνου Κόρβι τον πρόωριζαν να κάνει κληρικό κι' έτσι, όταν ήταν μικρός άκόμη, τον έβαλαν σε κάποια Γερμανική Σχολή. Όταν όμως ο Κόρβι μεγάλωσε, έπειθε απ' ενός δεν είχε την άπαιτούμενη εδέρβεια κι' απ' έτερου ή κράσιος του ήταν πολύ άσθενική, τον έπλησαν απ' τη Σχολή και τον έστειλαν να περάσει κάμποσους καιρό στον πύργο μερικτών συγγενών του, στα περίχωρα της Ρώμης.

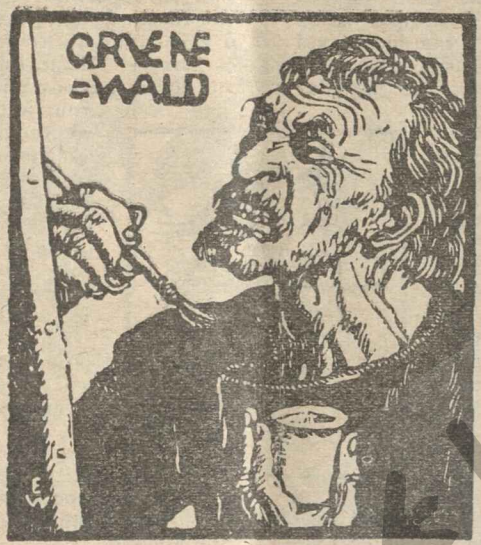
Άς αφήσουμε όμως τον βαρώνο Κόρβι να διηγηθι μόνος του την τρομερή περιπέτεια του: —Από άνέκαθεν, διηγήθηκε ο βαρώνος, αισθανόμουν ένα άπεράντο τρόμο μόλις αντίκριζα, έστω και από μακριά, βατραχούς, ποντίκια, σαύρες, φείδια και διάφορα έρπετά. Έβαράδν καθώς γυρίζα μόνος μου στον πύργο των συγγενών μου, βρεθήκα έξωρα έμπρός σ' ένα κοπάδι βατραχών κι' έννοιωσα τόσο δυνατόν τρόμο, ώστε έπεσα στο κρεβάτι κι' έμεινα άσπαστος ένα όλόκληρο μήνα.

Έπί τέλους σηκώθηκα, αλλά έως ν' αναρρώσω έπέρασε πολύς καιρός άκόμη. Δεν είχα αναρρώσει έντελως, όταν ένα άπόγευμα, εκεί που έκανα τον συνειθισμένο μου περίπατο κοντά στον κήπο της έπαύλεις, είδα νάχεται προς το μέρος μου μία μεγάλη σούρα. Σηκώσα το μαστόνι μου και την χτύπησα δυνατά. Θέλησα να ξαναπιάσω το μαστόνι και να την ξαναχτυπήσω, όταν είδα ότι το έρπετο είχε γαντζωθι πάνω μου! Πριν προφτάσω να την τινάξω μακριά, ή σούρα πήδησε και χώθηκε στο δεξί μου μονίκι!...

Τρομαγμένος, έβγαλα το σακάκι μου, το πέταξα κατά γής κι' άρχισα να τρέχω με όλη τη δύναμή μου προς τον πύργο. Στο δρόμο όμως σκόνταψα, έπεσα κάτω κι' έμεινα εκεί άναίσθητος. Από εκεί και πέρα άρχισε ή φρικτή περιπέτεια της νεκροφανείας μου.

Στις φωνές μου έτρεξαν οι υπηρέτες του πύργου, με άνασκόων, με μετέφεραν σε μία αίθουσα και με έζαλωσαν σ' ένα κρεβάτι. Απ' τη στιγμή εκείνη μου συνέβη ένα παράξενο φαινόμενο. Αισθανόμουν πολύ καλά, πολύ ευδιάκριτα, όλα όσα συνέβαιναν γύρω μου. Συγκεκριμένα, απ' όλες τις αισθήσεις μου λειτουργούσε μόνο ή όσας, αλλά λειτουργούσε με άφάντιστη έκταση. Έβλεπα σάν να είχα μπρός στα κλειστά μάτια μου ένα όλοκάθαρο κρύσταλλο. Αλλά συγχρόνως έννοιωθα κι' ένα άλλο περίεργο συναίσθημα. Ήμουν θεατής, έντελως άδιάφορος, όλων όσα συνέβαιναν γύρω μου, έστω κι' αν έγώ ήμουν το κύριο πρόσωπο, γύρω απ' το οποίο έτελλαντο τα πάντα!...

Σε λίγο έφθασε ο γιατρός. Με έβούτηξαν τη συστάσει του μέσα σ' ένα μπάνιο ζεστό κι' έπειτα μου έκαναν ένα

Ο Μεγάλος Ζωγράφος Κρούνεβαλντ

ντους κατάψυχο. Κατόπιν με ξανάβαλαν επάνω στο κρεβάτι και μου έκαναν ένα δυνατό μασάζ. Αλλά όλα αυτά τα έβλεπα σάν άδιάφορο θεατής, σάν να γινόntonταν σε κάποιον άλλον και όχι σε μένα τον ίδιο.

Στο μεταξύ αυτό ο γιατρός πήρε απ' το συρτάρι του γραφείου μου ένα μπουκαλί επάνω στο όποιο διέκρινα γραμμένη την λέξη 'Αμμονία, διάλυσις 83010', έχυνε απ' αυτήν επάνω σ' ένα σφουγγάρι και το έβαλε κάτω απ' τα ρουθούνια μου. Έπειτα ξανάβρεξε το σφουγγάρι και μου έβρεξε μ' αυτό όλο μου το κορμί.

Έβλεπα τον γιατρό και όλους εκείνους που βρισκόntonταν δίπλα του και τον βοηθούσαν κι' απ' τους μορφασιούς των προσώπων τους καταλάβαινα πως ή όσμη της άμμωνίας τους στενοχωρούσε ύπερβολικά. Μολαταύτα έγώ δεν αισθανόμουν καθόλου την μωροδία αυτή. Μόνο έπειτα από πολλήν ώρα άρχισα να νοιώθω, πολύ άμυδρά, την όσμη της άμμωνίας. Σγά-σιγά άρχισαν να μου επανέχωνται ή αισθήσεις της όσης κι' ή αισθήσεις της άόσης. Απ' τη στιγμή κατάλαβα να μου ορίζουν στην σπονδυλική μου στήλη με κάποιον σωλήνα—φαίνεται—νερό κρύο, το όποιο έπεφτε πάνω μου με εξαιρετική όσμη. Η ψυχολογία αυτή μ' έρριξε σε χειρότερη άνασθηρία. Έχασα πια και την αίσθησι της όσας! Ήταν σάν να κοιμόμουν έναν φυσικό ύπνο βαθύτατο!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

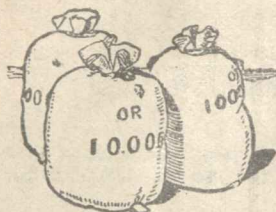
Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

Τότε ο γιατρός έδήλωσε πως ήμουν όριστικά νεκρός!...

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΚΛΑΒΙΑΣ

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΓΙΩΡΓΗΣ Ο ΤΣΕΡΝΩΤΑΜΠΗΣ

Ένας πολυδύλτης ρωμής, έρχοντας του 16ου αιώνας από τα Καλάβρυτα. Ο Τσερνωτάμπης και ο κρυμμένος θησαυρός. Ένας άθλιος χωριάτης που επιμένει να παρουσιασθή στο Σουλτάνο Σελήμ. Όπου για να φάει γιαούρτι χωρίς να πασαλειφθή, κολλάει τα μυστάκια του με μέλι. Ο Τσερνωτάμπης πέρνει μέρος στην έκστρατεία της Αιγύπτου κατά των Μαμελούκων. «Εμπιστοσύνη» δεράπων και Σπαχής του Μωρηά και σημαφόρος της Ελλάδος. Οι απόγονοι του Τσερνωτά κ. τ. λ. κ. τ. λ.

Στις αρχές του 16ου αιώνας, όταν οι Τούρκοι δεν είχαν αφήσει την κυριότητα ούτε μισού στρέμματος γης στους φτωχούς υπακόλους των, ζούσε στο Μωρηά και άκριβος στο μικρό χωριουδάκι των Καλαβρύτων Τσερνωτά, ένας μεγάλος χριστιανός τοιφλικούχος, ο οποίος μάλιστα—καί έντελώς άπιστευτο για τα χρόνια εκείνα και για τον τόπο του—έφερε και τον τίτλο του μπέη, που του τον είχε απονείμει ο Σουλτάνος Σελήμ ο Α΄. Ο ευτυχισμένος αυτός Έλληνα ονομαζόταν Γεώργιος Τσερνωτάς. Το επώνυμό του πολύ παλιό και να έχη Σλαβική προέλευση, προσεχόμενο από τη λέξη «τσιόρνι», που σημαίνει «μαύρος». Άλλωστε στην περιφέρεια εκείνη υπάρχουν πολλά χωριά και τοποθεσίες με Σλαβικά ονόματα.

Κατά το 1512 ο Τσερνωτάς αυτός, φτωχός και άσημαντος χωριάτης, ως μοναδική περιουσία είχε δύο βώδια, με τα οποία καλλιεργούσε τα χτήματα και τα Τούρκων αθηνών στον χώρο της Κλειτορίας και ίσως και κανένα δικό του χωραδάκι, σε κάποια βουνό-οροσειρά, όπου δεν είχε σοβαρούς λόγους να επεκταθή ή βουλιάξει των Τούρκων.

Μιά μέρα λοιπόν που ο Τσερνωτάς ξεδάσωνε ένα κομμάτι γης στους πρόποδες του βουνού, το οποίο είχε γνωστό σήμερα με το όνομα «Καρυί», ή βουνό του «Αη-Θανάση (από το όμιονμο μοναστηριού), τράβηξε την προσοχή του μια τρύπα βαθειά και μαύρη κάτω από ένα βράχο. Περιέργως ο Τσερνωτάς χώθηκε μέσα για να την εξευνήσει, αλλά δεν είχε προχωρήσει πολύ και στάθηκε κατάπληκτος και μ' ορθάνοιχτο στόμα. Πληθούς χρυσά νομίσματα και πολιτίμα κοσμήματα υπήρχαν μέσα σ' εκείνη την τρύπα. Ποιος είχε κρύψει εκεί τον αφάνταστο αυτό θησαυρό και ποιάς εποχής ήταν τα νομίσματα εκείνα, δεν έχει εξακριβωθεί. Άλλοι υποθέτουν ότι τα είχε κρύψει εκεί κάποιος πλούσιος από την αρχαία πόλη Κλειτορία, της οποίας τα ερείπια μόλις καμιά ώρα απέχουν από τη θέση, όπου ευρέθη ο θησαυρός, άλλοι παλι υποστηρίζουν ότι ίσως κανένας Έλληνα άρχοντας, φεύγοντας την όρμη των Τούρκων μετά την άλωση της Πόλης, να ένετασευθή σ' εκείνη την απόμνηρη τρύπα τους θησαυρούς του.

Αφού πέρασε η πρώτη του κατάπληξη, ο φτωχός ξεναγός συλλογίστηκε ότι για να γίνει κύριος του άμύθητου αυτού θησαυρού έπρεπε να τον «ματώσει». Κατά τη λαϊκή παράδοση οι θησαυροί φυλάσσονται από στοιχειά, των οποίων η μυστηριώδης δύναμη εξουδετερώνεται όταν σφαίρη ο τυχερός ευρέτης τους ένα ζώο και ραντίσει με το αίμα του το θησαυρό.

Αλλά ο Τσερνωτάς είχε ανάγκη και από σακιά γερά και στερεά για να μεταφέρει τον πλούτο εκείνο. Χωρίς διαταγμό λοιπόν θυσίασε εκεί τα δύο του βώδια, των οποίων τα τομάρια, αφού τα έσπασε καταλλήλως, τα μετέτρεψε σε μεγάλες πέσινες σακκούλες. Κατά την παράδοση, γέμισαν από νομίσματα και χρυσάφια και η δυο αυτές σακκούλες και επείσεσαν ακόμα άρκετά χτήματα. Τότε ο τυχερός όρεσιβίος άδειασε όλο τις δύο στωμαχούς των σφαγμένων βοδιών το περιεχόμενό τους και τις γέμισε κ' αυτές με όσα χρήματα και κοσμήματα περίσευαν. Όταν νύχτωσε ο τυχερός Κροίος μετέφερε τα πλούτη του στο σπίτι του.

Αλλά και ο πλούτος, όπως είχε γνωστό, είχε μια τρομερή ανησυχία, ένας κακός μπελάς και μάλιστα για έναν άπλοϊκό χωριάτη που δεν ξέρει πώς και πού να τον διαθέσει. Ο Τσερνωτάς φρόντιζε να κρατή μυστικό το θησαυρό του, πουλώντας ίσως στους πλούσιους Τούρκους κανένα κοσμήμα, του οποίου την προέλευση, άμαθεΐς όπως ήταν, δεν θα μπορούσαν να υποπτευθούν. Κατάλαβαινε όμως ότι στο τέλος θα προδίδονταν και οίγοντα θα τον κατακρεουργούσαν οι Τούρκοι για να του πάρουν το θησαυρό. Μιά διεξόδος μόναχα υπήρχε: Να πάει μαζί του μερικά από τα χτήματα αυτά και τα κοσμήματα, να σιγοντήσει κάπου τα υπόλοιπα, να πάει στην Πόλη και να μαρτυρήσει το μυστικό στο Σουλτάνο. Φυσικά ο Σουλτάνος δε θαφανε τους άμύθητους αυτούς θησαυρούς σ' έναν άσημο ύπλοκό του, μα έπί τέλος κάτι θα του έδινε κ' αυτό για να ζήσει. Έπειτα θα εξαφάνιζε και την ήσυχία του.

Όταν ο Τσερνωτάς έφτασε στην Πόλη και ζήτησε να παρουσιασθή στο Μεγάλο Παντισάχ, στη «καία του Θεού έπί της γης», τον Σελήμ τον Α΄, οι αβλικοί γέλασαν. Ένας άπλοτος και έλεινός χωριάτης με κάτι άπαίσιες τοιφές στο πρόσωπο ως γένεια και μουστάκια να ζήτην να παρουσιασθή στον Παντισάχ! Ο Τσερνωτάς έπέμεινε ότι είχε ν' αποκαλύψη κάποιον μυστικό στο μεγαλειότατο, που δεν μπορούσε να το φανερώσει σε άλλον. Οι αβλικοί όμως, εξακολουθούσαν να γελούν μαζί του και να τον περιπαίζουν. Τέλος κάποιος απ' αυτούς, για άστειο ανέφερε στο Σουλτάνο ότι ήθελε ένας έλεινός χωριάτης από το Μωρηά, κακοντημένος με μακροτά γένεια και μουστάκια, που του σκεπάζουν το πρόσωπο και επιμένει σώνει και καλά να παρουσιασθή στη μεγαλειότητα του.

Ο Σελήμ ο Α΄ ίσως για να κάμει κέφι, ίσως όλομνη γιατί του

έκαμε έντύπωση ότι ένας φτωχός γιαούσης ύπλοκός του ξεκίνησε από τόσο μακρινό μέρος για να παρουσιασθή ενώπιόν του, διέταξε να του τον παρουσιάσουν.

Όταν ο Σουλτάνος άκουσε την παραμυθένια αυτή άφήγηση του φτωχού χωριάτη, γέλασε. Δεν πίστευε σ' όσα του έλεγε. Ο Τσερνωτάς του όρκίζονταν χίλιους-δυό όρκους πώς όσα έλεγε δεν ήταν καθόλου φανταστικά και παραμύθια, αλλά ο Σελήμ δεν πείσθηκε. Του φάνηκε δε τόσο άστεϊος ο άπλοϊκός αυτός χωριάτης, όσα διέταξε να τον κρατήσουν στο γέφυμα του παλατιού για να κάμει κέφι.

Σύμφωνα με τη λαϊκή παράδοση, κατά το γέφυμα ο Σελήμ διέταξε να παραθέσουν στον περίεργο ξένο του μια μεγάλη γαβάθα γεμάτη γιαούρτι. «Ήθελε να γελήσει ο Σουλτάνος καθώς έβλεπε τάραντο μουστάκια και τα γένεια του άπλοϊκού χωριάτη να πασαλειφονται με το γιαούρτι. Ο Τσερνωτάς όμως τον κατάλαβε και πρίν ν' άρξουν με το κολλάει του στο γιαούρτι, ζήτησε ένα πατάκι μέλι. Όσο του το πήγαν, έλειψε μ' αυτό τα μακρουλά και άτακα μουστάκια του όστε να τα μαζέψει, να τά... τιθάσευση για να μείνι έλειψον και άνεμπόδιση από τις άπαίσιες τριχάρες ή είσοδος του κυπλάσι με το γιαούρτι στο στόμα του.

Ο Σελήμ, κατά τη λαϊκή παράδοση πάντα, έμεινε κατάπληκτος από την έξυπνάδα του άσημου αυτού χωριάτη και το γεγονός αυτό του έδωσε άφορη να δώσει σημασία και προσοχή στα όσα του έλεγε ο χωριάτης από το Μωρηά.

Έτσι ο Σελήμ, αφού έκαμε άρκετές τιμές στον Τσερνωτά και του έδωσε και τον τίτλο του μπέη, έθεσε στη διάθεσή του άνεμπόδους και στρατιώτες να κατεβούν μαζί στο Μωρηά και να παραλάβουν το θησαυρό. Ο θησαυρός ως πρώην άδέσποτο άνήκε αυτοδικαίως στο Σουλτάνο. Ο Τσερνωτάμπης παρέδωσε το θησαυρό— κρατών κ' ο ίδιος άρκετά—στους άνθρώπους του Σουλτάνου, πέρνοντας ως άντάλλαγμα τεράστιες έκτάσεις γαιών στην περιφέρεια της Κλειτορίας. Κατόπιν αυτού το χωριουδάκι του, όπου ο Τσερνωτάμπης έχτισε και πύργο, πήρε το όνομά του, το όποιο διατηρεί ως σήμερα, Τσερνωτά ή Τσερνωτά.

Κατ' αυτό τον τρόπο, ο τέως όρεσιβίος έγινε σπουδαία προσωπικότητας. Κάθε λίγο ταξείδευε στην Πόλη και παρουσιάζονταν έλεεινότερα στο παλάτι, όπου του γίνονταν μεγάλες τιμές και δεξιώσεις.

Όταν κατά το 1517 ο Σουλτάνος Σελήμ ο Α΄ έστράτευσε κατά των Μαμελούκων, οι όποιοι είχαν καταλάβει την Αίγυπτο, στην έκστρατεία αυτή έλαβε μέρος και ο Τσερνωτάμπης, ως άρχηγος σώματος έκστρατείας από την έπαρχία Καλοβρύτων και άλλα μέρη

Χριστιανών Ιππέων από την έπαρχία Καλοβρύτων και άλλα μέρη του Μωρηά.

Τότε μάλιστα ο σπουδαίος αυτός Μωραΐτης άρχοντας έσωσε από την σφαγή των φανατισμένων Τούρκων μερικούς Σιναιτες καλόγους και άλλους χριστιανούς. Το πρώην συνέβη άκριβώς ως έξης:

Ο Τσερνωτάμπης πολέμωτας ήρωικά κατά των Μαμελούκων με τους υπό τάς διαταγάς του πατριώτες τον σπαχήδες (Ιππέες), κατέλαβε πρώτος τη συνοικία του Καΐρου, όπου ήταν το μετόχι της Μονής του Όρους Σινά με άρκετούς καλόγους. Οι δυστυχισμένοι μοναχοί, περίεργοι κλεισμένοι στο μετόχι και οίγοντα δε θα ήλθονταν από τη σφαγή των Τούρκων. Μεταξύ όμως των καλόγερων αυτών ήταν και μερικοί, καταγόμενοι από την Πελοπόννησο. Όταν ο Τσερνωτάμπης τους άκουσε να μιλούν Έλληνικά και μάλιστα με την προφορά της ιδιαίτερης πατρίδας του, περιέργως τους ήλπισε, τους ρώτησε από πού ήταν και τί έκαναν εκεί και όταν εκείνοι τον διηγήθηκαν τα καθέκαστα και του εξέφρασαν και τους φόβους τους, τους ήσύχασε, τους έπροστάτευσε και εγκατέστησε εκεί φρουρά από χριστιανούς για να υπερασπίζονται το μετόχι εναντίον κάθε προσβολής, μέχρι τέλους το πολέμου. Οι Σιναιτες καλόγιοι του έδωκαν και ένα παλιό γράμμα του προσφύτη Μωάμεθ με το μονόγραμμά του, διά του όποιου διετίθετο ή προστασία και ή άσυνδία της μονής του Όρους Σινά. Ο Τσερνωτάμπης παρουσίασε το άξιολογώτατο ό όποτος το κράτος για τους Μουσουλμάνους κειμήλιο στο Σουλτάνο και αυτό ένας άλλος θησαυρός έξ ίσου άνεκτήμιτος για το Σελήμ έκ μερών του Τσερνωτά προσφερόμενος. Ένθουσιασμένος πειά ο Τούρκος μονάρχης, έκαμε στον Τσερνωτά ένα πλήθος άλλες τιμές και δώρα και σ' ευχαρίστησε, που έξέδωσε κατά το έτος Έγίρας 922 (δελ. 1517 μ. Χ.), όνομάς τον Τσερνωτάμπη «εμπιστον θεράποντα και Σπαχήν του Μωρηά και σημαφόρον

ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΔΙΨΑ

— Κύρ - λοχία, το μουλάρι έπεσε και δεν πιστεύω να μπορέσει να ξανασηκωθή πειά...

Ο δεκανέας μου άνάφερε το δυστύχημα με φωνή τραχειά και τρεμουλιαστή από άγανάκτηση. Με δυσκολία μεγάλη έβγαλαν τα λόγια μέσα από το στεγνό, το ξεραμένο λαρύγγι του.

Είχαμε φύγει από έξι ήμερών τραβώντας ολόγισα μπρός στις άπέαντες Άφρικανικές έρημίες, με όδηγό μονάχα μια πιξίδα. Είχαμε έντολη ν' αναγνωρίσουμε και να σημειώσουμε τα μέρη όπου θα συναντούσαμε νερό για να εφοδιάζεται ή φάλαγγα, που θα περνούσε μετά λίγες ήμέρες, πηγαίνοντας προς τις μυστηριώδεις χώρες του Σαχά. Το άποστασμά μας ήταν συγκροτημένο από καμιά είκοσι στρατιώτες μ' έπί κεφαλής έναν άξιωματικό, ένα λοχία (μμένα κ' ένα δεκανέα, το Γκρανώ. Είχαμε μαζί μας ένα άμάξι, όπου φορτώσαμε διάφορα τρόφιμα και δεκαπέντε ίθαγενείς μεταγωγούς.

Κατά τις δύο πρώτες μέρες δεν είχαμε κάμει πολύ δρόμο. Είχαμε άπασχληθεί να κόβουμε τους θάμνους για ν' ανοίγουμε πέρασμα για το στρατό που θ' ακολουθούσε ύστερα από λίγες μέρες.

Την τρίτη μέρα, την ώρα που περνούσαμε κάποιο χαντάκι, το ζώο του άμαξίου παραπάτησε, το άμάξι άναποδογυρίστηκε και έσπασε ένας άξονάς του. Τον άντικαταστήσαμε άσως-άσως μ' ένα κλωνάρι έβρυνου και προχωρήσαμε. Την ίδια μέρα το άπόγευμα ένας σπαχής σκότωσε ένα κόμπι (είδος άντλόπτης μεγέθους βοδιού) κ' έτσι όχι μονάχα εξασφαλίσαμε δύο συσσίτια, αλλά και με το δέρμα του ζώου, που το κόψαμε σε λωρίδες, έδέσαμε και στερώσαμε καλύτερα τον καινούργιο άξονα του άμαξίου.

Την τετάρτη μέρα, όσο προχωρούσαμε, οι θάμνοι ήταν πιο άραιοι και ή γη περισσότερο άμύδης και ξερή. Η έξοχη τώρα άρχισε να γίνεται πιο άνυπόφορη από την άναπαύλα του ήλιου στον άμμο. Σωστό καμίνι που με μεγάλη δυσκολία μάς άφηνε να πέρνουμε την άνδσα μας. Μας φαίνονταν ότι βρισκόμαστε μέσα σε χαμιά. Και το χειρότερο απ' όλα ήταν πού δε βρισκάμε πουνθενά όπου κ' άν σκάψαμε νερό, έστω και έστω. Έτσι άναγκαστήκαμε να καταφύγουμε στ' άσκή που κουβαλούσαμε μαζί μας και να πάρουμε από μισή δόση νερό, άνθρωποι και ζώα. Μας έμεινε μισή δόση ακόμα για την άλλη μέρα το πρωί.

Την πέμπτη μέρα ξεκινήσαμε κατά τις τέσσερες το άπόγευμα, χωρίς νερό. Μονάχα δέκα κιλά μάς έμειναν σ' ένα άσκή, μα αυτό θα το χρησιμοποιούσαμε σε καμιά έκτακτη περίπτωση. Το νερό αυτό το εμπιστευτήκαμε στο δεκανέα Γκρανώ για να το φυλάξει...

Την έκτη μέρα πρωί-πρωί δύο άλογα ψόφησαν απ' τη δίψα. Οι άνδρες ύπτεραν φρικτά. Ένας μεταγωγός άπετέθη κατά του Γκρανώ για να του κλέψη το νερό κ' έκείνος άναγκάστηκε να τον σκοτώσει με μια πιστολιά. Τα ζώα ήταν άδύνατο πειά να προχωρήσουν. Τότε ο ύπολοχαγός διέταξε ν' άδειάσουμε το νερό σε δύο κατασάρες. Βουτώντας εκεί ένα σφουγγάρι, βρέξαμε μ' αυτό τις γλώσσες των φτωχών ζώων... «Ω! τα άτυχα υποζύγια μας!... Σε τέτοιες περιστάσεις ήταν το μόνο μας στήριγμα, ή μόνη μας έλπίδα. Κ' άν δε βρισκάμε ως το βράδυ της έκτης ήμέρας νερό, ή μάνα των στρατιωτών καθώς άσπριζαν στα μάτια τους πρόσωπα, που τα συσπάσε ή οδύνη! Τα μάτια αυτά που κύταζαν λαίμαργα το βρεγμένο σφουγγάρι και παρακολουθούσαν τις σταγόνες που έπεφταν στις στεγνωμένες, τις ξερές και πρισιμένες γλώσσες των άλόγων!...Αυτά τα μάτια που καίγαν από τον πυρετό, και που καμιά φορά έβρυναν απ' την άβάσταχτη δίψα και σε λίγο έλαμπαν

της Ελλάδος.

Δεν είχε γνωστό το τέλος του πολυδύλτου Τσερνωτάμπη. Έκείνο που είχε γνωστό και στον χαράσσοντα άόχη τις γραμμές αυτές, είχε ότι άμέσως μετά το θάνατό του οι απόγονοι του ήγειραν έλωση για ένα μέρος του άμυθητου θησαυρού, στηριζόμενοι σε κάποιο έγγραφο που Σελήμ του Α΄, ό όποτος πέθανε στο μετα-έξ. Η άξιοση αυτή ήταν βασιμωτάτη, αλλά δεν ίκανοποίησε ποτέ. Πρό δεκαπέντε έτών άόχη ένας από τους απόγονους του Τσερνωτάμπη, στον όποιο έχει περριέθει το σπουδαίο αυτό έγγραφο του Σελήμ, πήγε στην Πόλη κ' άνακίνησε το ζήτημα, αλλά χωρίς άποτέλεσμα.

ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ ΕΤΣΕΓΚΟΠΙΕΝ

πάλι πιο έντονα από την τρέλλα της άπογνώσεως!...

«Ω! ή δίψα!...

Η ώρα είχε πέντε το άπόγευμα. Νυχτώνει... Καθισμένος κάτω από ένα δέντρο έχω την έντύπωσι πώς θα τρελλαθώ, θα πεθάνω... Νερό ακόμα πουνθενά... Και σηκωνόμαστε και περπατούμε, περπατούμε...Το μουλάρι που έφερε το άμάξι έπεσε άξαφνα και ο δεκανέας Γκρανώ έτρεξε και μου το άνάφερε:

— Κύρ—λοχία, το μουλάρι έπεσε και δεν πιστεύω να μπορέσει να ξανασηκωθή πειά.

Γύρισα πίσω να ίδω. Σε μια άπόσταση διακοσίαν μέτρων άκουσα φωνές, φοβέρες, τσακαμύ και ύστερα τίποτα...ήσυχία. Στην καμνή του μονοπατιού είδα τότε κάτι φριχτό, άφάνταστο! Οι μεταγωγοί είχαν πετάξει πέρα το φορτίο τους και όλοι μαζί είχαν πέσει άπάνω στο μουλάρι και βύζαιναν από τις τρύπες, που άνοιξαν στο σόμα του, με τα μαχαίρια τους, το αίμα του, για να σβύσουν τη δίψα τους!... Ήσαν άλλόκοτοι, άπαίσιοι, καθώς γύρισαν τα ματωμένα πρόσωπά τους και με κύταζαν.

— Σηκώθηκε! φώναζε.

Σε λίγο τους μοιράσαμε τα τρόφιμα και οι μεταγωγοί έφυγαν εύχαρηστημένοι, ενώ οι σπαχήδες, που δεν ήθελαν να πούν από το φοικαλό ποτό, που έπιαν εκείνοι για να σβύσουν τη δίψα τους, τους έβλεπαν με περιφρόνηση. Οι σπαχήδες, άντρες περιήφανοι και ήρωικοί, ήταν ίκανοι ν' άνδέξουν και στη δίψα και σε κάθε ταλαιπωρία των έκστρατειών και των πολέμων.

Σαφνικά ο Ιππέας Μουχτάρ Σό κάλπασε πέρα προς τους θάμνους και ξαναγύρισε σε λίγο φέροντας δυό άνθρώπους με χρώμα προσώπου άνοιχτό, με μαλλιά μακρύα και βρόμικα και μάτια φευγάλα, που κύταζαν λοξά, πονηρά, σαν του λύκου.

Ήσαν απ' αυτούς τους θρασύνειλους μαυριτανούς ληστές που όταν βλέπουν να περνά μια φάλαγγα, χώνονται μέσα στους θάμνους και παραφυλάνε εκεί για να έπιτεθούν κατά των βραδυπορούντων στρατιωτών και να τους σφάξουν δολοφονικά.

Μόλις ο Ιππέας Μουχτάρ Σό έφερε τους δυό ληστές, τους άφωπλίσαμε και τους δέσαμε για να τους ξαναγκάσουμε να μάς πουνε πού υπήρχε νερό. Όλον τα μάτια καρφώθηκαν σ' εκείνα τα άθλια ύποκειμενα και περιέμεναν. Ο Μουχτάρ Σό τους ρώτησε σ' όλες τις Άφρικανικές διαλέκτους: Γκέ, Ντιάμ, Αρά! (νερό!).

Καμιά άπάντησι. Τα μάτια των σπαχήδων άγρίψαν, έγιναν άτελητικά. Μερικοί τους ήλπισσαν, τους άρπαξαν και τους έσφαξαν κοντά σ' ένα βαρβάβ (πανύψηλο δέντρο) για να τους κρεμάσουν από τα κλωνάρια του, που άπλώνονταν γυμνά και όμοια με

σκελετωμένα χέρια.

— Νερό! νερό! τους ρώτησαν πάλι οι σπαχήδες.

«Άλλά κ' αυτή τη φορά δεν μάς έδωσαν καμιά άπάντησι. Τότε οι σπαχήδες πέρασαν από το λαϊμό του ένός τη ήληιά.

— Γκέ, Ντιάμ, Αρά! των ξαναρώτησαν πρίν να τραβήξουν το σκοινί.

Μα κ' αυτή τη φορά καμιά άπάντησι. Οι σπαχήδες τράβηξαν το σκοινί. Ο ληστής τράβηξε και κοτινώνταν στο κενό. Τα χέρια του σπάρτασαν σε μερικούς φρικαλέους σπασμούς, το πρόσωπό του συσπάστηκε και ή γλώσσα γλύστρησε προς τα έξω... Και ενώ ακόμα όρχαζε και θα έσημύχουσε, οι όήμοι του τον ρωτούσαν:

— Νερό! Πού έχει νερό;

Ο άλλος σιγμάλωτος ήλπισε μια στιγμή τα μάτια προς τον κρεμασμένο, που έβλινε σιγά-σιγά και κατόπιν κύταξε τους σπαχήδες. Έρχονταν τώρα και ή δική του σειρά.

— Έλα! Πές μας πού έχει νερό; ρώτησαν οι άγριεμένοι στρατιώτες.

Τρομαγμένος ξεκίνησε για να μάς όδηγήσει. Μετά μια όρα φτάσαμε σ' ένα βράχο. Κατόπιν από το βράχο αυτόν ήταν το νερό. Μα τι νερό. Θεέ μου! Κατάμαυρο σαν κατράμι και μολυσμένο! Και όμως όλοι χυτήκαμε προς τον άπαίσιο αυτό βόθρο, πέσαμε καταγής μπρομντα κ' έχλωσαμε μέσα τα πρόσωπά μας, ενώ ένα κοπάδι πιθήκων, που είχε άνεβη στα δέντρα πιο πέρα, ούλιαζε άγρια, γιατί ήταν δικό τους το νερό, που πίνανε έμεις, χωρίς να σηκώνουμε το κεφάλι.

Δεν ξέρω πόση ώρα πίνανε απ' αυτή την άπατανόμαστη λάσπη χωρίς να δίνουνε καμιά σημασία στις άπειλες των πιθήκων απ' όλόγυρα... Πίνανε...πίνανε θυσασμένοι, χαμένοι, ανιτριμένοι, άπεπσιμένοι, μισοτέλλοι!...

ΚΟΜΗΣ ΕΤΣΕΓΚΟΠΙΕΝ

«Έχω την έντύπωσι πώς θα τρελλαθώ...θα πεθάνω!...

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

Η ΧΙΩΤΙΣΣΕΣ ΕΠΙ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

Η ωραιότερες γυναίκες της υποδούλου Ελλάδος. Τι γράφουν οι ξένοι περιηγητές. Πρόσωπα που θυμίζουν εικόνες του Βαντάϊν. Κορμιά ελκυστικά σαν αρχαία Έλληνικά αγάλματα. Έλενδες, πρόσχαρες μαργιόλες. Το πανηγύρι τ' Αϊ Γιαννιού, η άπληστία του Καπετάν Πασά. Όπου οι Χιώτες φορολογούνται στα καλά καθούμενα. Ο άφορισμός κατά των κοσμημάτων. Η επέμβασις του Πατριάρχη κλπ. κλπ.

Κατά την εποχή της Τουρκοκρατίας η Χίος περισσότερο από κάθε άλλο μέρος της Ελλάδος, είχε σχετική ελευθερία και αυτοδιοίκηση. Την ελευθερία αυτή βέβαια οι Χιώτες την πλήρωναν πολύ ακριβά στην άπληστη Ύψηλη Πύλη, αλλά την πλήρωναν ευχαρίστως, χωρίς στα άφθονα πλούτη τους.

Έτσι λοιπόν, ενώ στην υπόλοιπη Ελλάδα απλώνονταν η θλίψη και η κατάρθεια, γιατί διαρκώς επάγιο από τα κεφάλια των δυστυχισμένων ραγιάδων πλανιόταν η σκιά του γιγατογιάου του άγαστ και του γενιτσάρου, στη Χίο άνθιζε το γέλιο και η χαρά. Αρκετά χαρακτηριστικοί στο ζήτημα αυτό είνε και δυο στίχοι του Κρητικού ποιητή Τζάνε Μπουνιαλλή:

Γιατ' είχαν ελευθερίαν
κ' ήταν άναπαυμένοι.
Πλειό απ' άλλον τόπον και νησί
ήσαν ευτυχισμένοι.

Κατό τις όμοιολογίες όλων των Ευρωπαίων περιηγητών της εποχής εκείνης η Χίος ήταν ο μόνος ευχάριστος τόπος διαμονής σ' όλη την πένθημη Ανατολή, που σέναζε υπό την Τουρκική τυραννία.

Αλλά εκείνο που έδινε εξαιρετικό τόνο στη χαρά και στην ευθυμία, στο μοσκοβολημένο νησί του Αιγαίου, ήταν το «ώρατον φίλον» της Χίου. Η Χιώτισσα!... Η Χιώτισσα φημιζόνταν την εποχή αυτή ως η ωραιότερες γυναίκες της Ελλάδος. Ένας από τους Εθνομάρτυρες περιηγητές γράφει σχετικά με την όμορφη των γυναικών της Χίου:

«Η Χιώτισσα εκπληρόνησαν τη λευκότητα της μυθικής Χίας νύμφης Χιώνος. Έχουν το ωραιότερο και ζωηρότερο χρώμα που μπορεί να συναντήσει κανείς και τα χαρακτηριστικά τους είνε λεπτότατα και αιδεράκια!...»

Ένας άλλος περιηγητής πάλι, θαυμάζοντας την όμορφη των γυναικών της Χίου, λέει μεταξύ άλλων:

«... Στο κεφάλι τους δένουν μ' εξαιρετική χάρη ένα μαντήλι, κάτω από το οποίο ξεφεύγουν και παιχνιδίζουν άπάνω στα άβυσσικά μάγουλά τους μερικοί άρωματισμένοι βότρυχοι. Έτσι η γυναίκες αυτές σου θυμίζουν εικόνες του Βαντάϊν. Τα μάτια τους χύνουν άπειρη γλυκύτητα και ζωρότητα. Στις γυναίκες της Χίου ανακαλύπτει κανείς όλη την αρχαϊκή τέχνη των Ελλήνων γλυπτών σε θαυμάσιες αναλογίες.

Από τις εξαιρετικές αυτές όμορφες της γήσου κάποιο δημοτικό τραγούδι που τραγουδιέται και σήμερα ακόμα στη Χίο έχει αποθανάτισει τρεις τέτοιες. Η τέτοιες αυτές πανέμορφες Χιώτισσες είνε η εξής:

Περίδικά μου του Σαράντη
Λούλα Τσελεπιδάνα

Μαριό Κατζή-Λεωνίδα
Κατερή Πυροδάνα.

Εκτός όμως από την εξίσια όμορφη τους η Χιώτισσα ήταν προικισμένη και μ' ένα πλήθος φυσικά και πνευματικά χαρίσματα. Φημιζόνταν ως τε-

ορήφες νοικοκυρές και αντίθετα προς τις γυναίκες της άλλης Ελλάδος που ήταν κυριολεκτικώς άγρια κατά την εποχή εκείνη της μαύρης δουλειάς, η Χιώτισσα ήταν περιποιητική, πρόσχαρη και δε δυσκολευόταν καθόλου όταν έβλεπαν ένα ξένο να του μιλήσει, ή ακόμη να του πετάξουν και κανένα άδωδο πείραγμα, πνευματικό δέσποτο πάντοτε.

Όλες τους είχαν μιὰ σχετική μόρφωση και η περισσότερες μιλούσαν τρεις και τέσσερες ακόμη γλώσσες. Παντού είτε στο σπίτι είτε στο περιβόλι, είτε στο δρόμο είχαν το τραγούδι στο στόμα και στα κορμιά τους άνθιζε το γέλιο της χαράς και της φρονιμότητας. Αγαπούσαν τρομερά τους χορούς και τα γλέντια καθώς και τα στολίσια. Για τα τελευταία ιδίως, όπως άλλωστε και κάθε θηλυκό, τρελλανόταν η Χιώτισσα.

Και η πιο φτωχή Χιώτισσα, λέει ένας άλλος περιηγητής, φορεί παντοφύλλες από βελούδο, περιδέραια, βραχιόλια και δαχτυλίδια με πολύτιμα πετράδια σ' όλα της τα δάχτυλα. Σχετικά με τα κοσμήματα των γυναικών της Χίου αναφέρεται και το εξής ανέκδοτο:

Στην εκκλησία του Αγίου Ιωάννου, κοντά στην παραλία, γίνονταν κατά την παραμονή της γιορτής του Αγίου μεγάλο πανηγύρι και εορτασμός. Ολόκληρη η πόλη συγκεντρωνόταν εκεί και μετά τη λειτουργία γινόταν χοροί και γλέντια. Η γυναίκες κατά την ημέρα αυτή φορούσαν τα ωραιότερα και τα πιο σιωότερα ρούχα τους και στολίσματα μ' όλα τους τα κοσμήματα. Όσοι δεν είχαν επαρκή δακρυζόνταν από φιλανδίες τους, ή όποιες για έναν ολόκληρο λογάκι δέ θα πήγαιναν στην εκκλησία.

Κοντά στην εκκλησία του Αγίου Ιωάννου ήταν ο περίφημος πύργος του καπετάν πασά. Μια χρονιά Χιώτισσες, με το γιορτινό τους λούσο, τράβηξαν μετά την άποψη της εκκλησίας δρόμο προς τον πύργο κ' έστησαν στην αυλή του τουρκόβερτο χορό.

Η ιστορία δεν αναφέρει αν ο καπετάν πασάς που παρακολούθησε το χορό από το παράθυρό του συνεκίνηθη από τάρβαρα και δόλοχα τα εκείνα κορμιά, που βεγογολιζόνταν στο γοργό σκοπό του τραγουδιού. Το βέβαιο όμως είνε ότι συνεκίνηθη από κάτι άλλο, που δεν διέφυγε απ' το άπληστο μάτι του: Απο τα κοσμήματα των γυναικών.

Την άλλη μέρα λοιπόν, κάλεσε τους δημογέροντες του νησιού και τους εξήτησε εκατό χιλιάδες γρόσια—ποσό σπουδαίο για εκείνη την εποχή—ως φόρο! Οι δημογέροντες άρχισαν να παραπονιούνται ότι δεν ήταν εύκολο να συγκεντρώσουν άμέσως ένα τόσο μεγάλο ποσό, αφού άλλωστε πρό όλγων εβδομάδων είχαν καταβάλει το νόμιμο φόρο.

Εξωγοιζόμενος τότε ο καπετάν πασάς τινάχτηκε άπάνω τρέμοντας και τους είπε:

—Αφού δεν έχετε, τότε που τα βρίσκετε και φροντίζετε τις γυναίκες σας με τόσο

ΡΟΣΣΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΟΙ ΞΕΝΟΙ

ΤΟΥ ΑΝΤΟΝΙΟΥ ΤΣΕΧΟΦ

ΤΗΝ κεντρική πλατεία, μπρός στο σιδηροδρομικό σταθμό της κομποπόλεως, ένα ξενογάρι νεονύμφων έκανε τον περιπάτο του. Εκείνος είχε περάσει το μπράτσο του στη μέση της, κ' εκείνη πάλι άκουμπούσε τρυφερά επάνω του και έτσι ήταν ευτυχισμένοι.

Το φεγγάρι τους έστραβοκύτταζε, ανάμεσα απ' τα σύννεφα και έπειτα κρυβόταν μέσα σ' αυτά, ίσως από φθόνο, ίσως από μελαγχολία, βλέποντας πως ήταν πολύ μονότονο και μάταιο, να ζή αυτό μόνο κ' ερημο, χωρίς κανένα σύντροφο στη ζωή του.

Η άτυχη γυναίκα ήταν βαρειά, φορτωμένη απ' το άρωμα που άφηναν οι κρίνοι και η πασχαλιές. Απ' το άπέναντι μέρος της σιδηροδρομικής γραμμής κελαιδούσε ένας κουκος.

Τι ώρα πού είνε εδώ! Έλεγε εκείνη. Νομίζει κανείς πως όλα αυτά αποτελούν ένα όνειρο. Κύτταζε τι ώρα πού είνε, εκεί κάτω, το μικρό δασύλλιο! Τι χαριτωμένο! Πού είνε οι τηλεγραφικοί στήλοι καθώς στέκονται ορθοί, βουβοί κι άκίνητοι! Δίνουν ζωή σ' όλη την γύρω έξοχή. Σάστια, και φαινόταν σαν να μάς λένε πως πέρα μακριά, υπάρχει πολιτισμός και άνθρωποι πολιτισμένοι. Δεν νομίζεις, αγαπούλα μου, αλήθεια, ότι η έλαφρά αυτή αύρα φέρνει σι' αυτά μας τον θόρυβο κάποιου τράινου, που φθάνει; —Ναι... Αλλά πως τρέμουν τα χέρια σου, αγαπημένη μου... Φαίνεται ταραγμένη σαν νάχως ρίγος, Βάρια.

—Δεν πιστεύω; —Και τι φαί μ'ας έχουν φτειαίξει γι' άπάντες; —Λαγνόσπουτα και κοτόπουλο.

Για μ'ας τους δυο ένα κοτόπουλο είνε άρκτο. Έκείνα για σένα έφρασαν απ' την πολιτεία σαφάδες και χαβιάρι...

Εκείνη τη στιγμή, το φεγγάρι κρύφτηκε πίσω απ' τα σύννεφα. Η ευτυχία των ανθρώπων, η ειδαμονία των δυο εκείνων ερωτευμένων, του θύμισε τη μοναξιά του και το ερημικό του κρεβάτι, εκεί πέρα, πίσω απ' τα δάση και τις κοιλάδες...

—Τι χαρά! φώναζε άσφαινα ζωηρά η Βάρια. Έρχεται το τράινο! Νάτο!...

Τρία τεράστια πύρινα μάτια παρουσίαζαν πέρα στον δρόμο. Ο σταθμάρχης βγήκε έξω απ' το κτίριο στο σταθμό. Έδω κ' έκει δίπλα στις σιδηροδρομικές γραμμές, έλαμψαν τα φώτα των σημάτων.

Πάμε να ιδούμε το τράινο, κ' από κει ηγαίνουμε στο σπίτι μας, είπε ο Σάστια μ' ένα χαμογέλιο. Τι θαμάρια που αισθάνομαι τον ένοτό μου, Βάρια, όταν βρίσκομαι κοντά σου, πρόσθεσε τρυφερά, στο μέρος της γυναίκας του. Τόσο θαυμάσια που μου φαίνεται, σαν να μην είνε άλλη, σαν να όνειρεύομαι...

Έτσι σφιχαγκαλιασμένοι προχώρησαν προς τον σταθμό. Το μαύρο θηρίο με τα πύρινα μάτια λυγίστηκε την ταχύτητά του, πλησιάζοντας προς το σταθμό κ' έπειτα σταμάτησε άποτομα.

Απ' τα μισοφωτισμένα παράθυρα των βαγονιών με τα θολά τζάμια, επρόβαλαν τότε μισοκοιμισμένες φυσιογνωμίες, καπέλλα άνδρικά και γυναικεία, πλάτες και γυακάδες παντοφροιών.

Οι δυο νεόπαντροι, πάντοτε σφιχαγκαλιασμένοι, περιεργάζονταν τους ταξιδιώτες.

Σπρινκλές απόνα βαγόνι, άκούσθηκαν ζωηρές χαρούμενες κραυγές: —Α, α! η Βάρια και ο άνδρας της ήρθαν να μ'ας προυπαντήσουν. Νάτο! Βερένχη! Βερένχη! Έδώ είμαστε!...

Χρυσά βραχιόλια, σκουλαρίκια και δαχτυλίδια; Το επίχειρμα ήταν άκαταμάχητο και τέλος, ύστερα από πολλές παρακλήσεις των δημογέροντων, ο καπετάν πασάς συμφώνησε να τους π'ανε τα μισά απ' όλα ξηρούσε. Καταναγκασμένοι οι Χιώτες έκαμαν συνέλευση και αποφάσισαν να μην έκτιρψουν στο εξής στις γυναίκες τους να φορούν πολύτιμα κοσμήματα. Κατώρθωσαν μάλιστα ώστε να επιβάλει και άφορισμό η Εκκλησία για τις παραβάτιδες. Όσο όμως η άπειλές και η συνελεύσεις των άνδρών, ούτε οι τρομεροί κραυγών του άφορισμού κατώρθωσαν τίποτε. Η Χιώτισσα εξακολούθησαν να φορούν τα κοσμήματά τους.

Τότε οι Χιώτες κατέφυγαν στον Πατριάρχη. Κι' ο Πατριάρχης έξέδωσε ρητή άπαγόρευση σχετικώς. Η άπαγόρευση αυτή έγινε άφορητά να καταγγείλουν η Χιώτισσες τα κοσμήματά τους. Δεν τα φορούσαν πλέον ούτε σε γάμους ούτε σε πανηγύρια. Μα τί σημαίνει! Είχαν ένα άλλο στολίδι η φημισμένες νησιώτισσες. Την όμορφη τους! Στολίδι που κανείς δεν μπορούσε να τους το άπαγορεύσει. Στολίδι άτίμητο. Στολίδι που τις έκανε ξεχωριστές σ' όλο τον κόσμο...

Ο ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ

Τι φοικητή επιδρομή, Θεέ μου!...

Ο άνθρωπος που μιλούσε έτσι, ήταν ένας άνδρας ψηλός και χονδρός, με φουσκομένα μάγουλα και όμη καλεφαγιά, με δυο φουντωτές άσπρες φαβορίτες.

Εν τω μεταξύ απ' το ίδιο βαγόνι κατέβηκαν δυο κορίτσια, τα όποια ρίχθηκαν στο λαμό της Βάρια. Πίσω απ' τα κορίτσια έμφανίσθηκαν μιὰ γυναίκα κοντόχονδη, ένας κύριος, ο κύριος εκείνος που είχε φωνάξει πίσω απ' το παράθυρο του βαγονιού, πίσω απ' αυτόν δυο νέοι με στολές μαθητών του γυμνασίου, φορτωμένοι με βαλίτσες και πίσω απ' τους φορτωμένους μαθητές του γυμνασίου, η γκουβερνάντα των κοριτσιών και ακόμη πίσω απ' την γκουβερνάντα, η γιαγιά!...

—Νά μ'αυτε! Έπί τέλους, έφθάσαμε! φώναξε χαρούμενος πάντα ο ψηλός χονδρός κύριος. Έδώ παιδιά, εδώ κορίτσια, εδώ γιαγιά.

Προχώρησε προς τους δυο νεόπαντρους και, έιω έσφιγγε με διαχυτικότητα το χέρι του Σάστια, είπε με τον ίδιο πάντα τόνο:

—Θά έλεγε κανείς πως μ'ας περιμένετε με άγόνια! Θά είχατε θυμώσει πειά με τον γέρο θεό σας (έννοήσε τον ένοτό του) που δεν έρχόταν να σ'ας ιδή. Τι χαρά, τι χαρά!

Πήρε μιὰ άνάσσα κ' έπειτα γυρίζοντας προς τα μέλη της οικογένειας του, ξαναφώναξε με τόνο τρυφερής προσταγής:

—Αϊ, παιδιά! Κόλα, Κόσια, Νίνα, Φίκα... παιδιά! Αγκαλιάστε λοιπόν τον ξάδερφό σας τον Σάστια, αγκαλιάστε τον, φιλήστε τον! Είμαστε όλοι δικοί σου, πρόσθεσε άποτεινόμενος στον Σάστια, είμαστε δικοί σου με τους προγόνους και τους άπογόνους μας, δικοί σου για άρκετες μέρες. Θά χορτάσεις τη συντροφιά μας. Α! Και να σου το πω από τώρα. Μαζύ μας να καταργήσεις την έθιμοτητα. Δεν θέλουμε κομπλιμέντα...

Οι δυο νεόπαντροι έβρισκαν άφωνοι. Καθώς κινείζαν το θεό με όλα εκείνα τα άναρθήματα μέλη της οικογένειας του, τους είχε πιάσει τρεμύδα, μιὰ τρεμύδα δυνατή κ' άπεριγράπτη, που τους έκοβε την λυλιά.

Μιά δυσάρεστη εικόνα πέσσε απ' το μυαλό του Σάστια. Έβλεπε τη δύσκολη θεά στην όποια θά βρισκόταν αυτός και η γυναίκα του με τους ξένους τον. Έπρεπε να τους παραχωρήσουν τα τρία δωμάτια απ' τα όποια άποτελείτο η κατοικία τους, με όλα τους τα έξορτήματα, κρεββάτια, καναπέδες, μαξιλάρια, σκεπάσματα και ακόμη να τους προσφέρουν το χαβιάρι, τις σαφάδες, το κοτόπουλο και τη λαγνόσπουτα, τα όποια άυτόσο μόλις έφθαναν για να χορτάσει αυτός κ' η γυναίκα του. Έβλεπε ακόμη τη θεά να ξεφωλιάζει απ' το π'αί ως το βράδυ τις συνευλισμένες της λευκομάδες, τα βράνα της, τα παρόπομα έναντίον του αυτίου της, που την κατηγορούσε επί άνικανότητας, να άναφέρει διαρκώς με ύπερηφάνεια την άριστοκρατική καταγωγή της και να τινάζει κάθε λίγο και λιγάκι, ότι αυτή κατέγεται απ' την οικογένεια των βαρώνων Φίνιτς. Έβλεπε ακόμη την γιαγιά, που θά ήταν άποχευμένος να της κρατή συντροφιά και τέλος τον γέρο θεό, ό οποίος θά τον ξετρελλάνει με τις φλυαρίες του!

Όλα αυτά τα έδε σε μιὰ στιγμή αόρατα ο Σάστια και το πρόσωπό του έκρυψέτο σε μιὰ έκφραση σκληρότητας. Τι θά τους έκανε λοιπόν όλους αυτούς! Τι φοικητή επιδρομή, Θεέ μου!...

Γύρισε προς την νεαρή γυναίκα του, την κινεί με τις δυο δασυεσθιμένο και μονορούπιος ασήγροντας τα δόντια του:

—Όλοι αυτοί ήρθαν για σένα. Αυτό είνε οι ξένοι σου που να τους π'αί ο διάβολος, να τους π'αί!

—Όχι, όχι, αυτοί ήρθαν για σένα! άποκρίθηκε η Βάρια κατακίτρινη, με το ίδιο πάθος.

—Κάθε άλλο! Έρθαν για σένα!

—Για σένα σου λέω! έπαιλεψε έντονα η Βάρια με άστραγγές στα μάτια.

—Όχι, αγαπητή μου φίλη! Έρθαν για σένα. Είστε συγγενείς σου! Είστε δικοί σου φιλοξενούμενοι!

Εκείνη τη στιγμή άκούσθηκαν έντονη και χαρούμενη πάντοτε η φωνή του θεού:

—Αυτών Βερένχη, Σάστια! Τι κατώσατε και κυρτωμάτε εκεί. Αφίστε το μυαλό σας. Τα λέτε καλά όλα...

Ο Σάστια γύρισε το πρόσωπό του και μ' ένα βεβαιωμένο χαμόγελο τους είπε:

—Σας παρακαλώ, σας παρακαλώ...

Το φεγγάρι ξαναφάνηκε πάλι, ανάμεσα στα σύννεφα, με ύψος όμως πρόσχαρο πειά. Τώρα φαινόταν χαρούμενο κ' ευτυχισμένο, χωρίς φθόνο. Ήταν ευχάριστη γιατί αβι δεν είχε συγγενείς...

Ο Σάστια γύρισε το πρόσωπό του για να μην ιδούν οι ξένοι τον την έκφραση της φούρκας και της άπελπισίας που τον είχε καταλάβει κ' έκατέλαβε ψιθυριστά:

—Σας παρακαλώ, αγαπητοί συγγενείς! Ορίστε! Περάστε...

Α. ΤΣΕΧΟΦ

Η ΣΥΖΥΓΟΣ: Μὰ ἀδελφε, πόσο ὁ γαμπρένός σου ὁ Μανώλης ποὶ ἡ Νίτσα;
Ο ΣΥΖΥΓΟΣ: Ναί, μά ἐξούργει γιὰ τὴν Νίτσα. Γιατὶ ἡ Νίτσα εἶπε πολλὰ ἐνθουσιαστικὰ καὶ δὲν ζητᾷ ἀπὸ τὸν Μανώλη καὶ καὶ κοινοῦναι φάρμακα, ἀλλὰ τὴν βάρει μόνη τῆς· τὰ παλὰ τῆς μὲ τὰ ὀκνητικὰ Γερμανικὰ Βιολὰς ὑπάρσασιν «Arti» καὶ τὰ καὶ νυνεὶ κοινοῦνται.
Α ΣΥΖΥΓΟΣ: Ἄ! ἢ γὰρ αὐτὸ παρουσιάζεται ἡ Νίτσα καὶς Μανώλης καὶ κοινοῦναι φάρμακα, ὡς τὰς τρεῖς, πότε μὴ μὴ ἐμένα τὴν κατὰ κράτος βίωσιν «Arti» μποῦναι οὐ;
ΑΥΤΗ: Ἐξ ὅθεν τὰ παλὸν σὲ βιολογικὰ καὶ τὰ Φαρμακεία τῆς γυναικὸς καί.

LYONSTEA

Τό τσάι πού σερβίρεται εἰς τὰς
ἐκλεκτάς συγκεντρώσεις.

ΓΡΑΦΙΚΑ

ΓΝΩΜΑΙ ΕΙΛΙΚΟΝ

...Εἶνε θυμασία
καλλυντικὴ καὶ
τελείως ἀβλα-
βής...

ΧΡ. ΔΟΥΚΑΣ

τ. Ἐπιμ. Νοσοκομ. Συγγραφεύς

ΓΡΑΦΙΚΑ

ΚΡΕΜΑ "ΡΗΥΛΛΙΣ"

